

Uradni list

Evropske unije

C 217

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 56

30. julij 2013

<u>Številka objave</u>	Vsebina	Stran
I	<i>Resolucije, priporočila in mnenja</i>	
	PRIPOROČILA	
	Svet	
2013/C 217/01	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Avstrije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Avstrije za stabilnost za obdobje 2012–2017	1
2013/C 217/02	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Belgije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Belgije za stabilnost za obdobje 2012–2016	5
2013/C 217/03	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Bolgarije za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Bolgarije za obdobje 2012–2016	10
2013/C 217/04	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Češke za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Češke za obdobje 2012–2016	14
2013/C 217/05	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Danske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Danske za obdobje 2013–2016	18
2013/C 217/06	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Estonije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Estonije za stabilnost za obdobje 2012–2017	21

SL

 Cena:
7 EUR

(Nadaljevanje na naslednji strani)

<u>Številka objave</u>	Vsebina (nadaljevanje)	Stran
2013/C 217/07	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Finske za stabilnost za obdobje 2012–2017	24
2013/C 217/08	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Francije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Francije za stabilnost za obdobje 2012–2017	27
2013/C 217/09	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Nemčije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Nemčije za stabilnost za obdobje 2012–2017	33
2013/C 217/10	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Madžarske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za obdobje 2013–2016	37
2013/C 217/11	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2013 ter mnenje Sveta o programu Italije za stabilnost za obdobje 2012–2017	42
2013/C 217/12	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Latvije za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Latvije za obdobje 2012–2016	47
2013/C 217/13	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Litve za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Litve za obdobje 2012–2016	51
2013/C 217/14	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Luksemburga za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Luksemburga za stabilnost za obdobje 2012–2016	55
2013/C 217/15	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Malte za stabilnost za obdobje 2012–2016	59
2013/C 217/16	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Poljske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Poljske za obdobje 2012–2016	63
2013/C 217/17	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Romunije za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Romunije za obdobje 2012–2016	67
2013/C 217/18	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovaške za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Slovaške za stabilnost za obdobje 2012–2016	71

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

PRIPOROČILA

SVET

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Avstrije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Avstrije za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/01)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah

za politike zaposlovanja držav članic ⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo ⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Avstrije za leto 2012 in dal mnenje o programu Avstrije za stabilnost za obdobje 2011–2016.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Avstrije ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Avstrija je 16. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Avstrija za odpravo čezmernega primanjkljaja sprejela obsežne ukrepe za konsolidacijo. Kar zadeva program za stabilnost, je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi, optimističen. Glavni cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost je postopoma zmanjšati javnofinančni primanjkljaj, da bi bil do leta 2016 dosežen uravnotežen proračun v nominalnem smislu in do leta 2017 srednjeročni cilj. V programu za stabilnost je potrjen prejšnji srednjeročni cilj glede strukturnega primanjkljaja v višini 0,45 % BDP. Srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Na podlagi trenutnih napovedi je Avstrija na dobri poti, da odpravi čezmerni primanjkljaj do leta 2013, saj je javnofinančni primanjkljaj leta 2012 znašal 2,5 % BDP in naj bi se v skladu z napovedjo služb Komisije leta 2013 nadalje zmanjšal na 2,2 % BDP in leta 2014 na 1,8 % BDP. Vendar so možni dodatni stroški v zvezi s prenehanjem velike banke, kar bi lahko imelo znaten učinek na povečanje primanjkljaja. Po velikem izboljšanju, ki je v letu 2012 preseglo prilagoditev, zahtevano v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, se bo primanjkljaj strukturnega salda leta 2013 predvidoma povečal na 1,8 %. Rahlo povečanje strukturnega primanjkljaja v letu 2013 je potrdila tudi napoved služb Komisije. Po informacijah iz programa za stabilnost se od leta 2014 naprej za preračunani strukturni saldo predvideva strukturna prilagoditev, ki bi v letih 2014 in 2015 presegla 0,5 % in omogočila Avstriji, da doseže srednjeročni cilj dve leti prej, kot je navedeno v scenariju, predstavljenem v programu za stabilnost, tj. leta 2015 namesto leta 2017.

Kar zadeva referenčne vrednosti za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast, naj bi v skladu z informacijami iz

programa za stabilnost stopnja rasti javnofinančnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov med letoma 2014 in 2016 prispevala k letni strukturni prilagoditvi v smeri srednjeročnega cilja v višini 0,5 % BDP. Vendar je precejšen upad deleža odhodkov glede na BDP, ki je predviden v scenariju programa za stabilnost, zelo ambiciozen, saj naj bi odhodki glede na BDP po ocenah dosegli eno najnižjih ravni v več kot petnajstih letih. Za Avstrijo se lahko pričakuje, da bo od leta 2014 do 2016 v prehodnem obdobju v smislu izpolnjevanja merila glede dolga, načrti pa bodo zagotovili zadosten napredek v smeri doseganja tega cilja.

Krepitev proračunskega okvira ni bistveno vplivala na fiskalne odnose med različnimi vladnimi ravnmi, prekrivanje pristojnosti in neskladja med pristojnostmi na področju financiranja in porabe pa še niso bila rešena. Zapleteni mehanizem stalnih sporazumov med nacionalno vlado, ponudniki socialnega zavarovanja in podvezno ravno predstavlja tveganje za izvajanje ukrepov, namenjenih omejevanju odhodkov za zdravstveno varstvo. Na področju izobraževanja so pogajanja o predlogu iz šestih točk, vključno z ukinitvijo šolskih oblasti na okrajni ravni, dobrodošel korak k racionalizaciji pristojnosti med različnimi vladnimi ravnmi, vendar bi bila potrebna nadaljnja poenostavitve, da se občutneje zmanjša razdrobljenost.

- (10) Avstrijska potencialna delovna sila se bo predvidoma zmanjševala od leta 2020 naprej in gospodarstvo vse bolj temelji na znanju in kvalifikacijah. Obstajajo možnosti za optimizacijo udeležbe delovno sposobnega prebivalstva, zlasti žensk, migrantov in starejših delavcev, na trgu dela.
- (11) Stopnja zaposlenosti starejših delavcev je še vedno pod povprečjem EU (43,1 % v primerjavi z 48,8 %), čeprav se je znatno izboljšala in se približuje povprečju v EU, in skoraj 30 % ljudi je tik pred upokojitvijo od 1,5 do tri leta brezposelnih ali na bolniški. Še vedno precej razširjeno uveljavljanje možnosti za predčasno upokojitvev oz. invalidsko pokojnino ter razmeroma nizka zakonsko določena upokojitvena starost za ženske (60 let), ki se bo v prihodnosti le zelo postopoma povečevala, negativno vplivajo na ponudbo delovne sile starejših delavcev. V letu 2012 je bila sprejeta vrsta ukrepov, da se dvigne dejanska upokojitvena starost, predvsem na način manjše uporabe zgodnjega upokojevanja ter pokojnin za invalidnost.
- (12) Čeprav je stopnja zaposlenosti žensk v Avstriji relativno visoka (leta 2012 je znašala 70,3 %, medtem ko je bilo povprečje na ravni EU 62,4 %), še vedno obstajajo možnosti za njeno povečanje z zmanjševanjem segmentacije po spolu na trgu dela. Delež žensk, ki so zaposlene

- za krajši delovni čas, je med najvišjimi v Uniji, storitve otroškega varstva in dolgotrajne oskrbe pa so omejene. Izmerjene stopnje zaposlenosti žensk v ekvivalentu zaposlitve s polnim delovnim časom kažejo, da ima Avstrija posebne težave z izkoriščanjem celotnega potenciala delovne sile žensk. Poleg tega je visoka koncentracija žensk na manj plačanih delovnih mestih in ženske so skoraj dvakrat bolj pogosto marginalno zaposlene kot moški. Ta vzorec povzroča razliko v plačilu med spoloma, ki znaša 24 % in je tretja najvišja v Uniji. Zmanjševanje davčne obremenitve za delavce z nizkimi dohodki bi lahko zagotovilo večje spodbude za povečanje udeležbe na trgu dela. Struktura avstrijskega davčnega sistema zagotavlja možnosti za preusmeritev obdavčenja na druge vire, ki manj škodujejo rasti. Dejansko prihodki od davka na premoženje v Avstriji znašajo 0,5 % BDP in so znatno pod povprečjem v EU, ki znaša 2,1 % BDP. Zlasti prihodki iz periodičnih davkov na nepremičnine, ki so najmanj škodljivi za rast, so tretji najnižji v Uniji in so leta 2011 predstavljali 0,2 % BDP (povprečje v EU: 1,3 %).
- (13) Leta 2011 je bilo 19 % delovno sposobnih ljudi v Avstriji rojenih v tujini in tako ima država enega največjih deležev za delo sposobnih migrantov med državami v Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Migranti se pogosto soočajo s težavami na trgu dela in zanje so značilne bistveno višje stopnje brezposelnosti (9,7 % v primerjavi z 3,6 %) in nižje stopnje zaposlenosti (državljeni iz držav, ki niso članice EU-27: 62,8 % v primerjavi z Avstrijci: 76,4 %). Poleg tega so ljudje priseljenkega porekla trikrat pogosteje zaposleni in plačani pod svojo dejansko ravno kvalifikacij kot Avstrijci (leta 2008: 27,5 % v primerjavi z 9,7 %). Tudi njihovi rezultati na področju izobraževanja so slabši in njihovo tveganje za revščino je dvakrat višje (26,6 % glede na 12,6 %).
- (14) Srednjeročne in dolgoročne napovedi glede izdatkov iz naslova pokojninskega in zdravstvenega varstva predstavljajo tveganje za vzdržnost javnih financ. Dolgoročne napovedi glede izdatkov za oskrbo tudi kažejo, da obstaja tveganje za vzdržnost, čeprav v manjšem obsegu. Nedavne reforme pokojninskega sistema bodo najverjetneje nekoliko zmanjšale tveganja za vzdržnost, če jih bodo spremljale izboljšave pogojev na trgu dela, ki bi omogočile, da bi starejši delavci ostali dlje časa zaposleni. Vendar še vedno ni pospešenega usklajevanja med upokojitvenimi starostmi moških in žensk ter dviga dejanske upokojitvene starosti s prilagajanjem upokojitvene starosti ali pokojninskih pravic podaljšanju pričakovane življenjske dobe. Vprašanje fiskalne vzdržnosti sistema zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe je treba obravnavati tudi glede na naraščajočo potrebo in povpraševanje po zagotavljanju dolgotrajne oskrbe. Nedavni strateški ukrepi v zdravstvenem sektorju bodo verjetno pomenili napredek v pravo smer, čeprav je treba v prihodnjih letih temeljito oceniti njihovo učinkovitost. Obstajajo možnosti za izboljšanje preprečevanja, rehabilitacije in samostojnega življenja, da bi se omejili prihodnji stroški dolgotrajne oskrbe.
- (15) Po številnih primerljivih mednarodnih študijah in preizkusih so rezultati izobraževanja avstrijskih učencev oz. dijakov v starostni skupini 10–15 let pod povprečjem kljub dejstvu, da je leta 2009 znašala poraba Avstrije za izobraževanje 6,01 % BDP, kar je precej nad povprečjem v EU (5,41 %). Več kot 25 % mladih, starih 15 let, ima slabe bralne spretnosti in rezultati pri matematiki so samo malenkost boljši. Razlike v dosežkih med mladimi s priseljenkim ozadjem in njihovimi vrstniki domačini so med največjimi v Uniji. Naraščajoče število študentov v visokem šolstvu pomeni breme za finančne in organizacijske sisteme, vendar je delež študentov, ki uspešno zaključijo študij, majhen. Tudi pristojnosti za upravljanje in financiranje izobraževalnega sistema so razdrobljene.
- (16) Avstrija je ena od držav članic, ki bi ji (v smislu BDP) najbolj koristilo zmanjšanje ovir pri čezmejnem opravljanju storitev. Vendar še vedno obstajajo znatne ovire za vstop in učinkovito konkurenco v storitvenem sektorju. Te ovire so zlasti izrazite v svobodnih poklicih in železniškem prometu. Strokovne storitve igrajo pomembno vlogo na trgih poslovnih storitev ter predstavljajo 10 % BDP in 11 % celotne zaposlenosti. Še vedno so prisotne omejitve pri dostopu do različnih poklicev v storitvenem sektorju in njihovem opravljanju, npr. glede pravne oblike in zahtev v zvezi z lastništvom delnic. Obstaja veliko razlogov za presojo upravičenosti teh omejitev in razmislek, če istih ciljev javnega interesa ne bi bilo mogoče doseči z manj strogimi regulativnimi ureditvami. Čeprav bo nedavna sprememba konkurenčnega prava okrepila pristojnosti avstrijskega organa za konkurenco, so njegovi finančni in človeški viri še pod ravnmi v gospodarstvih, ki so podobne velikosti ali celo manjša.
- (17) Avstrija je dosegla napredek na področju čezmejnega sodelovanja med matično državo in državo gostiteljico pri finančnem nadzoru. Poleg tega je bil dosežen dodatni napredek pri prestrukturiranju nacionaliziranih ali delno nacionaliziranih bank, ki so prejele pomoč za prestrukturiranje. Vendar zaradi tveganj, povezanih z nadaljnjim poslabšanjem kakovosti sredstev teh bank, še vedno obstajajo posebej občutljiva področja, ki jih je treba pozorno spremljati.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo avstrijske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Avstriji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 spodaj.

- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro ⁽²⁾. Kot država katere valuta je euro, bi morala Avstrija tudi zagotoviti, da se navedena priporočila izvajajo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Avstrija v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Izvaja proračun za leto 2013, kot je predvideno, da na vzdržen način odpravi čezmeren primanjkljaj in doseže povprečno letno strukturno prilagoditev, določeno v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Po odpravi čezmernega primanjkljaja nadaljuje strukturno prilagajanje s hitrostjo, ki je primerna, da bi bil srednjeročni cilj dosežen do leta 2015. Racionalizira fiskalne odnose med različnimi vladnimi ravni, tako da na primer poenostavi organizacijski okvir in uskladi pristojnosti na področju financiranja in porabe.
2. Doseže uskladitev upokojitvene starosti za moške in ženske, dvigne dejansko upokojitveno starost na način, da se poveže upokojitvena starost ali pokojninske pravice s spremembami glede pričakovane življenjske dobe, izvaja in spremlja nedavne reforme, ki omejujejo dostop do predčasnega upokojevanja, in še bolj izboljša zaposljivost starejših delavcev, da bi se dvignili dejanska upokojitvena starost in stopnja zaposlenosti starejših delavcev.
3. Sprejme nove ukrepe za povečanje udeležbe žensk na trgu dela, in sicer nadalje izboljša storitve otroškega varstva in dolgotrajne oskrbe ter odpravi velike razlike v plačah in pokojninah glede na spol. Na trgu dela v celoti izkoristi potencial ljudi s priseljskim ozadjem s še boljšim priznavanjem njihovih kvalifikacij in izobrazbe. Zmanjša dejanske

obremenitve dela zaradi obdavčenja in prispevkov socialnega varstva za tiste z nižjimi dohodki, in sicer na proračunsko nevtralen način, tako da se bolj opre na druge vire obdavčenja, ki manj škodujejo rasti, kot so na primer periodični davki na premoženje.

4. Učinkovito izvaja nedavne reforme sistema zdravstvenega varstva, da se uresniči pričakovano povečanje stroškovne učinkovitosti. Razvije finančno vzdržan model za zagotavljanje dolgotrajne oskrbe ter večjo pozornost nameni preprečevanju, rehabilitaciji in samostojnemu življenju.
5. Izboljša rezultate izobraževanja, zlasti prikrajšanih mladih, tudi s spodbujanjem izobraževanja v zgodnjem otroštvu in zmanjševanjem negativnih učinkov zgodnjega razvrščanja učencev glede na njihove dosežke. Nadalje izboljša strateško načrtovanje v visokem šolstvu in okrepi ukrepe za zmanjšanje šolskega osipa.
6. Dodatno okrepi pooblastila in sredstva zveznega organa za konkurenco in spremlja izvajanje reforme konkurenčnega prava. Odstrani prekomerne ovire za ponudnike storitev. To vključuje pregled, ali splošni interes opravičuje obstoječe omejitve dostopa do reguliranih poklicev in opravljanja teh poklicev, ter spodbujanje konkurence, zlasti v železniškem sektorju.
7. Za ohranjanje finančne stabilnosti še naprej natančno nadzoruje nacionalizirane in delno nacionalizirane banke ter pospeši njihovo prestrukturiranje.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Belgije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Belgije za stabilnost za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/02)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

po posvetovanju z Odborom za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v svojih nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Belgije za leto 2011 in podal mnenje o programu Belgije za stabilnost za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je Komisija 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Belgijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Belgijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Belgiji obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Več pozornosti je treba nameniti zlasti makroekonomskim spremembam na področjih zunanje konkurenčnosti blaga in zadolženosti, predvsem posledicam visoke ravni javnega dolga za realno gospodarstvo.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 5.

- (9) Belgija je 29. aprila 2013 predložila svoj nacionalni program reform za leto 2013 in svoj program za stabilnost za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomskega scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. V primerjavi s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013, ki predvideva nespremenjeno rast BDP v navedenem letu, leta 2014 pa da bo rast narasla na 1,2 %, je ocena nekoliko bolj optimistična (napoveduje 0,2 % rast oziroma 1,5 % rast). Belgija je od leta 2010 in zlasti leta 2012 izvajala konsolidacijske ukrepe, in leta 2012 uvedla tudi strukturne reforme na področju pokojninskega sistema, sistema nadomestil za brezposelnost in proizvodnih trgov. Vendar pa fiskalna konsolidacija ni bila zadostna za izpolnjevanje priporočila Sveta z dne 2. decembra 2009 glede odprave čezmernega primanjkljaja. Poleg tega je bil zaradi dokapitalizacije bančne skupine Dexia, ki je imela negativen vpliv na rezultat glede primanjkljaja v višini 0,8 % BDP, in ekonomskega razvoja v drugi polovici leta 2012, ki je bil slabši od pričakovanega, zamujen rok iz leta 2012 za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja. Zaradi tega se predvideva, da se bo primanjkljaj od leta 2013 naprej zmanjšal pod referenčno vrednost iz Pogodbe 3 % BDP. Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost je, da se do leta 2015 doseže uravnotežen proračun v strukturnem smislu in leta 2016 srednjeročni cilj. Program za stabilnost je srednjeročni cilj spremenil tako, da presežek ni več 0,5 %, temveč 0,75 % BDP. Novi srednjeročni cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Program za stabilnost je skladen z novim rokom iz leta 2013 za postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem, na podlagi pomladanske napovedi služb Komisije za leto 2013 pa je varnostna rezerva pri kršitvi referenčne vrednosti iz Pogodbe 3 % BDP majhna, in sicer s predvidenim primanjkljajem leta 2013 v višini 2,9 % BDP.

Načrtovan letni napredek pri doseganju srednjeročnega cilja, za katerega se predvideva, da bo dosežen do leta 2016, je višji od 0,5 % BDP (v strukturnem smislu). Po letu 2013 niso bili predvideni nobeni konsolidacijski ukrepi. V skladu z informacijami iz programa za stabilnost bo stopnja rasti javnofinančnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov med leti 2014 in 2016 predvidoma prispevala k letni strukturni prilagoditvi v smeri srednjeročnega cilja v višini 0,5 % BDP. Na podlagi programa za stabilnost bo delež dolga s 100 % BDP najvišji leta 2013, nato pa se bo postopoma zmanjševal in leta 2016 dosegel 93 % BDP. Pričakovati je, da bo Belgija od leta 2014 do 2016 v prehodnem obdobju glede izpolnjevanja merila glede dolga. V skladu z načrti bo merilo glede dolga izpolnjeno ob koncu prehodnega obdobja. Na podlagi pomladanske napovedi služb Komisije za leto 2013, ki predvideva, da

bo delež javnega dolga leta 2013 dosegel 101,4 % in se leta 2014 dodatno povečal na 102,1 % BDP, in sicer ob predpostavki nespremenjene politike, prehod k pravilu glede zmanjšanja dolga leta 2014 ne bo upoštevan, kar kaže, da napredek pri doseganju srednjeročnega cilja ni zadosten. Program za stabilnost ne utemelji, kako bo načrtovana prilagoditev porazdeljena med različne ravni vlade, kar je bilo obravnavano že v priporočilu za posamezno državo iz lanskega leta. Poleg večletnega javnofinančnega okvira, ki temelji na pravilih, je treba pripraviti eksplicitne ureditve usklajevanja ter glede tega sprejeti dogovor, da se zagotovijo in izvajajo strožje in samodejne obveznosti regij, skupnosti in lokalnih organov z namenom doseganja proračunskih ciljev.

- (11) Belgija se sooča s predvidenim velikim povečanjem odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva (+2,0 odstotne točke BDP), in sicer že v obdobju 2010–2020, zlasti na področju pokojnin in dolgotrajne oskrbe. Začeta reforma sistema socialne varnosti za starejše bo pozitivno vplivala na njihovo zaposlovanje. Kljub temu napovedi kažejo, da Belgija ne bo izpolnila cilja, ki si ga je na tem področju zastavila za leto 2020. Zaradi velikosti izziva bodo potrebna dodatna prizadevanja, da se odpravi vrzel med dejansko in zakonsko upokojitveno starostjo. Ukrepi za povežavo zakonske upokojitvene starosti z razvojem pričakovane življenjske dobe bi omogočili dolgoročno zaščito vzdržnosti pokojninskega sistema. Potrebo po doseganju finančne vzdržnosti bo treba uravnotežiti s potrebo po ohranjanju ustreznih programov socialne varnosti za starejše. Na področju dolgotrajne oskrbe bi bilo treba zaradi relativno visokih stroškov institucionalne oskrbe v Belgiji raziskati možnosti izboljšanja stroškovne učinkovitosti javne porabe za storitve dolgotrajne oskrbe in varčevalnih ukrepov kot so zdravstvena preventiva in rehabilitacija ter ustvarjanje boljših pogojev za samostojno življenje.
- (12) Dolgoročna izguba konkurenčnosti Belgije je posledica različnih dejavnikov, vključno s sistemom določanja plač, slabim delovanjem trgov proizvodnih dejavnikov in nefinančnimi dejavniki, povezanimi z zmogljivostjo gospodarstva na področju inovacij. Plačna norma iz leta 1996, katere cilj je bil ohraniti konkurenčnost nasproti glavnim trgovinskim partnerjem, ni vedno izpolnila svojega namena. Takojšnji ukrepi, sprejeti do zdaj, da bi gibanje plač približali stopnjam produktivnosti, so pravi, vendar nezadostni za zagotovitev dolgoročne usklajenosti gibanja plač in produktivnosti. Še vedno so potrebne strukturne izboljšave okvira pogajanja o plačah. Te vključujejo samodejne popravke, če se plačna norma ne spoštuje ali kadar povečanje zdravstvenega indeksa preseže povečanje plač v glavnih trgovinskih partnericah. Sistem pogajanja o plačah bi moral zagotoviti, da je gibanje plač usklajeno z dinamiko produktivnosti na subregionalni in lokalni ravni. Belgija je specializirana na področju poljedelkov, na katerem je velika mednarodna konkurenca, ki otežuje vključevanje variacij

cen proizvodnih dejavnikov v končno ceno. Medtem ko je močan belgijski sistem raziskav in razvoja ublažil težave na področju stroškov in konkurenčnosti, poslovne raziskave in razvoj ostajajo zelo koncentrirani, in zaostaja širša sprejetost s strani podjetij. Okrepiti bi bilo treba okvirne pogoje za pospešitev prehoda na gospodarstvo, ki daje poudarek znanju, pri čemer pa se je treba osredotočiti na podjetništvo, olajšanje poslovne dinamike in ustvarjanje človeškega kapitala.

- (13) Cene elektrike in veliko drugega blaga ter storitev so v Belgiji višje kot v drugih državah članicah, kar odraža slabo konkurenco in strukturne ovire. Cene v maloprodajnem sektorju ostajajo nad povprečjem euroobmočja, medtem ko omejitve strokovnih storitev ovirajo razvoj inovativnih poslovnih modelov in naložbe. Belgija je pri izboljšanju konkurenčnosti omrežnih panog le malo napredovala, vzpostavitev močnih in neodvisnih regulatorjev pa ostaja nepopolna. Belgija ima drugo najnižjo stopnjo pokritosti z mobilnimi širokopasovnimi omrežji v Uniji, in sicer predvsem zaradi regulativnih in usklajevalnih težav pri razpoložljivosti spektra. Medtem ko so večje možnosti potrošnika, da zamenja operatorja, odpravile prevlado tradicionalnih energetske operaterjev, konkurenca na maloprodajni ravni za elektriko in plin ter na veleprodajni ravni za elektriko ostaja izziv z visokimi distribucijskimi stroški, ki v primerjavi s sosednjimi državami nesorazmerno prispevajo k neto cenam za industrijske uporabnike. Odločitev Belgije, da nadzoruje maloprodajne cene za končne uporabnike elektrike in plina, lahko ovira naložbe v zmogljivosti in nove vstopne na trg. Pogoji za izdajo licenc v poštnem sektorju še vedno vzbujajo zaskrbljenost. Domač železniški potniški promet ni odprt za konkurenco, zakonodaja o delu v pristaniščih pa ni bila posodobljena. Glede na pomen zgoraj omenjenih sektorjev za konkurenčnost so ti ukrepi nujno potrebni.
- (14) Belgijski sistem obdavčitve nesorazmerno temelji na neposrednih davkih in vsebuje vrzeli, ki ovirajo njegovo pravičnost. Medtem ko si je Belgija prizadevala zmanjšati celotno davčno obremenitev dela, je implicitna davčna stopnja za večino vrst zaposlenih še vedno med najvišjimi v Uniji. Belgija ostaja ena od tistih držav, ki imajo v celotnih davčnih prihodkih najnižji delež okoljskih davkov. Obstaja možnost za poenostavitev davčnega sistema in izboljšanje njegove učinkovitosti, vključno z zmanjšanjem in racionalizacijo davčnih odhodkov ter odpravo neupravičenih ali neučinkovitih znižanih stopenj DDV.
- (15) Belgijo pestijo podpovprečna udeležba na trgu dela, ki stagnira, in velike razlike v deležu zaposlenih ter brezposelnih med regijami in podskupinami prebivalstva. Skupine prebivalstva z najnižjo udeležbo na trgu dela zajemajo ljudi priseljskega porekla, starejše in nizko kvalificirane mlade, in sicer v vseh regijah. Te skupine so izpostavljene tudi višjim tveganjem revščine in socialne izključenosti. Reforma sistema nadomestil za brezposelnost je korak v pravo smer, vendar sama po sebi ne zagotavlja učinkovitejšega povezovanja ponudbe in povpraševanja po delu, razen če jo spremljajo učinkovita pomoč pri iskanju zaposlitve in možnosti usposabljanja. Interakcija med ciljnim zmanjšanjem na zvezni ravni in shemami za podporo zaposlovanja, ki jih izvajajo regije, je zelo zapletena. Čeprav bi lahko ukrepi, namenjeni nizkokvalificiranim mladim, koristili tudi migrantom, je potrebna celovita strategija, ki bo posebej namenjena tej ciljni skupini. Poleg tega bo brez znatnega povečanja medregionalne mobilnosti delavcev težko odpraviti nekatere neskladnosti na področju dela. Prav tako je treba temeljiteje oceniti, kako bi bilo mogoče povečati preglednost in učinkovitost zagotavljanja izobraževanja in usposabljanja ter kako okrepiti sinergije med različnimi ponudniki usposabljanja.
- (16) Napovedi glede emisij toplogrednih plinov do leta 2020 kažejo, da Belgija ne bo izpolnila svojega cilja za njihovo zmanjšanje v višini 15 %. Ostaja nejasno, kako bodo ločene pobude različnih organov zagotovile izpolnjevanje cilja ali kako bo breme razporejeno med regijami. Vpliv kombiniranih ukrepov za zmanjšanje emisij, zlasti v prevoznem sektorju in gradbeništvu, ostaja nejasen. Zastoji v prometu zelo bremenijo belgijsko gospodarstvo in po ocenah dosega 2 % BDP, kar je ena od najvišjih vrednosti v Evropi, izvajanje novega sistema prometnega davka v treh regijah pa je bilo prestavljeno na leto 2016.
- (17) Vprašanja usklajevanja, ki se pojavljajo v zelo regionalizirani strukturi, dajejo poudarek na učinkoviti organizaciji javne uprave, saj bi obstoj različnih omrežij, ravni in udeležencev lahko povzročil podvojevanje struktur z oslabiljenim upravljanjem in višjimi administrativnimi stroški. Ta vprašanja so v ospredju ob upoštevanju obdavčitve in delitve bremen proračunskih prizadevanj, vključno za izobraževanje in socialno varnost, ki na splošno zahtevajo boljše sodelovanje in usklajevanje.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo belgijske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, je Komisija pri tem upoštevala tako pomen teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Belgiji, kot tudi spoštovanje pravil in smernic

EU. Priporočila Komisije v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 v nadaljevanju.

- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je izvedla Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Priporočila Sveta so v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 v nadaljevanju.
- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila, naslovljena na države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Belgija bi morala kot država, katere valuta je euro, tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Belgija v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. Sprejme dodatne ukrepe za doseganje strukturne prilagoditve, določene v sklepu Sveta, v katerem Belgijo poziva, da do leta 2013 zmanjša čezmerni primanjkljaj in izboljša vzdržnost ter verodostojnost konsolidacije. Za trajno zmanjšanje proračunskih neravnotežij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform, s katerimi bi se povečala zmožnost prilagajanja in okreplila potencialna rast. Po zmanjšanju čezmernega primanjkljaja v ustreznem času izvede strukturno prilagoditev, da do leta 2016 doseže srednjeročni cilj in zagotovi trajno zmanjšanje visokega deleža dolga. Zato do 15. oktobra 2013 predstavi strukturne ukrepe za leto 2014, ki bodo spodbujali rast in zagotovili trajno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja ter zadosten napredek pri doseganju srednjeročnega cilja. Zagotovi, da bo postopek prilagoditve uravnotežen v času ali celo izveden na začetku. Sprejme eksplicitne ureditve usklajevanja za zagotovitev, da bodo proračunski cilji v okviru srednjeročnega načrta zavezujoči na zvezni ravni in ravni pod zvezno, vključno s takojšnjim sprejetjem pravila o saldu/presežku splošnega javnega proračuna, ki bo usklajen z zahtevami Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, in za povečanje preglednosti delitve bremen in odgovornosti na ravneh vlade.
2. Pospeši prizadevanja za odpravo vrzeli med dejansko in zakonsko upokojitveno starostjo, vključno z nadaljevanjem

obstoječih reform za zmanjšanje možnosti za predčasno upokožitev. Reforme sistemov socialne varnosti za starejše poveže z ukrepi za podporo zaposlovanju ter reformami trga dela, ki bodo prispevale k aktivnemu staranju. Zviša dejansko upokožitveno starost s prilagoditvijo upokožitvene starosti ali pokojninskih prejemkov glede na spremembe pričakovane življenjske dobe. Nadaljuje z izboljšavami stroškovne učinkovitosti javne porabe za dolgotrajno institucijsko oskrbo.

3. Da ponovno vzpostavi konkurenčnost, nadaljuje z obstoječimi prizadevanji za reformo sistema določanja plač, vključno z indeksacijo plač, zlasti s sprejetjem strukturnih ukrepov v posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami, da zagotovi, da je sistem določanja plač odziven na gibanje produktivnosti in odraža subregionalne in lokalne razlike v produktivnosti ter razmere na trgu dela, kadar gibanje plač ne upošteva stroškovne konkurenčnosti, pa zagotovi samodejne popravke.
4. Za izboljšanje konkurenčnosti v storitvenem sektorju predstavi konkretne in časovno opredeljene strukturne ukrepe, in sicer z odpravo ovir v maloprodajnem sektorju in čezmernih omejitev pri strokovnih storitvah, izboljša pa tudi ponudbo mobilnih širokopasovnih omrežij. Nadaljuje z izboljšavami delovanja energetskega sektorja z zmanjšanjem distribucijskih stroškov in spremljanjem maloprodajnih cen ter okrepitev neodvisnosti regulatorjev v energetske, telekomunikacijske in prometne sektorju (železniški in letalski). Odpravi preostale regulativne ovire v poštnem sektorju.
5. Pripravi konkretne in časovno opredeljene predloge za prenos davčne obremenitve dela na davčne osnove, ki manj negativno vplivajo na rast, in sicer s preizkusom potenciala okoljskih davkov, na primer davka na dizel in kurilna olja ter obdavčitve zasebne uporabe službenih vozil. Poenostavi davčni sistem z zmanjšanjem davčnih odhodkov v obdavčitvi dohodka, povečanjem učinkovitosti sistema DDV in izboljšanjem izpolnjevanja davčnih obveznosti z odpravo obstoječih vrzeli.
6. Dodatno zmanjša dejavnike, ki odvrtaajo od dela, z zagotavljanjem učinkovitega izvrševanja zahtev pri iskanju zaposlitve in individualne pomoči pri iskanju za vse brezposelne. Sprejme ukrepe za izboljšanje medregionalne mobilnosti delavcev. Poenostavi in okrepi skladnost med zaposlitvenimi spodbudami, aktivacijskimi politikami, ponudbo in povpraševanjem na trgu dela, izobraževanjem, vseživljenjskem učenju ter politikami poklicnega usposabljanja za starejše in mlade. Razvije celovite strategije socialnega vključevanja in trga dela za ljudi priseljenjskega porekla.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

7. Sprejme konkretne ukrepe in dogovor o jasni delitvi prizadevanj zveznih ter regionalnih organov, da se zagotovi napredek pri doseganju ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov pri dejavnostih, ki ne spadajo v sistem trgovanja z emisijami, zlasti pri prometu in v gradbeništvu.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Bolgarije za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Bolgarije za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/03)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh

razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Bolgarije za leto 2012 in dal mnenje o konvergenčnem programu Bolgarije za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Bolgarijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Bolgarijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Bolgariji obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo spremljanje in ukrepanje politike. Stalno pozornost je treba nameniti zlasti vplivu razdolževanja v podjetniškem sektorju, nenehnim prilagoditvam salda s tujino ter konkurenčnosti in trgu dela.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 9.

- (9) Bolgarija je 19. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in konvergenčni program za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da ima Bolgarija na splošno zdrave javne finance. Leta 2012 je država dosegla srednjeročni proračunski cilj. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi iz konvergenčnega programa, je verjeten za obdobje 2013–2014, saj naj bi letna rast dosegla 1,0 % leta 2013 in 1,8 % leta 2014. V napovedi služb Komisije iz pomladi 2013 je za leto 2013 predvidena rast BDP v višini 0,9%, za leto 2014 pa 1,7%. Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu, je v celotnem obdobju programa ohranjati strukturni proračunski saldo blizu srednjeročnega proračunskega cilja. V konvergenčnemu programu je potrjen prejšnji srednjeročni proračunski cilj v višini $-0,5$ % BDP, ki celo presega formalne zahteve Pakta za stabilnost in rast. Glede na (preračunani) strukturni proračunski saldo, ki naj bi se po ocenah rahlo poslabšal zaradi povečanja primanjkljaja z 0,4 % BDP leta 2012 na raven od 0,7 % do 0,8 % BDP v obdobju 2013–2016, bo Bolgarija v obdobju konvergenčnega programa rahlo zaostajala za svojim srednjeročnim proračunskim ciljem. V obdobju 2013–2015 naj bi stopnja rasti javnofinančnih odhodkov z upoštevanjem diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov spoštovala referenčno vrednost za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast, leta 2016 pa bi jo že preseгла. Delež javnega dolga je pod 60 % BDP in glede na konvergenčni program naj bi bil največji leta 2014, ko bi dosegel 20,4% BDP, nato pa se zmanjševal do konca programskega obdobja. Tudi v skladu z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2013 naj bi delež dolga v letu 2014 znašal 20,3 % BDP.
- (11) Bolgarija je v zadnjih letih občutno okrepila svoj fiskalni okvir, zaradi česar je lahko ohranjala fiskalno disciplino, hkrati pa je povečala verodostojnost svoje fiskalne politike. Novi zakon o javnih financah, ki bo začel veljati leta 2014, ohranja obstoječa numerična fiskalna pravila, vzpostavlja nova ter se širi na vse vladne podsektorje, dodatno povečuje zahteve na občinski ravni in spreminja triletni srednjeročni proračunski okvir. Pomembno je, da bolgarski organi nadaljujejo reforme in se ustrezno pripravijo na izvajanje novega zakona o javnih financah, predvsem z načrtovano ustanovitvijo neodvisne fiskalne institucije, ki bo imela jasen mandat in zadostna sredstva ter bo funkcionalno avtonomna. Pri izpolnjevanju davčnih obveznosti je možnih precej izboljšav in napredek na tem področju bi državi omogočil, da poveča odhodke, ki spodbujajo rast. Čeprav je Bolgarija sprejela nekatere vidne ukrepe za zmanjšanje stroškov izpolnjevanja obveznosti in učinkovitejše pobiranje davkov, davčni sistem še vedno dopušča številne davčne utaje, prav tako pa je zanj značilna majhna upravna učinkovitost. Upravni stroški pobiranja davkov so visoki, kot tudi stroški podjetij v zvezi s plačevanjem davkov. Kljub spretim ukrepom za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti je delež sive ekonomije po ocenah še vedno visok in za njegovo zmanjšanje bodo potrebni trajni dolgoročni ukrepi.
- (12) Zgodnji izstop iz trga dela je eden ključnih izzivov pri izboljševanju ustreznosti pokojninskega sistema in tudi z vidika ponudbe delovne sile. Stopnja zaposlenosti starejših delavcev, zlasti žensk, je pod povprečjem EU, posledično pa veliko ljudi nima dostojnih pokojnin. Na tem področju se že izvajajo pomembne reforme, vendar so posebne sheme, ki veljajo za nekatere poklice, eden od dejavnikov, ki znižujejo dejansko upokojitveno starost. Da bi Bolgarija nadgradila napredek, ki ga je dosegla pri zvišanju upokojitvene starosti, bi se morala poleg tega pripraviti na (in določiti datum za) uvedbo enake zakonsko določene polne upokojitvene starosti za moške in ženske, ki so ves čas plačevali pokojninske prispevke. Revizija meril in nadzornih ukrepov na področju dodeljevanja invalidskih pokojnin (npr. uvedba zmožnosti za delo kot eno od meril) bi pomembno prispevala k učinkovitemu omejevanju zlorab.
- (13) Bolgarijo pestijo podpovprečna stopnja zaposlenosti, ki še upada, pa tudi velike razlike v deležu brezposelnih v različnih regijah in podskupinah prebivalstva. Kriza je prizadela predvsem nizko kvalificirane delavce in je zelo povečala brezposelnost med mladimi. Dolgotrajna brezposelnost je višja kot EU povprečje. Prenovljeni zavod za zaposlovanje bi lahko imel pomembno vlogo pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja na bolgarskem trgu dela, in sicer z boljšim svetovanjem, ciljno usmerjenimi ukrepi za zaposlovanje ter boljšim prepoznavanjem prihodnjih zahtev po znanju in spretnostih. Kar zadeva tekočo pobudo za zaposlovanje mladih, bi lahko z vrednotenjem v zgodnji fazi izvajanja te pobude zagotovili, da se sredstva namenjajo ukrepom z največjimi koristi z vidika odpiranja delovnih mest. Državi še ni uspelo zagotoviti, da bi sistem minimalnih prispevkov za socialno varnost prispeval k zmanjšanju obsega sive ekonomije, vendar nizko kvalificiranih delavcev ne bi izločal iz trga dela. Od vseh državljanov Unije ravno bolgarske državljane najbolj ogrožata revščina in socialna izključenost. Izvajanje nacionalne strategije za zmanjšanje revščine in izboljšanje socialne vključenosti 2020 bi bilo treba obravnavati prednostno. Izboljšati bi bilo treba dostopnost in učinkovitost socialnih transferjev ter povečati učinkovitost in dostop do socialnih storitev, zlasti za otroke in starejše. Akcijski načrt o nacionalni strategiji o vključevanju Romov bi moral opredeliti konkretne ukrepe, primerna sredstva in vzpostavitev nadzornega mehanizma za merjenje učinka ukrepov.

- (14) Bolgarija si prizadeva izboljšati splošno kakovost in učinkovitost svojega izobraževalnega sistema. Z dokončnim sprejetjem zakona o šolstvu in predšolski ureditvi do konca leta 2013 bi bil zagotovljen okvir za napredovanje pri potrebnih reformah, vključno s posodobitvijo učnih načrtov ter izboljšavami usposabljanja in spodbud za učitelje. Napredek pri reformah visokega šolstva je bil zelo majhen. Precejšnje neskladje med rezultati visokošolskega izobraževanja in potrebami trga dela povečuje strukturno brezposelnost in ovira razvoj inovativnih sektorjev z visoko dodano vrednostjo. Ne zadostna uspešnost visokošolskih ustanov je povezana s pomanjkanjem spodbud na institucionalni ravni, pa tudi z akademsko ravno posameznih raziskovalcev in učiteljev. Država se že dlje časa spoprijema z izzivom povečanja kakovosti sistema zdravstvenega varstva in obsega zdravstvenih storitev. Bolj pregledno financiranje javnega zdravstva bi pripomoglo k rasti in večji konkurenčnosti tega sektorja. Ker se za ambulantno oskrbo nameni le majhen delež sredstev iz zdravstvenega proračuna, je dostop do stroškovno učinkovitih zdravstvenih storitev omejen. Zaradi visokega deleža neposrednih plačil nekateri segmenti prebivalstva nimajo dostopa do zdravstvenih storitev. Bolgarija se spoprijema z velikimi težavami pri racionalizaciji in upravljanju v bolnišničnem sektorju.
- (15) Konkurenčnost domačih podjetij in privabljanje tujih naložb bi se precej povečala, če bi se izboljšalo poslovno okolje, vključno z večjo učinkovitostjo javnih storitev. S hitrejšim in bolj sistematičnim uvajanjem e-uprave bi se lahko med drugim zmanjšali stroški spoštovanja predpisov in upravno breme za podjetja. Poleg tega bi se s celovitim izvajanjem in izvrševanjem zakonodaje o gospodarskih družbah, tudi v zvezi z zamudami pri plačilih in postopki zaradi insolventnosti, občutno izboljšali okvirni pogoji, predvsem za mala in srednja podjetja (MSP). Ne zadosten dostop do finančnih sredstev še vedno zavira razvoj MSP. Obstaja še velika rezerva glede boljšega izkoriščanja programov za podporo MSP, ki jih financira Unija. Dobro delujoč neodvisen sodni sistem je glavni pogoj za trajnostni gospodarski razvoj. Bolgarija je v zadnjih letih napredovala pri reformi sodnega sistema, zlasti z modernizacijo pravnega in institucionalnega okvira. Vsekakor pa še ni izkoristila vseh možnosti, da bi zagotovila optimalno uporabo tega okvira, trajne rezultate in večjo odgovornost za reforme na vseh ravneh. Večja prizadevanja v boju proti korupciji bi prav tako pozitivno prispevala k izboljšanju poslovnega okolja.
- (16) Učinkovito izvrševanje sredstev Unije je še vedno odločilnega pomena pri izvedbi potrebnih javnih naložb. Reforma zakonodaje o javnih naročilih, ki je bila izvedena leta 2011, je pomembno prispevala k boljšemu nadzoru, preprečevanju in sankcioniranju nepravilnosti.
- Tako so že začeli veljati novi predpisi, ki med drugim urejajo tudi projekte, ki jih sofinancira EU, vendar bi se lahko učinkovitost predhodnega nadzora še okrepila s povečanjem pristojnosti agencije za javna naročila.
- (17) Zmogljivost in neodvisnost regulatorjev v ključnih gospodarskih sektorjih sta pomembna okvirna pogoja za konkurenčnost. Bolgarska prometna infrastruktura se je v zadnjih letih nekoliko izboljšala, veliko pa bi še bilo mogoče storiti za učinkovito zagotavljanje storitev in vzdrževanje infrastrukture. Država še ni v celoti izpolnila svojih obveznosti na področju notranjega energetskega trga. Na veleprodajni in maloprodajni ravni se še vedno sooča s precejšnjimi izzivi. Trajne ovire na trgu, dogovori o zjamčenem dobičku in regulirane cene ter ob tem še neobstoj veleprodajnega trga za električno energijo in zemeljski plin povzročajo precejšnjo zaskrbljenost. Ker je Bolgarija močno odvisna od ene same energetske poti, je izredno izpostavljena tveganju nenadnih težav z oskrbo. Izvajanje projektov na področju električne energije in povezovalnih plinovodov bi bilo treba pospešiti, da se povečata diverzifikacija in zanesljivost oskrbe z energijo. Nizka energetska učinkovitost je še vedno precejšnje ekonomsko breme za podjetja in zasebne potrošnike. Energetska učinkovitost javnih in zasebnih stavb bi bilo mogoče precej povečati.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo bolgarske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Bolgariji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 spodaj.
- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 3, 4 in 5 spodaj –

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Bolgarija v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Z zagotavljanjem doseganja srednjeročnega proračunskega cilja in izvajanjem rasti prijazne fiskalne politike, kakor jo je zastavila v konvergenčnem programu, ohranja trden fiskalni položaj. Da bi povečala prihodke, izvede celovito davčno strategijo za krepitev vseh vidikov davčnega prava in postopkov pobiranja davkov, predvsem pa učinkoviteje pobira davke, odpravlja sivo ekonomijo in zmanjšuje stroške izpolnjevanja davčnih obveznosti. Ustanovi neodvisno institucijo, ki bo zadolžena za nadzor nad fiskalno politiko ter izvedbo analiz in zagotavljanje svetovanja.
2. Postopno ukine možnosti predčasne upokojitve, uvede enako zakonsko določeno upokojitveno starost za moške in ženske ter izvaja aktivne politike zaposlovanja, ki starejšim delavcem omogočajo, da ostanejo dlje na trgu dela. Uvede strožji nadzor in merila za upravičenost do invalidske pokojnine, da bi se učinkovito preprečile zlorabe.
3. Pospeši izvajanje nacionalne pobude za zaposlovanje mladih, na primer v okviru „jamstva za mlade“⁽¹⁾. Še nadalje okrepi sposobnost zavoda za zaposlovanje, da bi zagotavljal boljše svetovanje iskalcem zaposlitve in razvil zmogljivosti za prepoznavanje prihodnjih zahtev po znanju in spretnostih. Okrepi aktivne politike zaposlovanja, zlasti v okviru nacionalnih programov zaposlovanja. Z revizijo minimalnih pragov za prispevke za socialno varnost zagotovi, da sistem ne bo izločal nizko kvalificiranih delavcev iz trga dela. Zagotovi konkretne rezultate nacionalne strategije za zmanjšanje revščine in izboljšanje socialne vključenosti 2020 ter Nacionalne strategije o vključevanju Romov. Izboljša dostopnost in učinkovitost socialnih transferjev in socialnih storitev, zlasti za otroke in starejše.
4. Sprejme zakon o šolstvu in nadaljuje reformo visokega šolstva, predvsem na podlagi boljšega usklajevanja rezultatov izobraževanja in potreb trga dela ter krepitevijo sodelovanja med izobraževalnimi ustanovami, raziskovalnimi ustanovami in podjetji. Izboljša dostop do vključujočega izobraževanja za prikrajšane otroke, zlasti Rome. Zagotovi učinkovit dostop do zdravstvenega varstva in izboljša oblikovanje cen zdravstvenih storitev tako, da finančna sredstva za bolnišnice veže na njihove rezultate, ter razvija ambulantno oskrbo.
5. Sprejme dodatne ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja v smislu odprave administrativnih ovir, izvajanja strategije za e-upravo ter izvajanja zakonodaje o zamudah pri plačilih. Izboljša kakovost in neodvisnost sodnega sistema ter se učinkoviteje bori proti korupciji. Izboljša dostop MSP in zagonskih podjetij do finančnih sredstev.
6. Pospeši črpanje sredstev EU. Zagotovi dosledno izvajanje zakonodaje o javnih naročilih in v ta namen poveča pristojnosti agencije za javna naročila za predhodni nadzor, da bi se preprečevale nepravilnosti.
7. Okrepi neodvisnost nacionalnih regulativnih organov in upravno zmogljivost, zlasti v energetske in prometnem sektorju ter na področju ravnanja z odpadki in gospodarjenja z vodo. Odpravi ovire na trgu, kvote, ozemeljske omejitve in regulirane cene ter dokonča oblikovanje trga z uvedbo preglednega veleprodajnega trga za električno energijo in zemeljski plin. Pospeši izvajanje projektov na področju električne energije in povezovalnih plinovodov ter poveča zmogljivosti za obvladovanje motenj v oskrbi z energijo. Okrepi prizadevanja za večjo energetske učinkovitost.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Vzpostavljeno s Priporočilom Sveta z dne 22. aprila 2013 (UL C 120, 26.4.2013, str.1.).

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Češke za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Češke za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/04)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (¹) in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (²), ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo

biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo (v nadaljnjem besedilu: Priporočilo iz leta 2012) (³) v zvezi z nacionalnim programom reform Češke republike za leto 2012 in dal mnenje konvergenčnem programu Češke republike za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (⁴) sprejela drugo poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Češke republike ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Češka republika je 17. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013, 26. aprila 2013 pa konvergenčni program za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Češka republika zmanjšala nominalni primanjkljaj za 1,4 % (⁵) BDP od leta 2009 do leta 2012 zaradi precejšnjih prizadevanj

(¹) UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

(²) Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

(³) UL C 219, 24.7.2012, str. 17.

(⁴) UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

(⁵) Javnofinančni primanjkljaj za leto 2012 vključuje enkratni vpliv na primanjkljaj zaradi sprejetja Zakona o finančni kompenzaciji za cerkve (1,5 % BDP).

za konsolidacijo in da je na podlagi sedanjih pričakovanj na dobri poti, da odpravi čezmerni primanjkljaj. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v konvergenčnem programu, je verjeten. V skladu s konvergenčnim programom se za leto 2013 pričakuje 0-odstotna, za leto 2014 pa 1,2-odstotna realna rast BDP, medtem ko naj bi po napovedi služb Komisije iz pomladi 2013 rast v letih 2013 in 2014 znašala -0,4 % oziroma 1,6 %. Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu, je ohranjanje javnofinančnega primanjkljaja pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe 3 % BDP. Cilj javnofinančnega primanjkljaja v višini 2,8 % BDP v letu 2013 je skladen z rokom za odpravo čezmernega primanjkljaja, določenim v priporočilu Sveta z dne 2. decembra 2009. Napoved služb Komisije iz pomladi 2013 predvideva, da bo javnofinančni primanjkljaj leta 2013 znašal 2,9 %, leta 2014 pa 3 % BDP. Obstaja tveganje, da bo zaradi dodatnih popravkov povračil sredstev EU proračunski rezultat leta 2013 slabši od pričakovanega. Na drugi strani pa bi lahko enkratni prihodki, povezani z načrtovano dražbo novih telekomunikacijskih frekvenčnih pasov, povzročili boljši proračunski rezultat od pričakovanega za leto 2013.

Konvergenčni program potrjuje prejšnji srednjeročni cilj primanjkljaja v višini 1 % BDP, ki ustrezno odraža zahteve Pakta za stabilnost in rast. (Ponovno izračunani) strukturni proračunski primanjkljaj naj bi se glede na napovedi leta 2014 povečal za 0,3 %, leta 2015 za 0,2 % in leta 2016 za 0,5 % BDP. Prilagoditve v smeri srednjeročnega cilja torej v konvergenčnem programu niso predvidene, kar ni v skladu s Paktom za stabilnost in rast. Stopnja rasti javnofinančnih odhodkov v letu 2014 ustreza referenčni vrednosti za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast, toda v letih 2015 in 2016 od nje odstopa za 0,3 % oziroma 0,5 % BDP, in to ob izboljšanju 0,5 % BDP proti srednjeročnemu cilju, ki ga je Komisija ocenila za primerne. Glede na konvergenčni program naj bi se razmerje med zadolženostjo in BDP v programskem obdobju še naprej povečevalo, čeprav nekoliko počasneje, in leta 2016 doseglo 51,9 % BDP.

- (10) Stalno zmanjševanje odhodkov za javne naložbe zavira hitro in trajno okrevanje gospodarstva v Češki republiki. Ohranjanje odhodkov, ki pospešujejo rast in imajo velik multiplikativen učinek, vključno s projekti, ki se sofinancirajo s sredstvi EU, ne bi zgolj pomagalo pri gospodarskem okrevanju, temveč bi lahko prispevalo tudi k reševanju dolgoročnih izzivov. Precejšnje učinke na rast bi bilo mogoče doseči s prednostno obravnavo odhodkov, namenjenih ukrepom za povečanje zaposlovanja, raziskave in inovacije, izobraževanju, otroškemu varstvu in infrastrukturnim projektom. Pri tem je ključno zagotoviti zakonitost, pravilnost in učinkovitost take porabe.

- (11) V letu 2012 je bil dosežen manjši napredek pri davčni reformi. Davek na prenos nepremičnin se je zvišal, niso pa bili sprejeti ukrepi za povišanje zelo nizke stopnje periodičnih davkov na nepremičnine. Načrti za uvedbo davka na CO₂ in odpravo oprostitev plačila trošarine za zemeljski plin za ogrevanje so bili opuščeni. Implicitna davčna stopnja za energijo je pod povprečjem EU, zelo nizke pa so tudi dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu. Strukturni izzivi so še vedno prisotni tudi pri obdavčitvi dela, kar vpliva zlasti na osebe z nizkimi dohodki in delavce s skrajšanim delovnim časom. Za zmanjšanje razlik v davčni obravnavi zaposlenih in samozaposlenih so bili sprejeti samo manjši ukrepi. Češka republika ima tudi možnosti za nadaljnje izboljšanje učinkovitosti davčne uprave. V zvezi z dohodnino in davkom od dohodkov podjetij načrtuje vlada v letu 2015 ustanovitev enotne točke za pobiranje davkov, kar bi lahko učinkovito racionaliziralo davčno upravo in pomagalo zmanjšati zapletenost sedanjega sistema. Pomankljivost reforme pa je, da se davčne osnove za dohodnino ter zdravstvene in socialne prispevke ne bodo uskladile, zato bo velik del potencialnih koristi reforme ostal neizkoriščen.

- (12) Vrzel v vzdržnosti Češke republike znaša 5,0 % BDP, kar je nad povprečjem EU. Ta vrzel v veliki meri odraža predvidene dolgoročne stroške staranja prebivalstva, ki so posledica pričakovanih povečanj odhodkov za pokojnine ter porabe za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo. Zakonsko določena upokojitvena starost se zvišuje počasi zlasti za moške. Dvig dejanske upokojitvene starosti na način, da se bolje poveže upokojitvena starost ali pokojninske pravice s pričakovano življenjsko dobo, glede na sedanjo zakonodajo bi bistveno okrepila vzdržnost sistema. Dopolnitev teh sprememb s pregledom indeksacijske formule, ki temelji na cenah, bi vodile do prihrankov, če bi se izvajala v daljšem časovnem obdobju.

- (13) V nasprotju s Priporočilom iz leta 2012 je vlada leta 2013 uvedla predupokojitveno shemo, ki nudi možnost prejemanja pokojnine do pet let pred doseženo zakonsko določeno upokojitveno starostjo. Predčasne pokojnine se bodo izplačevale iz (tretjega) stebra pokojninskih varčevanj. Vendar ta steber uživa precejšnjo državno subvencijo prek neposrednega sofinanciranja in davčne olajšave za prispevke. Ne glede na to, ali bo merila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev dostopa do te sheme dejansko izpolnjevalo le omejeno število oseb, kot to pričakuje vlada, ukrep upravičencem omogoča uporabo predhodno pridobljene javne subvencije za namen, ki je v nasprotju s politikami za spodbujanje daljše delovne dobe.

- (14) Znatni prispevek k stroškom staranja in veliki vrzeli v vzdržnosti pomeni tudi pričakovano povečanje izdatkov

za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo. V zadnjih letih so bile v Češki republiki izvedene reforme, katerih namen je izboljšanje učinkovitosti zdravstvenega sistema prek omejevanja stroškov in bolj tržno usmerjenih rešitev. Vendar še vedno obstajajo težave. V primerjavi z drugimi državami članicami se češki zdravstveni sistem preveč osredotoča na bolnišnično oskrbo, kar povzroča neučinkovitosti. Obstajajo možnosti za izboljšanje oskrbe na najbolj klinično primeren in stroškovno učinkovit način, na primer s preходом na sprejem na dan operacije in skrajšanjem neprimerno dolgega bivanja v bolnišnicah za akutno oskrbo.

- (15) Glede na nedavne napovedi Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD) bi popolna konvergenca stopenj zaposlenosti žensk in moških zaustavila predvideno zmanjšanje celotne delovne sile ter povečala BDP na prebivalca za do 16,5 % do leta 2030. Vlada je 22. maja 2013 predlagala zakon o uvedbi varstva za „skupine otrok“ v organizaciji poklicnih varušk, pri čemer bi bili ponudniki storitev in udeležene družine upravičeni do davčnih olajšav. To je korak v pravo smer, vendar je samo delno rešuje težavo. Zaradi trajnega pomanjkanja otroškega varstva, zlasti za mlajše od treh let, obstoji potreba po povečanju proračunske podpore za javno varstvo predšolskih otrok. Prav tako ostaja problematična zaposljivost in udeležba na trgu dela za prikrajšane ljudi. Na tem področju obstajajo možnosti za povečanje učinkovitosti in uspešnosti javnega zavoda za zaposlovanje.
- (16) V Priporočilu iz leta 2012 o javni upravi je bila izrecno omenjena potreba po večji učinkovitosti javne uprave in okrepitvi boja proti korupciji. Vendar je bil pri sprejemanju prednostnih pravnih aktov v skladu s češko protikorupcijsko strategijo za obdobje 2011–2012 dosežen le omejen napredek. Novi protikorupcijski strategiji za obdobje 2013–2014, ki jo je vlada sprejela januarja 2013, mora slediti čim hitrejše sprejetje manjkajočih prednostnih aktov, na primer zakona o javnih uslužbenecih. Novi zakon bo moral politično imenovane uslužbenice ustrezno ločevati od nepolitičnega osebja, zagotoviti neodvisnost državnih uradnikov in oblikovati dobro delujoč karierni sistem za zmanjšanje velikega števila zamenjav osebja. Češka republika je dosegla znaten napredek pri izvajanju zakona o javnem naročanju, ki je začel veljati aprila 2012. Vendar so lokalni organi poročali o težavah pri izvajanju zakona o javnih naročilih. Kar zadeva izvrševanje sredstev EU, je bila večina ukrepov, zajetih v akcijskem načrtu za okrepitev sistema upravljanja in nadzora, izvedenih do konca leta 2012. Toda češki organi bodo morali zagotoviti stalno spremljanje izvajanja akcijskega načrta.
- (17) Na ravni obveznega izobraževanja dosegajo češki učenci v mednarodnih primerjavah na splošno povprečne rezultate. Vendar se pri matematiki in naravoslovju rezultati izobraževanja hitro poslabšujejo. Češki organi so se odzvali s sklopom ukrepov, ki vključuje oblikovanje minimalnih standardov izobraževanja, ki se bodo uporabili za državno preverjanje znanja učencev. Vendar bi bilo treba razviti bolj integriran sistem, ki bi zagotavljal, da so učenci, učitelji in šole, ki pri preverjanjih dosežejo slabše rezultate, deležni sistematične podpore, kar bi še povečalo ambicioznost reforme. Glavni izziv, s katerim se srečuje češki visokošolski sistem, je zagotoviti, da naraščajoče število študentov pridobi znanja in spretnosti, ki so potrebni za uspeh na trgu dela. Trenutno poteka razprava o reformi zakona o visokem šolstvu, da bi uvedli diferencirane ureditve financiranja in izboljšali akreditiranje. Gre za ustrezne in ambiciozne predloge, pri čemer bo njihov dejanski vpliv odvisen od končnega načrta reforme. Poleg tega nameravajo organi sprejeti revidirane standarde ocenjevanja za financiranje raziskovalnih ustanov. Povečanje deleža kazalnikov kakovosti, vključno s povečanjem sodelovanja z gospodarstvom, bi pomagalo češkemu raziskovalnemu in inovacijskemu sistemu doseči višjo raven odličnosti.
- (18) Češka republika sodi med države članice z največjim številom reguliranih poklicev. Javno posvetovanje o pregledu regulativnega okvira za poklice je bilo izvedeno v letu 2012, rezultati pa bodo predstavljeni leta 2013. To je pomemben korak za zmanjšanje ali odpravo ovir za tiste poklice, za katere regulacija ni dokazano potrebna ali pa je pretirana (vključno z dolžino obveznih pripravništev) in pri katerih bi lažji dostop lahko omogočil dodatno zaposlovanje in rast. Kljub izboljšavam v zadnjih letih Češka republika še vedno beleži eno od najvišjih energetske intenzivnosti v Uniji ter nizke izkoriščenosti, zlasti v stavbah.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija opravila celovito analizo ekonomske politike Češke republike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da bi bilo treba vključiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko Češke republike, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 spodaj.

(20) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Češka v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Izvede načrtovani proračun za leto 2013, s čimer bo v letu 2013 na vzdržen način zmanjšala čezmeren primanjkljaj in dosegla strukturno prilagoditev, določeno v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Leta 2014 in pozneje okrepi in dosledno izvaja proračunsko strategijo, podprto z dovolj podrobno opredeljenimi ukrepi, da bi zagotovila ustrezno fiskalno konsolidacijo za zadosten napredek pri doseganju srednjeročnega cilja. Prednostno obravnava odhodke, ki pospešujejo rast, vključno s pravočasno odobritvijo projektov, ki se sofinancirajo s sredstvi EU v sedanjem finančnem okviru.
2. Zniža visoke stopnje obdavčitve dela s preusmeritvijo obdavčenja na področja, ki manj škodujejo rasti, kot so periodični davki na nepremičnine in dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu. Dodatno zmanjša razlike med davčno obravnavo zaposlenih in samozaposlenih. Izboljša spoštovanje davčnih predpisov ter zmanjša stroške skladnosti z vzpostavitvijo enotne točke za pobiranje davkov in uskladičijo davčnih osnov za dohodnino ter zdravstvene in socialne prispevke.
3. Dvigne dejansko upokojitveno starost tako, da se poveže upokojitvena starost ali pokojninske pravice s spremembami glede pričakovane življenjske dobe, ter spremeni indeksacijski mehanizem. Poleg zvišanja upokojitvene starosti sprejme ukrepe za spodbujanje zaposljivosti starejših delavcev in zmanjšanje možnosti za prezgodnji umik s trga delovne sile. Zlasti odpravi javno subvencijo za predupokojitveno shemo. Sprejme ukrepe za znatno izboljšanje stroškovne učinkovitosti odhodkov za zdravstvo, zlasti za bolnišnično oskrbo.

4. Sprejme dodatne napore za večjo učinkovitost in uspešnost javnega zavoda za zaposlovanje. Znatno poveča dostop do vključujočih storitev otroškega varstva, pri čemer se osredotoči na otroke do treh let in udeležbo romskih otrok, zlasti s sprejetjem in izvajanjem zakona o zagotavljanju storitev otroškega varstva ter krepitevijo zmogljivosti javnega in zasebnega otroškega varstva.

5. Zagotovi izvajanje protikorupcijske strategije za obdobje 2013–2014. Sprejme zakon o javnih uslužbencih, ki bi moral zagotoviti stabilno, učinkovito in strokovno javno upravo. Izboljša upravljanje sredstev EU za programsko obdobje 2014–2020. Okrepi zmogljivost za izvajanje javnih razpisov na lokalni in regionalni ravni.

6. Vzpostavi celovit okvir ocenjevanja za obvezno šolanje in sprejme ciljno usmerjene ukrepe za podpora šolam s slabšo uvrstitvijo glede na učne rezultate. Sprejme ukrepe za izboljšanje akreditiranja in financiranja visokega šolstva. Poveča delež financiranja raziskovalnih institucij, ki temelji na rezultatih.

7. Ob upoštevanju pregleda, ki trenutno poteka, nadaljuje z reformo reguliranih poklicev, in sicer z zmanjšanjem ali odpravo vstopnih ovir in omejitev za opravljanje nekaterih dejavnosti, kjer niso upravičene. Sprejme dodatne ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti v sektorju stavb in industriji.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Danske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Danske za obdobje 2013–2016

(2013/C 217/05)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v svojih nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

- (3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Danske za leto 2012 in dal mnenje o dopolnitvi konvergenčnega programa Danske za obdobje 2012–2015.

- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je Komisija 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Dansko opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.

- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Dansko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljenih analiz Komisija ugotavlja, da na Danskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki pa niso čezmerna.

- (9) Danska je 30. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in konvergenčni program za obdobje 2013–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 21.

- (10) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. Scenarij napoveduje rast BDP v višini 0,7 % v letu 2013 in 1,6 % v letu 2014, kar je v splošnem v skladu z napovedjo služb Komisije iz spomladi 2013 (0,7 % in 1,7%). Konvergenčni program opisuje proračunsko strategijo, katere cilj je zmanjšanje čezmernega primanjkljaja in doseganje srednjeročnega cilja, ki je strukturni primanjkljaj v višini največ 0,5 % BDP, do leta 2013, kar odraža cilje Pakta. Cilj konvergenčnega programa je doseči javnofinančni primanjkljaj v višini 1,7 % BDP v letu 2013 in 1,8 % v letu 2014, kar je v skladu z rokom, ki ga je v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem predlagala Komisija. Povprečni letni fiskalni napor v obdobju 2011–2013, ki temelji na izračunih strukturnega proračunskega salda, je v skladu s priporočilom Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. V konvergenčnem programu se ocenjuje, da bodo neto diskrecijski ukrepi vodili v konsolidacijo, ki bo na splošno v skladu s priporočilom, izdanim v skladu s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Po ocenah bodo realni javnofinančni odhodki (vključno z diskrecijskimi ukrepi na strani dohodkov) v letu 2013 dosegli ničelno rast, v letu 2014 pa bo ta znašala 0,4 %, torej bo v obeh letih dosežena referenčna vrednost za odhodke Pakta za stabilnost in rast. Javne finance so na splošno zdrave, država pa je že dosegla svoj srednjeročni cilj. Vendar je bistveno, da Danska, tudi zaradi staranja prebivalstva in ambicioznih politik države na področju socialnega varstva, ohrani trden in vzdržan okvir fiskalnih politik ter obdrži primanjkljaj pod referenčno vrednostjo 3 % BDP iz Pogodbe.
- (11) Danska je leta 2012 zaključila reformi sheme invalidskih pokojnin in sheme subvencioniranega zaposlovanja (sistem fleksibilnega zaposlovanja), ki sta začeli učinkovati 1. januarja 2013. Ti reformi pomenita pomemben ukrep za izboljšanje ponudbe danske delovne sile. Izboljšanje zaposljivosti oseb, ki so najbolj oddaljene od zaposlitve, vključno z ljudmi s priseljenkim ozadjem, dolgoročno brezposelni in nizko kvalificirani delavci, pa še vedno ostaja izziv. Ob priznavanju, da je reformni program vlade ambiciozen, je pomembno zagotoviti, da bo znani danski model „prožne varnosti“ še naprej omogočal nemoten prehod med brezposelnostjo in zaposlitvijo ter obenem omejeval marginalizacijo in socialno izključenost. Pri tem imajo pomembno vlogo izobraževanje, usposabljanje in nadgradnja spretnosti.
- (12) Za Dansko je izobraževanje upravičeno jasna prednostna naloga. Vseeno pa so potrebna nadaljnja prizadevanja za izboljšanje kakovosti in stroškovne učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja, tudi z izvedbo začelih reform. Predlagana reforma sistema primarnega in nižjega sekundarnega izobraževanja je korak v pravo smer in pričakovati je, da bo imela pozitiven vpliv na stroškovno učinkovitost šolskega sistema in na kakovost izobraževanja, vključno z izboljšanjem dosežkov učencev. Kar zadeva poklicno usposabljanje, je vlada leta 2012 sprejela ukrepe za izboljšanje kakovosti poklicnega usposabljanja mladih in zagotovitev potrebnih zasebnih vajeništev. Za iskanje trajne rešitve za zagotovitev potrebnih vajeništev ter izboljšanje kakovosti sistema poklicnega izobraževanja in usposabljanja je bil ustanovljen odbor, sestavljen iz predstavnikov vlade, občin, regij in socialnih partnerjev. Trajne in ambiciozne rešitve za zagotovitev pomanjkanja vajeništev in proti visokemu deležu tistih, ki v sistemu poklicnega izobraževanja za mlade zgodaj opustijo šolanje, bi Dansko bolj pripravile na prihodnje povpraševanje po spretnostih na trgu dela in izboljšale produktivnost.
- (13) Danska bi lahko ustvarila večjo gospodarsko rast z odpravo ovir za konkurenco na področju lokalnih in maloprodajnih storitev, ob upoštevanju pomena tega sektorja v danskem gospodarstvu. V letu 2012 je danska vlada predstavila nov zakon o konkurenci, ki predstavlja pomemben korak v pravo smer. Z revizijo njene zakonodaje o konkurenci so bili uvedeni učinkovitejši mehanizmi za izvrševanje predpisov o konkurenci, s čimer je bil v celoti upoštevan ustrezni del Priporočila iz leta 2012. Vendar je mogoče storiti še več za zagotovitev učinkovitosti ukrepov, sprejetih za posamezne sektorje in na področju javnih storitev, da se okrepi konkurenca in delovanje trga. Različne pobude politik na tem področju so še v zgodnji fazi, za zagotovitev učinkovitega izvajanja pa so potrebna nadaljnja prizadevanja.
- (14) V preteklem letu je bila podrobno razčlenjena zadolženost gospodinjstev na nacionalni ravni in ravni EU, da bi se ocenila nevarnost za finančno in gospodarsko stabilnost. Trenutno so tveganja za finančno stabilnost videti pod nadzorom, vendar je potrebno stalno spremljanje. Danski organi so sprejeli več ukrepov za izboljšanje zanesljivosti sistema hipotekarnih posojil. Ti vključujejo sistem označevanja tveganj pri stanovanjskih hipotekarnih posojilih in omejitve pri posojilih s spremenljivo obrestno mero in/ali odloženim odplačilom. Hipotekarne kreditne ustanove so na lastno pobudo sprejele ukrepe za zmanjšanje potrebe po dodatnem zavarovanju. Vse to so ukrepi v pravo smer, vendar jih bo treba skrbno spremljati, da se ugotovi, ali imajo želeni učinek. Komisija bo preučila redna poročila Danske o vplivu teh ukrepov. V prihodnosti bi bilo treba pregledati obdavčenje nepremičnin na Danskem, da se zmanjšajo izkrivljanja in okrepi njegove proticiklične značilnosti.

- (15) Komisija je v okviru evropskega semestra izvedla obsežno analizo ekonomske politike Danske. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko, ampak tudi, ali sta skladna s pravili in smernicami EU. Njena priporočila, pripravljena v okviru evropskega semestra, so izražena v priporočilih v točkah 1 do 3 v nadaljevanju.
- (16) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform Danske in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij so izražena v priporočilu v točki 3 v nadaljevanju –
- izvaja proračunsko strategijo za leto 2014 in nadaljnja leta, da se zagotovi zadostna fiskalna konsolidacija in tako ohrani izpolnjevanje srednjeročnega cilja.
2. Sprejme dodatne ukrepe za izboljšanje zaposljivosti ljudi na obrobju trga dela, vključno z ljudmi s priseljenskim ozadjem, dolgoročno brezposelnimi in nizkokvalificiranimi delavci. Izboljša kakovost poklicnega usposabljanja, da se zmanjša delež tistih, ki zgodaj opustijo šolanje, in zagotovi povečanje števila vajeništev. Izvede reformo primarnega in nižjega sekundarnega izobraževanja, da se izboljšajo učni dosežki učencev in stroškovna učinkovitost izobraževalnega sistema.
 3. Si še naprej prizadeva za odpravo ovir na področju konkurence v storitvenem sektorju, vključno v sektorju maloprodaje in gradbenem sektorju, ter za učinkovitejše zagotavljanje javnih storitev.

V Bruslju, 9. julija 2013

PRIPOROČA, da Danska v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. V letu 2013 po načrtih izvaja proračunsko strategijo, da se čezmerni primanjkljaj zmanjša do leta 2013. Poleg tega, da

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Estonije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Estonije za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/06)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh

razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Estonije za leto 2012 in dal mnenje o programu Estonije za stabilnost za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Estonije ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Estonija je 30. aprila 2013 predložila program za stabilnost za obdobje 2012–2017 in nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten za obdobje 2013–2014, za

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 25.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

katero povprečna pričakovana realna rast BDP znaša okoli 3,3%. Službe Komisije v napovedi iz pomladi 2013 v obdobju 2013–2014 predvidevajo rast v višini 3,5 %. Estonija je v letu 2012 zabeležila nominalni proračunski primanjkljaj v višini 0,3 % BDP. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj, tj. strukturni presežek. Ta cilj je ambicioznejši, kot zahteva Pakt za stabilnost in rast. V letu 2012 je bil estonski strukturni saldo v presežku, tako da je Estonija dosegla svoj srednjeročni proračunski cilj eno leto prej, kot je bilo načrtovano v programu za stabilnost za obdobje 2012-2015. Cilj proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost za leto 2012–2017, je zagotoviti vzdržno fiskalno politiko, ki podpira uravnoteženo rast, z izpolnjevanjem srednjeročnega proračunskega cilja ter hkratnim zagotavljanjem zadostnih fiskalnih rezerv in zmanjšanjem davčne obremenitve dela. Načrtovani nominalni proračunski primanjkljaj za leto 2013, ki znaša 0,5% BDP, naj bi se v skladu s programom v obdobju, ki ga zajema napoved, izboljšal, in sicer naj bi v letu 2014 dosegel uravnotežen položaj, po letu 2014 pa se prevesil v presežek. Celovita ocena preračunanega strukturnega salda, ki vključuje analizo referenčne vrednosti za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast, kaže, da Estonija v letu 2013 ne odstopa znatno od srednjeročnega proračunskega cilja in bo v letu 2014 ponovno beležila strukturni presežek. Delež dolga je krepko pod 60 % BDP in se bo skladno s programom za stabilnost po letu 2013 verjetno znižal na okrog 9 % v obdobju 2015–2016. Estonija načrtuje, da bo v letu 2013 uvedla pravilo o strukturno uravnoteženem proračunu v skladu z zahtevami Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, podpisani 2. marca 2012 v Bruslju. Pravilo o strukturno uravnoteženem proračunu bi bilo treba dopolniti z okrepitevijo zavezujoče narave večletnih ciljev glede odhodkov, in sicer takoj, ko bo uvedeno.

- (10) Na trgu dela se zaposlenost še naprej povečuje, vendar še vedno obstajajo ozka grla za rast, med drugim trajna brezposelnost mladih in dolgotrajna brezposelnost, neskladje med ponudbo in povpraševanjem po kvalifikacijah na trgu dela ter naraščajoče pomanjkanje delovne sile, vključno z izgubo delovne sile zaradi dolgotrajnih zdravstvenih težav. Sistem socialnih nadomestil bi bilo treba spremeniti tako, da bo bolj prožen in ciljno prilagojen ter bo zagotavljal podporne storitve in spodbude za brezposelne in neaktivne osebe, ki jih je mogoče ponovno zaposliti, ukrepe za aktivacijo pa je treba okrepiti, da bi dosegli tiste, ki jih najbolj potrebujejo. Stroškovno učinkovitost odhodkov za družinsko politiko bi bilo mogoče izboljšati na proračunsko nevtralen način, med drugim s prerazporejanjem sredstev za starševski dodatek na učinkovitejše ukrepe, kot so storitve otroškega varstva, s pričakovanim pozitivnim učinkom na zaposlovanje žensk. Pri gospodarskem razvoju regij je potreben bolj usklajen pristop, da bo Estonija dosegla vidnejše rezultate.
- (11) Na področju izobraževanja in usposabljanja je Estonija delno izpolnila priporočila Sveta za leto 2012: v letu 2012 je sprejela reformo visokega šolstva, v letu 2013 pa naj bi sprejela novo celovito reformo poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Posebno pozornost bo treba nameniti zadostni vključenosti socialnih partnerjev,

da se zagotovi zadostno število vajeništev v poklicnem izobraževanju. Racionalizirano srednješolsko izobraževanje ostaja pomembna zaveza, ki še ni izpolnjena. Še vedno razmeroma visoka brezposelnost mladih zahteva ukrepanje zaradi dejstva, da je velik delež mladih brez strokovne ali poklicne izobrazbe. Tudi dostop do vseživljenjskega učenja za nizko kvalificirane delavce še ni bil ustrezno obravnavan, ukrepi za brezposelne mlade pa niso vedno ustrezno prilagojeni potrebam na trgu dela. Nepovezanost med javnim raziskovalnim sektorjem in gospodarstvom še naprej ostaja izziv za rast produktivnosti in konkurenčnost. Zaradi majhnosti estonskega gospodarstva ostaja izziv tudi internacionalizacija sistema raziskav in inovacij ter njegova uvrstitev med prednostne naloge.

- (12) Energetska intenzivnost Estonije je še vedno zelo visoka. Čeprav je vlada sprejela nekaj ukrepov na tem področju, je treba ta prizadevanja nadaljevati in okrepiti, pri tem pa dati večji poudarek obnovi stanovanjskih stavb. Novi avtomobili v Estoniji so najbolj energetsko intenzivni v Uniji, navade potrošnikov pa se kljub povišanim trošarinam na gorivo ne spreminjajo. Brez dodatnih ukrepov Estonija najverjetneje ne bo izpolnila svojega cilja glede emisij toplogrednih plinov, zlasti če ne bo sprejela dodatnih ukrepov na področju prometne in stanovanjske politike. Estonski energetski trg ostaja razmeroma izoliran, saj so čezmejne povezave nezadostne.
- (13) Storitve, ki jih mora država v skladu z zakonom zagotavljati na lokalni ravni, so v večini sektorjev neučinkovite, zlasti pa na področjih dolgotrajne oskrbe, družinske podpore, izobraževanja in prometa; enako velja za ukrepe na lokalni ravni, ki so potrebni za učinkovito zagotavljanje storitev zdravstvenega varstva. Razlog je v šibki upravni zmogljivosti lokalnih uprav ter neskladju med prihodki lokalnih upravnih enot in pristojnostmi, ki so bile nanje prenesene. Zaenkrat še ni bil pripravljen izvedljiv načrt za izboljšanje lokalne uprave.
- (14) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo estonske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Estoniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 spodaj.
- (15) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

članice, katerih valuta je euro ⁽¹⁾. Kot država katere valuta je euro, bi morala Estonija tudi zagotoviti, da se navedena priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Estonija v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Izvaja rasti prijazno fiskalno politiko in ohranja trden fiskalni položaj, kot je predvideno v programu, ter tako zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem obdobju programa za stabilnost. Načrtovano proračunsko pravilo o strukturno uravnoteženem proračunu dopolni z bolj zavezujočimi pravili o večletnem načrtovanju odhodkov v okviru srednjeročnega proračunskega okvira ter še naprej povečuje učinkovitost javne porabe.
2. Izboljša spodbude za delo s povečanjem doslednosti različnih obstoječih sistemov socialnih nadomestil ter večjo prožnostjo in ciljno usmerjenostjo dodeljevanja socialnih nadomestil. Izboljša zagotavljanje socialnih storitev, vključno z otroškimi varstvom, ter poveča učinkovitost in stroškovno učinkovitost družinske politike. Okrepi ukrepe za aktivacijo, da bo olajšala ponovno vključevanje dolgotrajno brezposelnih in oseb, ki prejemajo nadomestila za invalidnost in nesposobnost za delo, na trg dela. Pripravi usklajene ukrepe za spodbujanje gospodarskega razvoja v regijah z visoko brezposelnostjo.
3. Nadaljuje prizadevanja za izboljšanje sistema izobraževanja in usposabljanja glede na potrebe trga dela, med drugim z nadaljnjim vključevanjem socialnih partnerjev ter sprejetjem usmerjenih ukrepov za zmanjšanje brezposelnosti mladih. Znatno poveča udeležbo nizko kvalificiranih oseb v vseživljenjskem učenju. Okrepi prizadevanja za uvrstitev sistema raziskav in inovacij med prednostne naloge ter njegovo internacionalizacijo ter izboljša sodelovanje med gospodarstvom, visokim šolstvom in raziskovalnimi ustanovami.
4. Izboljša energetske učinkovitost, zlasti stavb in prometa, ter okrepi okoljske spodbude v zvezi z vozili in odpadki. Okrepi razvoj čezmejnih energetske povezav, da zagotovi s ciljem diverzificirati energetske vire in spodbujati konkurenco na energetske trgu.
5. Prihodke lokalnih upravnih enot ustrezneje prilagodi njihovim pristojnostim. Izboljša učinkovitost lokalnih uprav in zagotovi opravljanje kakovostno lokalnih javnih storitev.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Finske za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/07)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v svojih nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo

vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Finske za leto 2012 in podal mnenje o programu Finske za stabilnost za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je Komisija 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Finsko opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Finsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Finskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo spremljanje in ukrepanje politike. Stalno pozornost je treba namenjati zlasti občutnemu poslabšanju stanja tekočega računa in šibkemu izvozu zaradi industrijskega prestrukturiranja, pa tudi stroškovnim in nestroškovnim dejavnikom konkurenčnosti.
- (9) Finska je 18. aprila 2013 predložila svoj nacionalni program reform za leto 2013 in svoj program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 28.

- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da ima Finska na splošno zdrave javne finance ter da je z namenom približevanja srednjeročnemu proračunskemu cilju sprejela ukrepe za povečanje prihodkov in nadzor nad odhodki. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je verjeten. Napovedana rast za leto 2013 je podobna tisti iz pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2013, za leto 2014 pa je za 0,6 odstotne točke višja kot v pomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2013. Cilj proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost, je uravnotežiti finance centralne države in poskrbeti, da se bo delež dolga centralne države v BDP do leta 2015 začel zmanjševati. V programu za stabilnost je uvedena sprememba srednjeročnega proračunskega cilja z 0,5 % na -0,5 %. Novi srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V programu za stabilnost je predvideno, da bo država dosegla srednjeročni proračunski cilj do leta 2014 in ga nato ohranjala do leta 2017. Glede na (preračunani) strukturni saldo na podlagi informacij iz programa za stabilnost Finska v letu 2012 ni dosegla predhodno zastavljenega srednjeročnega proračunskega cilja, kakor tudi ne bo dosegla novega srednjeročnega proračunskega cilja za leto 2013.

V programu za stabilnost je napovedano izboljšanje (preračunanega) strukturnega proračunskega salda z -1 % BDP leta 2012 na -0,9 % BDP v letu 2013. Med letoma 2014 in 2017 naj bi se ta delež gibal med -0,6 % in -0,7 % BDP. Leta 2012 so se neto odhodki Finske povečali za 0,4 %, kar še vedno ne presega veljavne referenčne vrednosti za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast. Zaradi negativne realne rasti BDP v letu 2012 se ocenjuje, da manjša strukturna prilagoditev zadošča. V letu 2013 se (preračunani) strukturni proračunski saldo Finske izboljšuje, njeni neto odhodki države pa bodo od referenčne vrednosti za odhodke predvidoma odstopali za samo 0,1 % BDP. Glede na obsežno negativno proizvodno vrzel Finske se to zdi ustrezno. V skladu z napovedmi se bo (preračunani) strukturni proračunski saldo Finske v letu 2014 še naprej izboljševal in dosegel -0,6 % BDP ter se s tem dovolj približal srednjeročnemu proračunskemu cilju. Glede na pomladansko napoved služb Komisije iz leta 2013 naj bi Finska leta 2014 srednjeročni proračunski cilj že v celoti dosegla. Na splošno bi to pomenilo izpolnjevanje zahtev iz preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast. Konsolidirani bruto dolg sektorja države je leta 2012 znašal 53 % BDP in bo glede na programa za stabilnost do konca programskega obdobja ostal pod 60 % BDP. V programu za stabilnost je napovedano zmanjšanje ravni dolga v letih 2016 in 2017. Dolgoročna vzdržnost je še vedno največji izziv za fiskalno politiko. Zaradi vpliva, ki ga bo imelo staranje prebivalstva na izdatke za pokojnine, zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo, je bila ugotovljena vrzel v vzdržnosti, ki jo je treba nenehno spremljati.

- (11) Rast produktivnosti v javnem sektorju ni bila skladna z rastjo produktivnosti v širšem gospodarstvu, hkrati pa se

povečuje breme, povezano s staranjem prebivalstva. Določena so bila načela za reformo strukture občin, vendar bodo združitve občin še naprej prostovoljne, čeprav bodo na voljo finančne spodbude centralne ravni države. Reforma sektorja socialnih in zdravstvenih storitev, ki je v teku, predvidoma ne bo znatno zmanjšala števila okrožij, v katerih je organizirano zagotavljanje zdravstvenih storitev.

- (12) Izvedeni so bili ukrepi za zmanjšanje brezposelnosti mladih in dolgotrajne brezposelnosti, med katerimi so pobuda „jamstvo za mlade“, začasni program za mlade odrasle, namenjen pridobivanju znanja in spretnosti, ter pilotni program za dolgotrajno brezposelne. Ta programa sta bila v letu 2013 dopolnjena z uvedbo finančne podpore za vajeništva v okviru „jamstva za mlade“ in sta dobrodošla zlasti glede na pričakovano rast stopnje brezposelnosti. Te ukrepe je zdaj treba izvajati z močnim poudarkom na izboljšanju ravni znanja in spretnosti ciljnih skupin ter njihovega položaja na trgu dela. Povečati je treba delež zaposlenosti starejših delavcev, da se bodo v prihodnje zagotovile vzdržne javne finance in zadovoljilo povpraševanje po delovni sili. Obseg delovno sposobnega prebivalstva na Finskem upada. Doseženi so bili dogovori o več ukrepih v zvezi z možnostmi predčasne upokojitve, kot so zvišanje starostne meje za delno upokojitve, ukinitev možnosti predčasne upokojitve z malusi ter zvišanje starostne meje za prehod iz brezposelnosti v upokojitve. Vendar pa se pričakovana življenjska doba podaljšuje hitreje, kot je bilo predvideno v pokojninski reformi iz leta 2005, in trenutna zakonsko predpisana upokojitvena starost bi se lahko sčasoma izkazala za prenizko, da bi omogočala zadostne pokojnine. Vlada se je v svojem programu za stabilnost zavezala, da bo do leta 2025 dejansko upokojitveno starost povečala na 62,4 let, kar pa je še vedno malo glede na pričakovano življenjsko dobo in demografske izzive. Izvedba teh dogovorjenih ukrepov je še naprej kratkoročna prednostna naloga.

- (13) Regulativne ovire v storitvenem sektorju na Finskem so še vedno restriktivne, za maloprodajni ter druge pomembne sektorje pa je značilna visoka tržna koncentracija. K uspešnemu reševanju sedanjih težav bi morale prispevati predvidene spremembe zakona o konkurenci v zvezi s prevladujočim položajem trgovcev z živili, cilji programa za spodbujanje zdrave konkurence v smislu večjega nadzora nad tem sektorjem ter odprava nepotrebne omejevanja konkurence v veljavni zakonodaji, kot je zakonodaja o prostorskem načrtovanju in gradnji. K učinkovitejši konkurenčni politiki in povečanju njenih splošnih koristi bi morala prispevati tudi združitve organa, pristojnega za konkurenco, in agencije za varstvo potrošnikov, ob povečanju njenega proračuna in širših pooblastil, ki bodo zajemala tudi nevtralnost konkurence med zasebnimi in javnimi akterji. Globe na področju prava konkurence so na Finskem od nekdanj

nizke, zato se v letu 2013 načrtuje izvedba raziskave, ki bo podlaga za nadaljnje reforme, usmerjene v povečanje odvratilnega učinka teh glob.

- (14) Rast produktivnosti na Finskem še naprej zaostaja za rastjo plač, mednarodna konkurenčnost pa se je zmanjšala, na kar kaže tudi vse manjši tržni delež finskega izvoza. Raven naložb v raziskave, razvoj in inovacije je še naprej visoka, pri tem pa je odločilno, kako učinkovito te raziskave privedejo do inovacij in nastanka novih podjetij z visoko rastjo, ki lahko vstopijo na hitro rastoče izvozne trge ter povečajo mednarodno konkurenčnost. Kratkoročno bi morala Finska izvesti nedavno sprejete politike in ukrepe za izboljšanje raziskovalnega in inovacijskega sistema, kot je to novi akcijski načrt, ter na podlagi obstoječih vrednotenj in poročila o napovedih za prihodnost, ki se trenutno pripravlja, po potrebi predlagati nadaljnje reforme. Cene energentov in dela so bile opredeljene kot vhodne cene, ki povečujejo stroške finskih proizvajalcev. Rast plač je bila v zadnjih letih zmerna zaradi sedanjega tristranskega dogovora o plačah, ki preneha veljati v letu 2013. Zato je zaskrbljujoče, da socialni partnerji še niso sklenili novega dogovora.
- (15) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Finske. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 v nadaljevanju.
- (16) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (17) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 3 do 5 v nadaljevanju.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Finska bi kot država, katere valuta je euro, morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Finska v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. Še naprej izvaja rasti prijazno fiskalno politiko in ohranja trden fiskalni položaj, kakor je predvidela, ter zagotavlja doseganje srednjeročnega proračunskega cilja do konca programskega obdobja. Še naprej izvaja letne presoje obsega vrzeli v vzdržnosti, povezane s staranjem prebivalstva, ter javnofinančne prihodke in odhodke prilagaja glede na dolgoročne cilje in potrebe. Zagotovi stroškovno učinkovitost in vzdržnost sistema dolgotrajne oskrbe ter večjo pozornost nameni preprečevanju, rehabilitaciji in samostojnemu življenju.
2. Zagotovi dosledno izvajanje tekočih upravnih reform v zvezi s strukturo občin, da bi dosegla večjo učinkovitost in prihranek stroškov pri zagotavljanju javnih storitev, vključno s socialnimi in zdravstvenimi storitvami.
3. Izvede dodatne ukrepe za povečanje zaposlovanja starejših delavcev, vključno s povečanjem njihove zaposljivosti in zmanjšanjem možnosti predčasnega umika s trga dela, zvišanjem dejanske upokojitvene starosti tako, da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi glede na spremembe pričakovane življenjske dobe. Izvaja tekoče ukrepe za izboljšanje položaja mladih in dolgotrajno brezposelnih na trgu dela ter pozorno spremlja njihov učinek, pri čemer posebno pozornost nameni razvoju znanj in spretnosti, ki se zahtevajo za razpisana delovna mesta.
4. Z izvajanjem novega programa za spodbujanje zdrave konkurence nadaljuje prizadevanja za krepitev konkurence na proizvodnem in storitvenem trgu, zlasti v maloprodajnem sektorju.
5. Okrepi zmogljivost Finske za zagotavljanje inovativnih proizvodov in storitev ter podjetij z visoko rastjo v hitro se spreminjajočih razmerah in še naprej izvaja diverzifikacijo industrije; še naprej izboljšuje energetska učinkovitost gospodarstva. V sedanjih razmerah nizke rasti podpre usklajevanje realne rasti plač z rastjo produktivnosti, pri tem pa v celoti upošteva vlogo socialnih partnerjev in ravna v skladu z nacionalnimi praksami.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Francije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Francije za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/08)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okreelitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita

integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v svojih nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

- (3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: Priporočilo iz leta 2012) v zvezi z nacionalnim programom reform Francije za leto 2012 in podal mnenje o programu Francije za stabilnost za obdobje 2012–2016.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Francijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Francijo, ki ga je opravila v skladu s

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 31.

členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Franciji obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo spremljanje in odločno ukrepanje politike. Nadaljnjo pozornost je zlasti treba nameniti dogodkom, povezanim s poslabšanjem trgovinske bilance in konkurenčnosti, na katero vplivajo tako stroškovni kot nestroškovni dejavniki, tudi v razmerah vedno slabšega salda s tujino in visokega javnega dolga, da se bo zmanjšalo tveganje negativnih učinkov za delovanje francoskega gospodarstva ter ekonomske in monetarne unije, zlasti glede na velikost francoskega gospodarstva.

- (9) Francija je 30. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da se kljub obsežni konsolidaciji, ki je nominalni primanjkljaj zmanjšala s 7,5 % BDP v letu 2009 na 4,8 % BDP v letu 2012, ne pričakuje, da bo Francija čezmerni primanjkljaj zmanjšala do leta 2013, kot je to 2. decembra 2009 priporočil Svet. To je zlasti povezano s slabšimi gospodarskimi razmerami, kot so bile pričakovane v času sprejetja priporočila Sveta z dne 2. decembra 2009, katerih učinke so le deloma izravnali nepričakovani prihodki, medtem ko se je konsolidacija nekoliko odložila. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je verjeten za leto 2013, vendar preveč optimističen za leto 2014. Organi zlasti pričakujejo, da bo po mirovanju v letih 2012 (0 %) in 2013 (+0,1 %) BDP v letu 2014 zrasel za 1,2 %, hkrati pa predpostavljajo, da bodo sprejeti fiskalni ukrepi za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja na 2,9 % BDP v letu 2014. Na drugi strani Komisija napoveduje, da bo BDP v letu 2014 zrasel za 1,1 %, vendar ob nespremenjeni politiki, torej scenariju, ki upošteva samo ukrepe, ki so bili sprejeti ali dovolj podrobno opredeljeni, ter tako napoveduje primanjkljaj v višini 4,2 % BDP v letu 2014. Glavni cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost je doseči srednjeročni cilj, torej uravnotežen proračun v strukturnem smislu, tako kot v programu za stabilnost za obdobje 2012–2016. Ta cilj je ambicioznejši, kot zahteva Pakt za stabilnost in rast. Ciljno leto za dosego srednjeročnega cilja je leto 2016, medtem ko je bilo v programu za stabilnost za obdobje 2012–2016 to leto 2015.

Načrtovani nominalni primanjkljaj, določen v programu za stabilnost, je skladen z zmanjšanjem čezmernega primanjkljaja do leta 2014, eno leto po spremenjenem roku, ki ga je določil Svet 2. decembra 2009 v okviru

postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Glede na preveč optimistično napoved za rast v programu za stabilnost za leto 2014 je Svet mnenja, da ob odsotnosti dodatnih ukrepov za znatno okrepitev navora za navedeno leto fiskalni napor, ki so ga predvideli organi, ni skladen z dejansko višino zmanjšanja čezmernega primanjkljaja do leta 2014. Podrobnosti manjkajo tudi pri načrtovanih prihrankih in dodatnih prihodkih. Zaradi teh okoliščin morajo biti opredeljeni ukrepi tako za leto 2014 kot za leto 2015, da se bo na verodostojen način zagotovilo, da bo čezmerni primanjkljaj zmanjšan najkasneje do leta 2015, kot je priporočil Svet. Leta 2016 bo strukturni saldo, kot ga je preračunala Komisija, predvidoma znašal -0,4 % BDP (-0,3 % leta 2017), v skladu s tem pa srednjeročni cilj ne bi bil dosežen do konca obdobja, ki ga zajema program. Napredek pri doseganju srednjeročnega cilja v letu 2016 bo predvidoma predstavljal 0,3 % BDP, kar je pod referenčno vrednostjo 0,5 % BDP. Javnofinančni dolg se je od začetka krize močno povečal. S 64,2 % v letu 2007 je dolg kot delež BDP v letu 2012 narasel na 90,2 % in naj bi se glede na pomladansko napoved služb Komisije iz leta 2013 do leta 2014 še dodatno povečal na 96,2 %. Organi pričakujejo, da bo delež dolga s 94,3 % BDP najvišji leta 2014, nato pa se bo zmanjševal in leta 2017 dosegel 88,2 % BDP. Francija bo od leta 2016 v prehodnem obdobju glede izpolnjevanja merila za dolg.

- (11) Glede na visok in še vedno rastoč dolg in dejstvo, da se je rok za zmanjšanje čezmernega primanjkljaja ponovno podaljšal do leta 2015, je toliko bolj pomembno, da se proračun za leto 2013 strogo izvaja, v naslednjih letih pa odločno vztraja pri znatni konsolidaciji. Zlasti je bistveno, da javna poraba v Franciji raste precej počasneje kot potencialni BDP, saj so izboljšanja v strukturnem primanjkljaju zaenkrat temeljila predvsem na prihodkih. V tem pogledu bi moral potekajoči pregled oziroma modernizacija javne porabe („*Modernisation de l'action publique*“), ki poleg centralne vlade zajema lokalne vlade in uprave za socialno varnost, zagotoviti smernice za nadaljnje izboljšanje učinkovitosti javnih odhodkov. Obstaja tudi potencial za dodatno racionalizacijo različnih upravnih ravni in pristojnosti, da bi se omogočili nadaljnje sinergije, izboljšanje učinkovitosti in prihranki. Načrtovan novi zakon o decentralizaciji bi moral odpraviti te probleme. Glede na pričakovano srednje- in dolgoročno povečanje javnih odhodkov za zdravstveno varstvo v prihodnje javni odhodki za zdravstvo zahtevajo večje spremljanje in učinkovitost, zlasti pri izdatkih za farmacevtske izdelke. Glede na najnovjše napovedi svetovalnega odbora za pokojnine („*Conseil d'orientation des retraites*“) bo v pokojninskem sistemu prihajalo do trajnih primanjkljajev do leta 2018, kar je v nasprotju s ciljem reforme iz leta 2010, v skladu s katerim naj bi se do takrat sistem uravnotežil. Poleg tega delen umik reforme iz leta 2010 ni v skladu s Priporočilom iz leta 2012. Zato se bo pokojninski sistem do leta 2020 še vedno soočal z velikimi primanjkljaji, za odpravo teh razmer pa so nujno potrebni novi ukrepi politik in hkrati ohranjanje ustreznosti sistema.

Takšni ukrepi bi lahko vključevali nadaljnje povišanje minimalne starosti za upokožitev in starosti za pridobitev polne pokojnine, kot tudi prispevne dobe za polno pokojnino, pri čemer bi se prilagodila pravila za indeksacijo in pregledale trenutno številne izjeme v splošni shemi za določene kategorije delavcev. Francoska vlada je sklenila, da bo socialne partnerje v celoti vključila v oblikovanje reforme in okrepila svoj doprinos. Povečanju stopnje prispevkov za socialno varnost bi se bilo treba izogibati zaradi negativnih učinkov na stroške dela. Glede na izziv glede javnih financ, s katerim se sooča Francija, je izjemno pomembno, da se fiskalni ukrepi dopolnijo s povečanimi prizadevanji za strukturne reforme, da se podpre in poveča potencial za dolgoročno rast francoskega gospodarstva.

(12) Kot je omenjeno v poglobljenem pregledu za 2013, konkurenčnost Francije še vedno ostaja znaten izziv, kar je razvidno iz močnega zmanjšanja njenih deležev na izvoznih trgih v zadnjih letih. Vlada je novembra 2012 v okviru „Pakta o konkurenčnosti“ predlagala več ukrepov politike. Uvedba davčne olajšave pri davku od dohodkov pravnih oseb (*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi* – CICE) z načrtovanim letošnjim učinkom v višini 20 milijard EUR je pomemben korak, ki bi moral prispevati k nižanju stroškov dela. Izvedli bi se lahko še nadaljnji ukrepi, saj bo nova davčna olajšava na ravni povprečne plače zgolj prepolovila razliko med davčnim primežem v Franciji in povprečjem OECD. Poleg tega fiskalni ukrepi, sprejeti od leta 2010, ki vplivajo na podjetja, vključno z zmanjšanjem davčnih odhodkov, vodijo do večje obdavčitve gospodarskih družb, tudi če se njihov učinek za CICE popravi. Čeprav je omejeno, lahko povečanje minimalne plače, ki je bilo sprejeto julija 2012, negativno vpliva na ustvarjanje delovnih mest in konkurenčnost, kot je bilo poudarjeno v Priporočilu iz leta 2012. Med letoma 2002 in 2012 se je urna postavka pri minimalni plači povečala za 38 % (realno za 16 %). Visoka raven minimalne plače, ki predstavlja 60 % povprečne plače, se za delodajalce izravnava z več oprostitvami pri prispevkih za socialno varnost. Povezani strošek za javne finance se je hitro povečeval med letoma 1992 in 2002 ter se je ustalil blizu 1 % BDP. Poleg tega so drugi instrumenti, kot so programi za dopolnjevanje dohodka (*prime pour l'emploi* in *revenu de solidarité active*), bolj učinkoviti instrumenti za odpravljanje revščine med zaposlenimi kot minimalna plača.

(13) Kar zadeva necenovno konkurenčnost, je vlada sicer pred kratkim obnovila svojo izvozno strategijo, vendar bi podpora razvoju izvozno usmerjenih mrež in partnerstev spodbujala internacionalizacijo malih in srednjih podjetij

(MSP). Bolj splošno bi se lahko sprejeli ukrepi, s katerimi bi se zagotovilo, da poslovno okolje spodbuja rast MSP. Kljub precejšnjim naporom podjetij iz sektorjev, v katerih se intenzivno izvajajo raziskave in razvoj, ter znatni podpori države (in sicer davčne olajšave za raziskave) visoko in srednje tehnološko intenzivni sektorji predstavljajo zgolj skromen in vedno manjši del francoskega gospodarstva. Zato obstaja potreba po nadaljnjem spodbujanju ustanavljanja in rasti MSP ter podjetij v srednjem segmentu (ETI) v teh sektorjih z izboljšanjem okvirnih pogojev, ki spodbujajo inovacije in podjetništvo. Politika podjetniških grozdov, ki je bila razvita, da bi se povezali javne raziskave in zasebna podjetja, bi se lahko tudi dodatno usmerila na tržno koriščenje raziskav, razvoja in inovacij, pozitivne zunanje učinke med zasebnimi podjetji, ki se nahajajo blizu drugo drugega, in internacionalizacijo MSP. Poleg tega bi se moralo zagotoviti, da so doktorski študiji in raziskovalne izkušnje dovolj privlačni, da bodo spodbujali povezave med zasebnimi podjetji in raziskovalnimi institucijami.

(14) Kar zadeva storitve, je bilo v letu 2012 opaziti le omejen napredek. Zlasti ni prišlo do prizadevanj za horizontalno reformo, ki bi odpravila neupravičene omejitve v reguliranih sektorjih in poklicih. Mnogi ponudniki strokovnih storitev se še vedno soočajo z omejitvami v zvezi s pravno obliko njihovih podjetij in strukturo lastniških deležev (kot so omejitve v zvezi z lastništvom kapitala za veterinarje in odvetnike). Na več področjih (kot so taksisti, nekateri zdravstveni poklici, notarji in drugi pravni poklici) še vedno obstajajo druge znatne ovire za začetek opravljanja ali opravljanje dejavnosti (kot so komercialna sporočila, kvote ali ozemelske omejitve). V maloprodajnem sektorju se še vedno uporabljajo številni predpisi, kot so zapleteni in dolgotrajni postopki odobritve za ustanovitev maloprodajnih trgovin. Poleg tega obstoječa prepoved prodaje pod nabavno vrednostjo vodi do več izkrivljanj, cilj podpore proizvajalcem in majhnim prodajnim mestom pa bi se lahko učinkovito dosegel z manj izkrivlajočimi ukrepi. Te pretirane omejitve v reguliranih sektorjih in poklicih ovirajo konkurenco ter ponavadi vodijo do višjih cen. Kot je razvidno iz poglobljenega pregleda, višje cene posredniških storitev, ki predstavljajo skoraj četrtino proizvodnih stroškov v proizvodnem sektorju, na koncu vplivajo na zunanjo konkurenčnost francoskih podjetij. V letu 2012 je bilo zaznati omejen napredek v mrežnih gospodarskih panogah. Francoski trg električne energije ostaja eden od najbolj koncentriranih v EU. Regulirane cene električne energije in plina izkrivljajo konkurenco in še naprej ovirajo vstop novih ponudnikov na trg. Regulirane cene električne energije za odjemalce, ki niso gospodinjstva, bi bilo treba odpraviti v skladu s časovnim razporedom, ki je bil dogovorjen s francoskimi organi. Večja zmogljivost za povezovanje s sosednjimi državami in objava razpisov za koncesije za pridobivanje hidroelektrične energije bi prav tako prispevali k spodbujanju konkurence na trgu električne energije.

V železniškem sektorju je železniški tovorni promet več let nazadoval (kot je obseg v tonah/km, sklenjen po pogodbah med letoma 2006 in 2011 za 17 %), železniški potniški promet pa ni odprt za konkurenco, razen pri mednarodnih storitvah. Prihajajoča reforma bi morala zagotoviti, da vsak novi „združeni upravljavec infrastrukture“ ostane neodvisen od obstoječih upravljavcev, da se novim akterjem v sektorju zajamči pošten in nediskriminatoreni dostop.

(15) Francoski davčni sistem ostaja zapleten in premalo učinkovit zaradi velikega števila različnih oprostitvev davkov in posebnih olajšav, pa tudi zaradi pogostega spreminjanja zakonodaje. Kljub prizadevanjem za zmanjšanje in racionalizacijo davčnih odhodkov znesek izgubljenih prihodkov iz tega naslova ostaja visok. Izbira pristopa široke osnove in nizke stopnje za obdavčevanje dohodkov pravnih in fizičnih oseb bi bolj spodbujala rast in družbeno blaginjo. Srednja stopnja davka na dodano vrednost (DDV) se bo z januarjem 2014 povišala s 7 % na 10 %. To je korak v pravo smer, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja. Na splošno stroški oprostitvev plačila davkov in prispevkov za socialno varnost z do 10 % BDP ostajajo zelo visoki. Kljub temu, da je bila dokazana neučinkovitost nekaterih znižanih stopenj DDV, kot so tiste za gostinske storitve, niso bili sprejeti dovolj diferencirani ukrepi politike. Uvedba davčne olajšave CICE, ki je bila deloma financirana prek zgoraj omenjenega povečanja srednje, pa tudi splošne stopnje DDV, zmanjšuje davčno obremenitev dela. Vendar bodo potrebni nadaljnji ukrepi, zlasti da se bo ponovno uravnotežil delež okoljskih davkov. Francija je lani sprejela nekatere ukrepe za obravnavo davčnih spodbud za zadolževanje pri obdavčevanju podjetij. Odbitki obresti nad 3 milijoni EUR so omejeni in v letu 2013 15 % obresti nad tem pragom ne bo dovoljeno odbiti od davčne osnove, delež, ki bo v letu 2014 povečan na 25 %. Vendar so možne dodatne izboljšave.

(16) Stopnja brezposelnosti se je povečala z 9,7 % v letu 2010 na 10,2 % v letu 2012. Komisija napoveduje, da se bo zaradi trajno šibke gospodarske rasti stopnja brezposelnosti povečala in leta 2013 dosegla 10,6 %, leta 2014 pa 10,9 %. V teh razmerah razdrobljenost francoskega trga dela še naprej ostaja razlog za skrb. V letu 2010 je bila verjetnost prehoda z zaposlitve za določen na zaposlitev za nedoločen čas samo 10,6 %, medtem ko je v EU v povprečju znašala 25,9 %. Posledično nizko kvalificirani delavci v nestabilnih oblikah zaposlitve nosijo večji del bremena, kadar pride do procesa prilagajanja na trgu dela. Maja 2013 je bil sprejet zakon, ki temelji na medsektorskem sporazumu (ANI) o zaščiti delovnih mest, ki je bil sklenjen med socialnimi partnerji v

januarju 2013. Zakon predvideva večje pravice za delavce, odpravlja pravno negotovost pri odpuščanju in določa večjo fleksibilnost za delodajalce. Zakon predstavlja pozitiven korak v smeri bolj fleksibilnega trga dela. Glede nekaterih posebnih vprašanj so dejanska izvedba te reforme in njeni učinki povezani s sprejetjem nadaljnjih sporazumov med panogami/podjetji, ki bodo potrebni preden lahko sporazum v celoti stopi v veljavo.

(17) Šestina mladih v Franciji zapusti sistem izobraževanja in usposabljanja brez kvalifikacij. To je še posebej zaskrbljujoče, ker je bila konec leta 2012 stopnja brezposelnosti med mladimi 25,4 % in ker je bilo tveganje brezposelnosti skoraj dvakrat višje za najmanj kvalificirane mlade. Programi za spodbujanje vajeništva bi morali doseči zlasti najmanj kvalificirane mlade. Uskladitev nacionalnih programov z jamstvom za mlade, vpostavljenim s Priporočilom Sveta z dne 22. aprila 2013 ⁽¹⁾ bi morala igrati strukturno vlogo pri odzivu na te izzive. Kljub reformam, začetim leta 2009, je v Franciji stopnja udeležbe odraslih v vseživljenjskem učenju (5,7 % leta 2012, za nizko kvalificirane odrasle: 2,5 %) pod povprečjem EU. Načrtovani prenos pristojnosti na regionalne svete bi lahko omogočil odpravo slabosti sedanjega sistema. Kljub znatnemu trendu rasti je stopnja zaposlenosti za delavce starosti 55–64 let še vedno nizka glede na povprečje držav članic EU (45,7 % v četrtem četrtletju 2012), in od leta 2008 se je vrzel glede na povprečje EU zapolnila le do polovice (od 7,4 točk leta 2008 na 3,8 točke leta 2012). Brezposelnost med starejšimi narašča na enaki stopnji kot splošna brezposelnost. Čeprav so korak v pravo smer, ni jasno, v kolikšni meri bodo „generacijske pogodbe“ prispevale k zaposlovanju starejših delavcev in olajšale ponovno zaposlovanje starejših iskalcev zaposlitve. V Franciji so javni izdatki za nadomestila za brezposelnost leta 2012 zrasli za 5,3 % in se bodo glede na program za stabilnost predvidoma povečali še za dodatnih 6,1 % v letu 2013. Nakopičeni primanjkljaj ureditve za brezposelne, ki naj bi leta 2013 dosegel skoraj 1 % BDP, zahteva reformo sistema nadomestil za brezposelnost.

Zlasti bi bilo treba sprejeti nekatere elemente, kot so pogoji za upravičenost do nadomestil, degresivnost nadomestil skozi čas ali nadomestne stopnje za delavce z najvišjimi plačami, da se zagotovijo ustrezne spodbude za delo. Nova tristranska konvencija javnega zavoda za zaposlovanje (*Pôle emploi*) predvideva diferencirano nadaljnjo obravnavo iskalcev zaposlitve. Portfelj zaposlitvenega svetovalca se je zaradi naraščajoče brezposelnosti kljub temu še dodatno povečal, preusmeritev strategije

⁽¹⁾ UL C 120, 26.4.2013, str. 1.

Pôle emploi pa ovira slab gospodarski položaj. Na splošno obstaja potreba po nadaljnjih ukrepih zaradi negativnih gospodarskih obetov in pričakovane nadaljnje povečanja brezposelnosti v Franciji.

- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Francije. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Franciji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je izvedla Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1, 2, 3, 4, 5 in 6 v nadaljevanju.
- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Francija bi kot država, katere valuta je euro, morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvajajo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Francija v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. V letu 2013 okrepi in nadaljuje z izvajanjem proračunske strategije. Verodostojnost prilaganja poveča tako, da do jeseni 2013 določi in izvede potrebne ukrepe za leto 2014 in prihodnja leta, s katerimi bo na vzdržen način zmanjšala čezmerni primanjkljaj najkasneje do leta 2015 in dosegla strukturni prilagoditveni napor, določen v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Vse nepričakovane prihodke uporabi za zmanjšanje primanjkljaja. Za trajno zmanjšanje proračunskih neravnotežij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform za povečanje zmožnosti prilaganja ter okrepitev rasti in zaposlovanja. Ohrani fiskalno konsolidacijo, ki je usmerjena k rasti, in dodatno poveča učinkovitost javnih odhodkov, zlasti z nadaljevanjem načrtovanega pregleda kategorij izdatkov v vseh podsektorjih sektorja splošne uprave. Z napovedanim zakonom o decentralizaciji zagotovi

večje sinergije in prihranke med centralno in lokalno ravno države. Po zmanjšanju čezmernega primanjkljaja nadaljuje s strukturnim prilaganjem s hitrostjo, ki je primerna, da se bo srednjeročni cilj dosegel do leta 2016. Do konca leta 2013 sprejme ukrepe za vzdržno uravnoteženje pokojninskega sistema najkasneje do leta 2020, na primer s prilagoditvijo pravil za indeksacijo, s povečanjem prispevne dobe za pridobitev polne pokojnine, nadaljnjim povečanjem dejanske upokojitvene starosti, z uskladitvijo upokojitvene starosti ali pokojninskih prejemkov glede na spremembe v pričakovani življenjski dobi ter s pregledom posebnih programov, pri čemer se izogiba povečanju prispevkov delodajalcev za socialno varnost, ter poveča stroškovno učinkovitost odhodkov za zdravstveno varstvo, vključno z izdatki za farmacevtske izdelke.

2. Zagotovi, da zmanjšanje stroškov dela zaradi „*crédit d'impôt pour la compétitivité et l'emploi*“ daje načrtovani znesek in da noben drug ukrep ne bo izravnal tega učinka. Dodatno zniža stroške dela, zlasti z nadaljnjimi ukrepi za zmanjšanje prispevkov delodajalcev za socialno varnost, v sodelovanju s socialnimi partnerji. Zagotovi, da trendi na področju minimalne plače podpirajo konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest, ob upoštevanju programov za dopolnjevanje dohodka in oprostitev pri prispevkih za socialno varnost.
3. Izvede dodatne ukrepe za izboljšanje poslovnega okolja ter razvije inovacijske in izvozne zmogljivosti podjetij, zlasti MSP in podjetij srednje velikosti. Zlasti začne izvajati napovedano pobudo za poenostavitev regulativnega okvira in izboljša okvirne pogoje za inovacije s spodbujanjem prenosa tehnologije in komercialnega izkoriščanja raziskav, vključno s preusmeritvijo centrov konkurenčnosti.
4. Izvede ukrepe za povečanje konkurenčnosti na področju storitev; odpravi neutemeljene omejitve pri dostopu do in izvajanju strokovnih storitev, zlasti v zvezi s pravno obliko, strukturo lastniških deležev, kvotami in ozemeljskimi omejitvami; izvede ukrepe za poenostavitev postopka odobritve za odprte prodajnih mest in za odpravo prepovedi prodaje z izgubo; odpravi regulirane cene plina in električne energije za odjemalce, ki niso gospodinjstva, in poveča zmogljivost za povezovanje s sosednjimi državami; v železniškem sektorju domači potniški promet odpre za konkurenco.
5. Nadaljuje s prizadevanji za poenostavitev davčnega sistema in izboljšanje njegove učinkovitosti, hkrati pa zagotovi kontinuiteto davčnih pravil skozi čas. Sprejme dodatne ukrepe za odpravo ugodnejše obravnave dolga pri obdavčevanju podjetij. Okrepi prizadevanja za zmanjšanje in racionalizacijo odhodkov v zvezi z davkom na osebni dohodek in davkom od dohodka pravnih oseb z znižanjem zakonsko določenih stopenj, približa znižane stopnje DDV splošni stopnji ter odpravi neučinkovite znižane stopnje. Sprejme nadaljnje ukrepe, s katerimi se davčno breme z dela preloži na okoljske davke ali na potrošnjo.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

6. Brez zamud in ob posvetovanju s socialnimi partnerji v celoti začne izvajati medsektorski sporazum iz januarja 2013. Sprejme dodatne ukrepe za omejitev segmentacije trga dela, zlasti za obravnavo položaja začasnih delavcev iz agencij. Nujno začne z reformo sistema nadomestil za brezposelnost v sodelovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalno prakso, da zagotovi vzdržnost sistema in hkrati, da sistem zagotavlja ustrezne spodbude za vrnitev na delo. Poveča stopnjo zaposlenosti starejših delavcev in spodbuja njihovo sodelovanje na trgu dela. Izvede posebne ukrepe za izboljšanje zaposlitvenih možnosti starejših brezposelnih, zlasti v obliki specifičnega svetovanja in usposabljanja. Poveča udeležbo odraslih, zlasti najmanj kvalificiranih in brezposelnih, v vseživljenjskem učenju. Zagotovi, da javne storitve zaposlovanja na učinkovit način nudijo individualno

podporo brezposelnim in da so aktivne politike zaposlovanja učinkovito usmerjene na najbolj prikrajšane. Sprejme nadaljnje ukrepe za izboljšanje prehoda iz šolanja v zaposlitev, na primer v okviru „jamstva za mlade“ ⁽¹⁾ in s spodbujanjem vajeništva.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Vzpostavljenim s Priporočilom Sveta z dne 22. aprila 2013 (UL C 120, 26.4.2013, str. 1).

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Nemčije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Nemčije za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/09)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v svojih nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Nemčije za leto 2012 in podal mnenje o programu Nemčije za stabilnost za obdobje 2012–2016.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je Komisija 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela drugo poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Nemčije ni opredelila kot ene od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Nemčija je 12. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013, 17. aprila 2013 pa program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 35.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

- (9) Na podlagi ocene programa za stabilnost za leto 2013 v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da ima Nemčija na splošno zdrave javne finance in je izpolnila srednjeročni proračunski cilj. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, je verjeten. Makroekonomske projekcije v programu za stabilnost so na splošno v skladu s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013 glede hitrosti in sestave gospodarske rasti v letih 2013 in 2014 ter z oceno Komisije glede srednjeročne potencialne stopnje rasti Nemčije. Cilj proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost, je zagotoviti doseganje srednjeročnega proračunskega cilja tudi v prihodnosti. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj v višini $-0,5\%$ BDP. Srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Nemčija je v letu 2012 zabeležila strukturni proračunski presežek in s tem tudi srednjeročni proračunski cilj. V skladu s programom za stabilnost bo (preračunani) ⁽¹⁾ strukturni saldo v letih 2013 in 2014 ostal pozitiven, kar je na splošno skladno s pomladansko napovedjo služb Komisije in je torej omogočilo prosto delovanje avtomatskih stabilizatorjev. Nemčija v letu 2012 prav tako ni preseгла referenčne vrednosti za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast. V skladu s podatki iz programa za stabilnost, bo stopnja rasti javnofinančnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov v letu 2013 preseгла referenčno vrednost za odhodke, v letu 2014 pa ne. V skladu s programom za stabilnost se bo bruto dolg v letu 2013 predvidoma znižal na $80,5\%$ BDP ter se zniževal tudi v letih po tem.
- Po zmanjšanju čezmernega primanjkljaja v letu 2011 je Nemčija v prehodnem obdobju, kar zadeva izpolnjevanja merila glede dolga, in je v letu 2012 na tem področju dosegla zadosten napredek. Če bo program za stabilnost izveden, kot je načrtovano, bo Nemčija tudi v letu 2013 dosegla zadosten napredek pri izpolnjevanju merila glede dolga in leta 2014 ob koncu prehodnega obdobja izpolnila merilo glede dolga. Na splošno je videti, da sta cilja glede primanjkljaja in dolga realistična.
- (10) Nemčija si je le v omejeni meri prizadevala za izboljšanje učinkovitosti javnih izdatkov pri zdravstvenem varstvu in dolgotrajni oskrbi. Kaže, da pretekle reforme zdravstvenega sektorja in letošnja reforma dolgotrajne oskrbe ne zadoščajo za zaježitev pričakovane rasti stroškov v prihodnosti. Nemčija pri nacionalnem cilju glede izdatkov za izobraževanje in raziskave sicer napreduje v skladu z načrti, vendar bi si morala zastaviti še ambicioznejše nadaljnje cilje, da bi dohitela najbolj inovativna gospodarstva.
- (11) Nemčija ne izkorišča v zadostni meri rasti naklonjenih virov prihodkov. Uporaba znižane stopnje DDV, trenutno 7% , za zdaj že precej široko paleto blaga in storitev bi se lahko omejila, upravljanje DDV pa bi se lahko pregledalo, da bi se poskusilo povečati učinkovitost, izboljšati pobiranje davkov in preprečiti goljufije. Prihodki iz periodičnih davkov na premoženje so v Nemčiji še posebej nizki, $0,5\%$ BDP leta 2011 v primerjavi z $1,3\%$ v EU-27. To lahko pušča prostor za povečanje prihodka iz občinskega davka na nepremičnine (*Grundsteuer*), zlasti s ponovno oceno davčne osnove.
- (12) Od lanskega priporočila je bil dosežen določen napredek pri izvajanju ustavnega pravila o uravnoteženem proračunu (zavora za dolg). Vendar je videti, da v večini dežel (*Länder*) še vedno niso bili sprejeta posebna izvedbena pravila, ki bi zagotovila učinkovito uporabo zavore za dolg v letnem proračunskem postopku.
- (13) Izvedena je bila znatna prilagoditev finančnega sektorja ter okrepljen je bil regulativni in nadzorni okvir. Odločitve Komisije o državnih pomočeh so še naprej pogajale prestrukturiranje deželnih bank (*Landesbanken*). Zdi pa se, da še vedno obstajajo ovire v zvezi z upravljanjem za tržno konsolidacijo bančnega sektorja, kar vpliva na splošno učinkovitost finančnega sektorja.
- (14) Nemčija je sprejela le omejene ukrepe za odpravo pomembnih odvračilnih ukrepov za osebe z drugim virom dohodka v gospodinjstvu, razpoložljivost otroškega varstva za poln delovni čas in celodnevni šol pa bi bilo treba dodatno povečati. Nemčija je dosegla določen napredek pri izboljšanju uspešnosti prikrajšanih oseb na področju izobraževanja, vendar bi vse dežele (*Länder*) morale nadaljevati z ambicioznimi prizadevanji za oblikovanje šolskega sistema, ki bi vsem zagotavljal enake možnosti. Ukrepi politike za zmanjšanje velike davčne obremenitve oseb z nizkimi dohodki so bili zaenkrat omejeni. Ukrepi za vključevanje dolgotrajno brezposelnih na trg dela bi morali biti okrepljeni. Nemčija bi morala storiti več, da bi zmanjšala visoke davke in prispevke za socialno varnost, s katerimi obdavčuje nizke dohodke. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za izboljšanje prehoda z določenih oblik pogodb o delu, kot je malo delo, na trajnejše oblike pogodb, da bi tako preprečili segmentacijo trga dela. Čeprav so realne plače še vedno pod ravnijsko iz leta 2000, kar je prispevalo k strukturnemu znižanju stopnje brezposelnosti z 8% na $5,5\%$, so od takrat začele dinamično rasti, ne da bi to negativno vplivalo na konkurenčnost. Hkrati so se povečala tudi plačna nesorazmerja.

⁽¹⁾ Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in začasnih ukrepov, ki so ga službe Komisije preračunale na podlagi informacij, navedenih v programu, po skupno dogovorjeni metodologiji.

- (15) Nemčija želi zagotoviti čim manjše skupne ekonomske stroške pretvorbe energetskega sistema. To je privedlo do prvih oprijemljivih rezultatov, vendar se skupni stroški še vedno povečujejo ter obstajajo velika tveganja in potencialne neučinkovitosti. Nemčija si znatno prizadeva za hitrejšo širitev energetskih omrežij. Usklajevanje njene nacionalne energetske politike s politikami sosednjih držav je nezadostna.
- (16) Stanje v sektorju storitev se od leta 2012 ni znatno spremenilo in še vedno obstajajo omejitve za vstop in opravljanje določenih poklicev. Nemčija bi morala okrepiti prizadevanja za odpiranje storitvenega sektorja, in sicer z odpravo neupravičenih omejitev in ovir za vstop, kar bi omogočilo znižanje cen in večjo dostopnost storitev nižjim dohodkovnim skupinam. V mnogih obrtniških sektorjih, vključno z gradbenim, se še vedno zahteva mojstrsko spričevalo (*Meisterbrief*) ali enakovredna kvalifikacija, da se lahko posluje. V gradbeništvu poleg tega veljajo tudi omejitve glede komercialne komunikacije in postopkov v zvezi z dovoljenji. Za številne strokovne storitve se uporabljajo tudi zahteve glede pravne oblike in lastniških deležev. Nemčija bi lahko presodila, ali se enaki cilji v javnem interesu ne bi mogli doseči z blažjimi predpisi. Razlike v regulativnih ureditvah med deželami (*Länder*) kažejo tudi na možnost nadaljnjih prizadevanj za opredelitev regulativnih pristopov, ki predstavljajo najmanjšo obremenitev in ki bi se lahko razširili po vsej državi, s tem pa bi se skrajšali upravni postopki za poslovanje. Stopnja dejanske konkurence v železniškem sektorju ostaja nizka. Na področju javnih naročil je vrednost razpisov, ki jih nemški organi objavijo v skladu s pravom Unije o javnem naročanju, znatno nizka. Zakonodajni postopek, ki vključuje revizijo zakona proti omejevanju konkurence, še ni zaključen. V maloprodajnem sektorju predpisi o prostorskem načrtovanju znatno omejujejo vstop novih podjetij na trg.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Nemčije. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Nemčiji, ampak tudi upoštevanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 v nadaljevanju.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države, katerih valuta je euro⁽²⁾. Nemčija bi morala kot država, katere valuta je euro, tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Nemčija v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

- Ohrani trden fiskalni položaj, kot je predvidela, s čimer zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem obdobju, ki ga zajema program. Izvaja rasti prijazno fiskalno politiko, tako da okrepi prizadevanja za izboljšanje stroškovne učinkovitosti javnih izdatkov za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo z boljšim vključevanjem opravljanja teh storitev in večjim poudarkom na preprečevanju, rehabilitaciji in samostojnem življenju. Izboljša učinkovitost davčnega sistema, zlasti z razširitvijo osnove za DDV in ponovno oceno osnove za občinski davek na nepremičnine. Izkoristi manevrski prostor za večje in učinkovitejše izdatke, ki spodbujajo rast, na področju izobraževanja in raziskav na vseh ravneh države. Dokonča uvajanje zavore dolga na usklajen način v vseh deželah (*Länder*), pri čemer zagotovi pravočasne in ustrezne postopke spremljanja in korekcijske mehanizme.
- Ohranja razmere, ki omogočajo tako rast plač, ki podpira domače povpraševanje. V ta namen zniža visoke davke in prispevke za socialno varnost, zlasti za delavce z nizkimi dohodki, in poviša uspešnost prikrajšanih oseb na področju izobraževanja. Ohrani ustrezne ukrepe za aktivacijo in vključevanje, zlasti za dolgotrajno brezposelne. Olajša prehod z nestandardnih oblik zaposlitve, kot je malo delo, na trajnejše oblike zaposlitve. Sprejme ukrepe za izboljšanje spodbud za delo in zaposljivosti delavcev, zlasti oseb z drugim virom prihodka v gospodinjstvu in nizkokvalificiranih delavcev, tudi da se bodo izboljšali njihovi dohodki. V ta namen odpravi odvrtilne ukrepe za osebe z drugim virom prihodka v gospodinjstvu ter nadalje poveča razpoložljivost otroškega varstva za poln delovni čas in celodnevni šol.
- Izboljša usklajevanje svoje energetske politike s sosednjimi državami in zagotovi čim nižje skupne stroške prenove energetskega sistema, zlasti z nadaljnjim pregledom stroškovne učinkovitosti instrumentov energetske politike, zasnovanih za doseganje ciljev v zvezi z obnovljivo energijo, ter z nadaljnjimi prizadevanji za hitrejšo širitev nacionalnih in čezmejnih električnih in plinskih omrežij.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

4. Sprejme ukrepe za nadaljnje spodbujanje konkurence v storitvenih sektorjih, vključno z določenimi obrtni, zlasti v gradbeništvu, in strokovnimi storitvami, da bi spodbudila domače vire rasti. Nemudoma sprejme ukrepe za znatno povečanje vrednosti javnih razpisov za javna naročila. Sprejme in izvede napovedano zakonodajno reformo za izboljšanje izvrševanja prava konkurence v zvezi z omejevanjem konkurence. Odpravi omejitve na področju prostorskega načrtovanja, ki neupravičeno omejujejo vstop novih podjetij na trg v maloprodajnem sektorju. Sprejme nadaljnje ukrepe, da odpravi preostale ovire za konkurenco na železniških trgih. Nadaljuje s prizadevanji za konsolidacijo bančnega sektorja, vključno z izboljšanjem okvira upravljanja.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Madžarske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Madžarske za obdobje 2013–2016

(2013/C 217/10)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

(3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 6. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Madžarske za leto 2012 in dal mnenje o konvergenčnem programu Madžarske za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Madžarsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Komisija je v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 10. aprila 2013 objavila rezultate svojega poglobljenega pregleda za Madžarsko. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Madžarskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki jih je treba spremljati in zahtevajo odločno ukrepanje politike. Zlasti tekoče prilagajanje zelo negativnega neto stanja mednarodnih naložb, ki ga je povzročilo predvsem razdolževanje zasebnega sektorja v okviru visokega javnega dolga in šibkega poslovnega okolja, še naprej zahteva pozorno spremljanje, da se zmanjšajo večja tveganja negativnih učinkov na delovanje gospodarstva.

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 40.

- (9) Madžarska je 24. aprila 2013 predložila svoj konvergenčni program za obdobje 2012–2016, 22. aprila 2013 pa nacionalni program reform za leto 2013. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, dokaj optimističen. Napovedi rasti s strani madžarskih organov za leti 2013 in 2014 za 0,7 % oziroma 1,9 % so za približno pol odstotne točke višje v primerjavi z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2013. Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu, je zagotoviti vzdržni popravek čezmernega primanjkljaja do roka leta 2012, ki ga je Svet določil v skladu s Priporočilom Sveta v postopku v zvezi z čezmernim primanjkljajem z dne 13. marca 2012, ter trajno upoštevanje srednjeročnega cilja. Madžarska je leta 2012 izvedla precejšnja fiskalna prizadevanja ter je bila s proračunskim primanjkljajem v višini 1,9 % BDP celo pod mejo za ciljni primanjkljaj 2,5 % BDP, ki ga priporoča Svet, delno zaradi dodatnih enkratnih prihodkov v višini 0,2 % BDP poleg tistih, ki so že bili priznani v času priporočila Sveta. Vendar so bili popravni ukrepi za leto 2012 in pozneje, zlasti tisti, ki so bili objavljeni jeseni 2012, večinoma usmerjeni na stran prihodkov in so bili osredotočeni na izbrane sektorje, pri čemer so pod vprašaj postavili trajnost prizadevanj za konsolidacijo. V skladu s spomladansko napovedjo služb Komisije za leto 2013 so potrebna nadaljnja prizadevanja za leti 2013 in 2014, da se trajnostno odpravi čezmerni primanjkljaj. Po objavi spomladanske napovedi služb Komisije je vlada sprejela nov popravni paket, ki je usmerjen na odhodke, na podlagi posodobljene ocene Komisije pa bo napovedan primanjkljaj z novimi ukrepi v letih 2013 in 2014 ostal pod pragom 3 % BDP.

Konvergenčni program je spremenil srednjeročni cilj s strukturnega salda –1,5 % na –1,7 % BDP. Novi srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Madžarska je zabeležila strukturni saldo –0,7 % BDP leta 2012, tj. precej nad popravljenim srednjeročnim ciljem. Službe Komisije v spomladanski napovedi 2013 predvidevajo, da bo strukturni saldo v obdobju iz napovedi ostal v skladu z srednjeročnim ciljem ter bo znašal –1,1 % v letu 2013 in –1,8 % v letu 2014. Na podlagi ukrepov, sprejetih po spomladanski napovedi služb Komisije iz leta 2013, lahko strukturni saldo ostane nad srednjeročnim ciljem tudi v letu 2014. Stopnja rasti javnofinančnih odhodkov v letih 2013 in 2014 brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov bo na splošno v skladu z referenčno srednjeročno stopnjo potencialne rasti BDP, v letih 2015 in

2016 pa naj bi jo precej preseгла. Tako referenčna vrednost za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast v teh dveh letih ne bo dosežena. Po vladnih načrtih se bo delež javnega dolga v BDP v programskem obdobju še naprej zmanjševal z 79,2 % leta 2012 na 77,2 % leta 2014 in pozneje na 73,4 % leta 2016, tj. ostal bo nad referenčno vrednostjo 60 % BDP. Nasprotno so službe Komisije v spomladanski napovedi iz leta 2013 ob upoštevanju tveganj, ki ogrožajo načrte za konsolidacijo, predvidela samo majhno zmanjšanje v letu 2014, in sicer na 78,9 % BDP, ki bi moralo biti z novimi popravljalnimi ukrepi za približno 0,5 odstotne točke nižje. Madžarska bo od leta 2013 naprej glede izpolnjevanja merila glede dolga v prehodnem obdobju, v skladu s spomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013 pa se uspešno približuje izpolnjevanju merila glede dolga v letih 2013 in 2014.

- (11) Srednjeročni proračunski okvir je še vedno zgolj okvir, tako se fiskalno načrtovanje osredotoča zgolj na tekoče proračunsko leto. Poleg tega, kljub nedavnim izboljšavam obvezne naloge in analitični viri fiskalnega sveta še vedno niso sorazmerni z njegovo novo pravico do veta in potrebo po sistematični naknadni oceni skladnosti z numeričnimi fiskalnimi pravili. Krepitev srednjeročnega proračunskega okvira in razširitev obveznih pristojnosti fiskalnega sveta bi pomagali izboljšati solidarnost in verodostojnost nedavno popravljenega okvira fiskalnega upravljanja.
- (12) Madžarski finančni sektor se zelo hitro razdolžuje, delno zaradi nekaterih ukrepov politike, ki so imeli močan negativen učinek na donosnost bank in so prispevali k strožjim pogojem za pridobitev kredita. Upravljanje vse slabše kakovosti portfelja predstavlja enega največjih izzivov za finančni sektor, ki je povezan z vse večjim številom slabih posojil. V zadnjih letih je vlada sprejela številne ukrepe za pomoč posojiljemalcem, ki najemajo posojila v tuji valuti. V več primerih je to storila brez posvetovanja z zainteresiranimi stranmi v bančnem sektorju. Vendar ti ukrepi niso bili vedno namenjeni posojiljemalcem v težavah. Sprejetje vrste ukrepov v kratkem času lahko poveča moralno tveganje med posojiljemalci, saj bi ti še naprej pričakovali nadaljnjo pomoč vlade. Svetovna finančna kriza je pokazala, v kolikšni meri lahko obstoječi bančni sistem prisili nacionalne organe k ukrepanju za zaščito finančne stabilnosti. Prvi program finančne pomoči za Madžarsko je zagovarjal potrebo po najsodobnejšem nadzoru, vključno z učinkovitimi pooblastili za finančne nadzornike v nujnih primerih ter z ustanovitvijo mehanizma za reševanje. Medtem ko so se v zadnjih treh letih pristojnosti madžarskega organa za finančni nadzor precej povečale, zakonodajalec nima dovolj nadzornih pooblastil.

- (13) Madžarska ni upoštevala priporočila iz leta 2012 glede vzpostavitve stabilnega okvira za obdavčevanje podjetij, ki ne bi omogočal izkrivljanja, ter je povečala davčno obremenitev izbranih podjetniških sektorjev, in sicer z uvedbo stalnih dodatnih davkov za sektor. Medtem ko je novi davek za mala podjetja, ki je bil uveden v okviru Zakona o zaščiti delovnih mest, pozitivno ocenjen, različne davčne stopnje v podjetniških sektorjih ovirajo učinkovito razporejanje virov in vplivajo na naložbe in posojanje. Uvedba nižjih stopenj prispevkov za socialno varnost v okviru Zakona o varstvu delovnih mest je korak v pravo smer za zmanjšanje davčne obremenitve dela. Vendar je davčna obremenitev za delavce z nizkimi plačami še vedno visoka, zato bi bilo treba izboljšati sistem, da bi bila ta skupina bolje obravnavana. Madžarska prav tako načrtuje odpravo davčne neskladnosti z različnimi ukrepi, kot je obvezna povezava vseh registrskih blagajn z davčnimi organi. V zvezi z obdavčevanjem energije sprejeti ukrepi ne zagotavljajo spodbud za zmanjšanje porabe energije in povzročajo izkrivljanja.
- (14) Nizka stopnja zaposlenosti je povezana z zelo nizko stopnjo udeležbe na trgu dela, ne glede na zadnja izboljšanja. Brezposelnost med mladimi je narasla z 11 % leta 2001 na 28,1 % leta 2012. Shema javnih del uporablja velik del proračunskih sredstev, da dolgoročno brezposelnim zagotovi dohodek za opravljeno delo namesto socialnih prejemkov, medtem ko mora vlada še dokazati dolgoročne koristi te sheme za zaposljivost. Madžarska je okrepila politike za aktiven trg dela, vendar bi morali imeti nekateri prikrajšani ljudje več dostopa do teh politik. Udeležba odraslih v vseživljenjskem učenju pa je še vedno ena od najnižjih v Uniji. V zadnjih petih letih je stopnja zaposlenosti žensk ostala na približno isti nizki ravni. Da bi spodbudili ženske k udeležbi na trgu dela, je vlada razširila zmogljivosti za varstvo otrok in spodbuja prožne ureditve dela. Socialni položaj se še naprej slabša: 31 % prebivalstva ogroža revščina ali socialna izključenost, visok delež prebivalstva pa trpi hudo pomanjkanje materialnih dobrin. Revščina še vedno nesorazmerno prizadene prikrajšana ozemlja in skupnosti, zlasti Rome.
- (15) Poslovno okolje na Madžarskem se je v zadnjih treh letih stalno slabšalo zaradi sklopa ukrepov, ki vključujejo omejitve za vlagatelje in nestabilen regulativni okvir. Nedavne omejitve, ki nesorazmerno vplivajo na tuje vlagatelje, se osredotočajo večinoma na storitveni sektor, vključno z maloprodajo. Program za poenostavitev državne uprave je vključeval 114 ukrepov za zmanjšanje upravne obremenitve podjetij za približno 500 milijard HUF, vendar je bilo njegovo izvajanje nekoliko odloženo. Nizke stopnje konkurence pri javnih naročilih ostajajo, čeprav je nov zakon začel veljati 1. januarja 2012. Protikorupcijski program je osrednjega pomena za madžarski program. Ker pa se program osredotoča na javno upravo, ne obravnava niti vprašanja nezadostnega izvrševanja kazenskega pregona na tem področju niti strožjih preverjanj financiranja strank, ključnega področja, ki vzbuja zaskrbljenost. Kljub temu, da se je implementacija nekaterih glavnih ukrepov že pričela, večina najavljenih ukrepov še ni bila sprejetih. Pomanjkanje spremljanja izvedenih ukrepov prav tako ostaja problematično. Dogodki na Madžarskem v letih 2012 in 2013 so povečali skrbni glede neodvisnosti sodstva. Unija inovacij Madžarsko uvršča med zmerno inovativne države. Poslovne investicije v raziskave in razvoj so primarno domena podjetij v tuji lasti.
- (16) Madžarska je uspešno zmanjšala število mladih, ki zgodaj opustijo šolanje. Ker še vedno obstajajo velike razlike po regijah, ima lahko nov sistem centraliziranega javnega izobraževanja, če ni previdno uveden, negativen vpliv in povečuje socialne neenakosti in segregacijo. Čeprav se je število študentov, ki se vpisujejo na univerze, močno povečalo v zadnjih letih, je potrebno nadaljnje delo, da se doseže povprečje EU in nacionalni cilj Evropa 2020. Zagotoviti bi bilo treba, da tekoča reforma visokega izobraževanja izboljša dostop za prikrajšane učence.
- (17) Izvajanje ukrepov, vključenih v Szell-Kalmanov načrt, katerega cilj je izboljšati stroškovno učinkovitost in izvajanje javnega transporta, ima številne zamude, pomanjkanje obsežne transportne strategije pa ovira finančno vzdržnost transportnega sistema. Medtem ko je Madžarska ustrezno povečala povezanost električnega omrežja s svojimi sosedi, kot je bilo priporočeno leta 2012, to pomanjkanje neodvisnosti energetskega regulatorja pri določanju cen energije in visok delež reguliranih cen energije med gospodinjstvi ter malimi in srednjimi podjetji še vedno povzročata skrbni.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo madžarske ekonomske politike. Ocenila je konvergenčni program in nacionalni program reform ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko

politiko na Madžarskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 spodaj.

- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih v točkah 1, 2, 3, 4, 5, 7 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Madžarska v obdobju 2013-2014 ukrepa tako, da:

1. Izvede verodostojno in rasti prijazno fiskalno strategijo, tako da v obdobju iz konvergenčnega programa določi potrebne ukrepe in se osredotoči na prihranke pri odhodkih ter ohrani trden fiskalni položaj v skladu s srednjeročnim ciljem. Na podlagi zgornjih ukrepov zagotovi zniževanje deleža javnega dolga, tudi za ublažitev nakopičenih makroekonomskih neravnotežij. Izboljša srednjeročni proračunski okvir, tako da ta postane bolj zavezujoč in tesneje povezan z numeričnimi pravili. Razširi obvezno pristojnost fiskalnega sveta ter poveča njegovo transparentnost, vključno s sistematičnim naknadnim spremljanjem skladnosti z numeričnimi fiskalnimi pravili ter pripravo rednih makrofiskalnih napovedi in ocen učinka na proračun glavnih predlogov politike.
2. Pomaga obnoviti običajno posojanje gospodarstvu, primarno z izboljšanjem zmogljivosti za kopičenje kapitala v finančnem sektorju, med drugim z znižanjem dodatne obremenitve, ki mu je trenutno naložena. Izboljša kakovost portfelja z umikom slabe aktive iz bilanc stanja bank, tesnim posvetovanjem z zainteresiranimi strankami o novih pobudah politike ter zagotavljanjem, da novi ukrepi politike ne povečajo moralnega tveganja med posojilojemalci. Izboljša finančno ureditev in nadzor, zlasti z dajanjem učinkovitejših pooblastil v nujnih primerih madžarskemu organu za finančni nadzor in uvedbo ureditve za reševanje bank.
3. Zagotovi stabilen, bolj uravnotežen in predvidljiv sistem davka na dohodek pravnih oseb. Poenostavi obdavčitev dohodka pravnih oseb in zmanjša izkrivljanja pri razporejanju virov zaradi sektorskih davkov, tako da spodbuja rast in zaposlovanje. Nadaljuje reformo davčnega sistema, tako da ga naredi prijaznejšega zaposlovanju z odpravo davčne obremenitve oseb z nizkimi dohodki, med drugim tako, da natančneje opredeli merila za upravičenost v zakonu o zaščiti delovnih mest, ter s prenosom obdavčitve na okoljske davke. V celoti izvede in pospeši že najavljene ukrepe za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti in zmanjšanje stroškov izpolnjevanja teh obveznosti.
4. Obravnava brezposelnost mladih, npr. prek jamstva za mlade⁽²⁾. Krepi ukrepe politike aktivnega trga dela in izboljšuje sistem za profiliranje strank javnega zavoda za zaposlovanje. Zmanjša prevlado sheme javnih del med ukrepi za zaposlovanje ter okrepi njene elemente za aktiviranje. Okrepi programe za usposabljanje, da bi spodbudila udeležbo pri vseživljenjskem učenju. Nadaljuje s širitvijo zmogljivosti za varstvo otrok, da bi spodbudila udeležbo žensk na trgu dela. Zagotavlja, da se cilj nacionalne strategije za socialno vključevanje vključi v vsa področja politike, da se zmanjša revščina, zlasti med otroki in Romi.
5. Ustvari spodbudno poslovno okolje, zlasti ponovno vzpostavi privlačno okolje za neposredne tuje vlagatelje, tako da oblikuje stabilnejši regulativni okvir in spodbuja tržno konkurenco. Zagotovi popolno izvajanje ukrepov, predvidenih za zmanjšanje upravne obremenitve, izboljša konkurenco pri javnih naročilih in sprejme nadaljnje primerne ukrepe za odpravo korupcije. Obravnava skrbi glede neodvisnosti sodstva. Odpravi nedavno uvedene ovire v storitvenem sektorju, vključno z maloprodajnim sektorjem. Zagotovi ciljno usmerjene spodbude za podporo inovativnim podjetjem.
6. Izvede nacionalno strategijo glede zgodnjega opuščanja šolanja in zagotovi, da izobraževalni sistem vsem mladim zagotovi sposobnosti, spretnosti in kvalifikacije, ki jih potrebujejo na trgu dela. Izboljša dostop do vključujočega rednega šolanja za prikrajšane, zlasti za Rome. Podpre prehajanje med različnimi stopnjami izobraževanja in na trg dela. Izvede reformo višjega šolstva, ki omogoča boljše možnosti za pridobitev terciarne izobrazbe, zlasti za prikrajšane študente.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Vzpostavljeno s Priporočilom Sveta z dne 22. aprila 2013 (UL C 120, 26.4.2013, str. 1).

7. Postopno odpravi regulirane cene energije, pri čemer zagotovi učinkovito zaščito ekonomsko ranljivih potrošnikov. Sprejme nadaljnje korake za zagotovitev neodvisnosti nacionalnega regulatorja. Zagotovi finančno trajnost podjetij v državni lasti v transportnem sektorju, tako da zmanjša operativne stroške in poveča prihodke.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2013 ter mnenje Sveta o programu Italije za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/11)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah

za politike zaposlovanja držav članic ⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

- (3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo ⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Italije za leto 2012 in podal mnenje o programu Italije za stabilnost za obdobje 2012–2015.

- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Italijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.

- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 46.

- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljene analize pregleda za Italijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Italiji obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki zahtevajo odločno ukrepanje politike. Zlasti zmanjšanje zunanje konkurenčnosti ter visok javni dolg ob dolgotrajno nizki rasti sta še naprej opredeljena kot glavni makroekonomski neravnotežji Italije.
- (9) Italija je 11. aprila 2013 predložila svoj nacionalni program reform za leto 2013 in svoj program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Po predložitvi teh programov je nova vlada, imenovana 28. aprila, napovedala okrepitev programa strukturnih reform ter hkrati potrdila proračunske cilje iz programa za stabilnost. 17. maja je bila sprejeta uredba-zakon, ki vsebuje nove določbe o obdavčenju nepremičnin in razširitvi sheme za dodatek k plačam podzaposlenih delavcev. Programa in novi ukrepi vlade so bili ocenjeni istočasno, da bi se upoštevala njihova medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij za leto 2014, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, v primerjavi s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013 optimističen. Ta scenarij je od leta 2015 naprej verjeten. Vendar ob predpostavki, da se v celoti izvedejo sprejete strukturne reforme, ki še vedno predstavljajo izziv. Proračunsko strategijo, opisano v programu za stabilnost, je potrdila nova vlada in odobrila parlament. Njen namen je v programskem obdobju ohraniti primanjkljaj pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe 3 % BDP, leta 2013 doseči srednjeročni cilj ter od leta 2014 naprej zagotoviti upadanje deleža dolga glede na BDP. V programu za stabilnost je potrjen srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračuna, ki je v skladu s Paktom za stabilnost in rast. Primanjkljaj se je leta 2012 zmanjšal na referenčno vrednost iz Pogodbe 3 % BDP in naj bi v skladu s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013 v obdobju 2013–2014 ostal pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe. Ocenjuje se, da predpisi, ki jih je italijanska vlada sprejela 17. maja, ne bodo imeli znatnega učinka na primanjkljaj, če se bodo dosledno izvajali. Kot je opisano v odločitvi o razveljavitvi postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki jo je Svet sprejel 21. junija 2013, sta bili v zakonodaji sprejeti sve zaščitni klavzuli za zagotovitev doseganja proračunskih ciljev. Po tem, ko se je v obdobju 2009–2012 kumulativno izboljšal za 2,7 odstotnih točk BDP in ob predpostavki, da ne bo nobenih drugih sprememb politike, se bo strukturni saldo v deležu BDP leta 2013 predvidoma izboljšal za dodatno odstotno točko, in sicer na -0,5 %, nato pa se bo leta 2014 predvidoma nekoliko poslabšal.
- (11) Sprejete so bile pomembne reforme za krepitev fiskalne vzdržnosti in spodbujanje rasti, ki pa se ne izvajajo v celoti in lahko bi bili sprejeti še dodatni ukrepi. Več predlaganih ključnih ukrepov še ni bilo odobrenih ali še čakajo na izvedbeno zakonodajo, poleg tega pa obstaja tveganje, da se na vseh državnih ravneh v praksi ne bodo uporabljali dosledno. Kljub sprejetim ukrepom so učinkovitost javne uprave, kar zadeva regulativni in postopkovni okvir, kakovost upravljanja in upravna zmogljivost še vedno precej pomanjkljive, kar vpliva na izvajanje reform in poslovno okolje.
- (12) Za izboljšanje poslovnega okolja je treba dokončati reformo civilnega sodstva, in sicer je treba hitro izvesti revizijo organizacije sodišč ter skrajšati dolgotrajne postopke, zmanjšati sodne zaostanke ter pogostost pravnih sporov. Na podlagi sodbe ustavnega sodišča o mediaciji iz oktobra 2012 je potrebno ukrepanje, da se spodbudi uporaba mehanizmov za izvensodno reševanje sporov. Korupcija predstavlja resen problem, saj so njeni stroški ocenjeni na 4 % BDP, kar resno ogroža potencial za oživitev gospodarstva. Protikorupcijski zakon iz novembra 2012 zahteva nadaljnje ukrepanje in učinkovitost pri preprečevanju korupcije bi se lahko še izboljšala, zlasti kar zadeva predpis o zastaranju, za katerega so trenutno značilni kratki zastaralni roki.

- (13) Izvajanje sprejete ambiciozne strategije fiskalne konsolidacije sta spremljala uvedba pravila o uravnoteženem proračunu v ustavo aprila 2012 ter ukrepanje za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti javne porabe. Vendar so vrzeli pri izvajanju preprečile, da bi bili sprejeti ukrepi v celoti učinkoviti. Politični zastoj je oviral potrebno zmanjšanje števila pokrajin. Akcijski načrt za kohezijo je omogočil pospešitev črpanja sredstev iz strukturnih skladov v višini približno 11,9 milijarde EUR v treh zaporednih fazah. Kljub temu pa izboljšanje splošnega upravljanja sredstev zlasti na jugu Italije še vedno ni dovolj ambiciozno, kar vzbuja resno zaskrbljenost za programsko obdobje 2014–2020. Obstaja torej še veliko možnosti za povečevanje učinkovitosti javne porabe.
- (14) Tradicionalno odločilna vloga bank pri podpiranju dejavnosti italijanskega gospodarstva, zlasti s posojanjem majhnim podjetjem, se je zaradi dolgotrajne gospodarske recesije oslabila. Povečano kreditno tveganje z velikimi in še naraščajočimi slabimi posojili je prispevalo k zmanjšanju obsega posojil in je še poslabšalo nizko dobičkonosnost bank. Kot odziv na to Banka Italije ocenjuje ustreznost oblikovanja rezervacij za slaba posojila s pregledi na kraju samem. Posebne značilnosti korporativnega upravljanja nekaterih italijanskih bank lahko omejijo učinkovitost njihovega finančnega posredništva. Sprejeti so bili ukrepi za spodbujanje uporabe programov nebančnega financiranja, zlasti financiranja z lastniškimi kapitalom, financiranja s podjetniškimi obveznicami in povečanje zmogljivosti za inovacije, vendar je njihov obseg omejen in še niso bili v celoti izvedeni. Prenos Direktive 2000/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2000 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih⁽¹⁾ in načrtovana poravnava nakopičenih zamudnih plačil bosta prispevala k izboljšanju likvidnosti podjetij.
- (15) Junija 2012 je bila sprejeta obsežna reforma trga dela za odpravo njegove togosti in segmentacije. Reformo je treba dopolniti s sprejetjem izvedbene zakonodaje in skrbno spremljati njeno konkretno uveljavljanje na kraju samem. Poleg tega je treba storitve javnih zavodov za zaposlovanje povezati z uradom, ki skrbi za upravljanje z nadomestili za brezposelne, da se podpre izvedba učinkovitih strategij aktivacije. V obdobju 2011–2013 je bil z zaporednimi dogovori med socialnimi partnerji opredeljen nov okvir za določanje plač. Podprt je z davčnimi spodbudami za boljšo usklajevanje plač s produktivnostjo in lokalnimi pogoji na trgu dela. Ta okvir bi bilo treba učinkovito izvajati in postopno prilagajati na podlagi spremljanja rezultatov.
- (16) Brezposelnost mladih in delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, sta še naprej naraščala in konec leta 2012 dosegla 37 % oziroma 21,1 %. Delež ljudi s terciarno izobrazbo in stopnja zaposlenosti mladih s terciarno izobrazbo sta med najnižjimi v Uniji, kar kaže, da znanja in spretnosti mladih diplomantov niso prilagojena zahtevam na trgu dela. Stopnja prezgodnjega opuščanja šolanja je kljub rahlemu zmanjšanju še vedno visoka. To vzbuja pomisleke glede uspešnosti izobraževalnega sistema. Eden od ključnih elementov glede tega je učiteljski poklic, za katerega so trenutno značilni ena sama poklicna pot in omejene možnosti poklicnega razvoja. Udeležba žensk na trgu dela je še vedno nizka, razlika med spoloma na področju zaposlovanja pa je med največjimi v Uniji. Tveganje revščine in socialne izključenosti ter zlasti hudo pomanjkanje materialnih dobrin se izrazito povečujejo, sistem socialnega varstva pa vse težje zadovoljuje socialne potrebe, saj v njem prevladujejo odhodki za pokojnine.
- (17) Struktura davčnega sistema ostaja zapletena in zelo obremenjuje delo in kapital. Po prizadevanjih v obdobju 2010–2011 so bili sprejeti dodatni ukrepi za preusmeritev davčnega bremena s proizvodnih faktorjev na potrošnje, premoženje in okolje. Še vedno so potrebni ukrepi za poenostavitev davčnega sistema, racionalizacijo davčnih odhodkov, usklajevanje osnove za davek na premoženje s tržnimi vrednostmi, boljše izpolnjevanje davčnih obveznosti in preprečevanje utaj. Pred revizijo katastrskih vrednosti se bo s predvideno reformo obdavčenja nepremičnin poskušalo povečati poštenost tega obdavčenja v okviru proračunske strategije iz programa za stabilnost. Zmanjšanje sive ekonomije in neprijavljene dela lahko koristi javnim financam in pozitivno vpliva na pravičnost. V okviru pregleda oprostitev ali znižanih stopenj DDV in neposrednih davčnih odhodkov bodo morda potrebne določene prilagoditve socialnih transferjev, da se čim bolj zmanjša distribucijski učinek.
- (18) Pomembna prizadevanja so bila usmerjena v liberalizacijo storitvenega sektorja. Vendar bi bilo treba z reformo reguliranih poklicev nadaljevati, da bi se obravnavale preostale omejitve, njena ključna načela pa bi bilo treba zaščititi pred morebitnimi zastoji, zlasti zaradi reforme pravnega poklica. Na podlagi sodbe ustavnega sodišča iz julija 2012 je pomembno tudi ukrepanje za odprtje lokalnih javnih storitev konkurenci. Nadaljnji ukrepi v zvezi s predlogi italijanskega organa, pristojnega za konkurenco, v skladu z italijansko zakonodajo bodo v pomoč pri reševanju teh zadev.

⁽¹⁾ UL L 200, 8.8.2000, str. 35.

- (19) V teku je reforma omrežnih panog za odpiranje dostopa do trga in izboljšanje zmogljivosti infrastrukture, vendar pomembni izzivi ostajajo. Ločitev lastništva podjetij za proizvodnjo in prenos plina je skoraj dokončana, nadaljevati je treba z izvajanjem nacionalne strategije za energetske potrebe iz marca 2013. Odprtje telekomunikacijskega sektorja konkurenci je nadaljnje potencialno področje ukrepanja. Nov organ za transport, odgovoren za avtoceste, letališča, pristanišča in železnice, še ni bil ustanovljen. Moral bi biti neodvisen, razpolagati z zadostnimi sredstvi in imeti pooblastila za sankcije. Resne notranje in čezmejne pomanjkljivosti v infrastrukturi z razlikami med severom in jugom povzročajo visoke cene energije, slabo pokritost s širokopasovnimi omrežji in ozka grla v prometu.
- (20) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Italije. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Italiji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (21) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilih iz točke 1 v nadaljevanju.
- (22) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 v nadaljevanju.
- (23) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Italija bi morala kot država, katere valuta je euro, tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvajajo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Italija v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. Zagotovi, da primanjkljaj v letu 2013 ostane pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe 3 % BDP, tako da v celoti izvede

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

sprejete ukrepe. S fiskalno konsolidacijo, ki spodbuja rast, si prizadeva za dovolj hitro strukturno prilagoditev, da bi se z letom 2014 dosegel in pozneje vzdrževal srednjeročni cilj. Doseže načrtovane strukturne primarne presežke, da se bo visoko razmerje med dolgom in BDP postopoma začelo zmanjševati. Še naprej trajno izboljšuje učinkovitost in kakovost javne porabe s celovitim izvajanjem ukrepov, sprejetih v letu 2012, in nadaljnjim prizadevanjem prek rednih poglobljenih pregledov izdatkov na vseh državnih ravneh.

2. Zagotovi pravočasno izvajanje reform, ki so v teku, s hitrim sprejetjem potrebne izvedbene zakonodaje, ki ji mora slediti konkretno izvrševanje na vseh državnih ravneh in z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi, ter spremljanjem njihovega učinka. Okrepi učinkovitost javne uprave in izboljša usklajevanje med različnimi državnimi ravni. Poenostavi upravni in regulativni okvir za državljane in podjetja ter skrajša trajanje sodnih postopkov in zmanjša pogostost pravnih sporov v civilnem sodstvu, vključno s spodbujanjem postopkov za izvensodno reševanje sporov. Okrepi pravni okvir za preprečevanje korupcije, vključno z revizijo pravil, ki urejajo zastaranje. Sprejme strukturne ukrepe za izboljšanje upravljanja sredstev EU v južnih regijah za programsko obdobje 2014–2020.
3. Razširi dobre prakse korporativnega upravljanja v celotnem bančnem sektorju, ki omogočajo večjo učinkovitost in donosnost, da se spodbudi dotok posojil v proizvodne dejavnosti. Nadaljuje tekoče delo glede preverjanja kakovosti sredstev v bančnem sektorju in omogoči reševanje problema slabih posojil v bilancah stanja bank. Nadalje spodbuja razvoj kapitalskih trgov, da se diverzificirajo finančni viri in izboljša dostop podjetij do financiranja, zlasti na trgu lastniškega kapitala, kar bo posledično povečalo njihovo zmogljivost za inovacije in rast.
4. Zagotovi učinkovito izvajanje reforme trga dela in določanja plač, da bi bile plače bolj usklajene s produktivnostjo. Sprejme nadaljnje ukrepe za spodbujanje udeležbe na trgu dela, zlasti žensk in mladih, na primer v okviru „jamstva za mlade“. Okrepi poklicno izobraževanje in usposabljanje, poskrbi za učinkovitejše delovanje javnih zavodov za zaposlovanje ter izboljša poklicno usmerjanje in svetovalne storitve za študente, udeležene v terciarnem izobraževanju. Zmanjša finančne ovire za delo drugega prejemnika dohodka v gospodinjstvu in izboljša varstvo, zlasti za otroke in dolgotrajno oskrbo, ter izvenšolske storitve. Okrepi prizadevanja za preprečevanje prezgodnjega opuščanja šolanja. Izboljša kakovost šol in rezultatov šolanja, tudi z izboljšanjem strokovnega razvoja učiteljev in diversifikacijo poklicnega razvoja. Zagotovi učinkovitost socialnih transferjev, predvsem z boljšo ciljno usmerjenostjo nadomestil, zlasti za gospodinjstva z otroki, ki imajo nizke prihodke.

5. Na proračunsko nevtralen način prenese davčno obremenitev z dela in kapitala na potrošnjo, premoženje in okolje. V ta namen pregleda področje uporabe za oprostitve in znižane stopnje DDV ter neposredne davčne odhodke ter reformira katastrski sistem, da se davčna osnova pri periodični obdavčitvi nepremičnin uskladi s tržnimi vrednostmi. Nadaljuje boj proti davčnim utajam, izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti ter sprejme odločne ukrepe proti sivi ekonomiji in neprijavljenemu delu.
6. Zagotovi ustrezno izvajanje ukrepov, katerih cilj je odprtje trga v storitvenem sektorju. Odpravi preostale omejitve na področju strokovnih storitev in spodbudi dostop do trga na primer pri zagotavljanju lokalnih javnih storitev, kjer bi se namesto neposrednih koncesij morala spodbujati uporaba javnega naročanja. Nadaljuje ukrepe, sprejete za izboljšanje

pogojev za dostop do trga v mrežnih panogah, zlasti z ustanovitvijo organa za transport kot prednostno nalogo. Posodobi infrastrukturne zmogljivosti s posebnim poudarkom na medsebojnih povezavah na področju energije, intermodalnem transportu in hitrih širokopasovnih povezavah v telekomunikacijah, tudi z namenom odpravljanja razlik med severom in jugom.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Latvije za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Latvije za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/12)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh

razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Latvije za leto 2012 in dal mnenje o konvergenčnem programu Latvije za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Latvije ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Latvija je 29. aprila 2013 predložila konvergenčni program za leto 2013, ki zajema obdobje 2012–2016, 2. maja 2013 pa nacionalni program reform za leto 2013. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. Gospodarska rast naj bi se v

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 50.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

programskem obdobju nekoliko upočasnila, in sicer na približno 4 % letno, rast cen pa naj bi ostala zmerna. Javnofinančni primanjkljaj se je v letu 2012 znižal na raven precej pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe, ki je 3 % BDP, in s tem je bil lani dosežen srednjeročni proračunski cilj, torej precej prej, kot je bilo predvideno v konvergenčnem programu Latvije za obdobje 2012-2015. Konvergenčni program potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj v višini -0,5 %, ki ustrezno odraža cilje Pakta za stabilnost in rast. Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu, je ohraniti strukturni proračunski položaj, ki temelji na srednjeročnem proračunskem cilju. Morebitna odstopanja morajo biti omejena na postopni učinek pokojninske reforme. Ta reforma vključuje postopno povečanje deleža prispevkov za socialno varnost, ki bo preusmerjeno v naložbeno pokojninsko shemo in bo izvedeno v letih 2013, 2015 in 2016. Vendar pa celovita ocena, ki temelji na preračunanem strukturnem saldu, vključno z analizo odhodkov brez diskrecijskih ukrepov, kaže, da bo strukturni saldo v letu 2013 odstopal od srednjeročnega proračunskega cilja za 1,0 odstotne točke BDP, kar krepko presega postopni učinek sistemske pokojninske reforme, v letu 2014 pa naj bi odstopanje znašalo 0,2 odstotne točke. Javni dolg naj bi v celotnem programskem obdobju ostal na ravni precej pod 60 %, in sicer naj bi se med letoma 2012 in 2013, ko bo vlada zbirala sredstva za poplačilo dolgov, povečal s 40,7 % na 44,5 % BDP, od leta 2014 dalje, ko se bo začelo odplačevanje dolgov, pa naj bi se zmanjševal in do konca programskega obdobja dosegel 34,6 % BDP. Latvijski parlament je januarja 2013 potrdil zakon o fiskalni disciplini, ki je začel veljati marca 2013. Če bi se zakon učinkovito izvajal, bi to znatno okrepilo fiskalni okvir v Latviji, saj bi zagotovilo učinkovit mehanizem za omejevanje rasti odhodkov v obdobjih ugodnih gospodarskih razmer in podlago za večletno proračunsko načrtovanje, ki temelji na pravih.

- (10) Latvija je znižala davke na delo in namerava tudi v letih 2014 in 2015 sprejeti dodatne ukrepe na tem področju. Kljub temu je za osebe z nizkimi dohodki davčni primež še vedno med najvišjimi v Uniji, kar kaže na to, da bo treba za spodbuditev zaposlovanja nizko kvalificiranih delavcev ustrezno prilagoditi davčno politiko. Poleg tega naj bi se s širšo uporabo periodičnih davkov na nepremičnine in davkov na uporabo naravnih in drugih virov namesto davkov na delo izboljšal strukturni saldo. Okoljski davki ostajajo razmeroma slabo razviti, saj močno prevladujejo davki na motorna goriva, medtem ko je obdavčitev drugih energetskih virov, onesnaževanja in rabe naravnih virov pod povprečjem EU. Nadaljnja razširitev davčne osnove na druge vire okoljskih davkov bi pripomogla k doseganju okoljskih ciljev. Vlada je okrepila prizadevanja za boj proti sivi ekonomiji, ki naj jih nadaljuje tudi v prihodnje.
- (11) Strukturna prilagoditev po krizi je bila sicer uspešna, vendar izkušnja izrazitega cikla gospodarskega razcveta in upada kaže na potrebo po spremljanju prihodnje rasti posojil in stabilnosti financiranja bank, povezanega s prilivi tujih vlog, s pomočjo ustreznih mikro- in makrobonitetnih politik.
- (12) Latvija je sprejela vrsto ukrepov za zmanjšanje visoke stopnje dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti mladih. Sredstva za aktivno politiko trga dela in pokritost z njo so se v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 povečali, ter se uvajajo novi ukrepi, vključno s profiliranjem brezposelnih oseb in boljšo podporo pri iskanju zaposlitve. Kljub temu sta dolgotrajna brezposelnost in brezposelnost mladih še vedno veliki, delo najde le malo brezposelnih oseb in prejemnikov nadomestil za brezposelnost, slab pa je tudi dostop do socialnih storitev. Skrb vzbujajo pomisleki, da poklicno izobraževanje in usposabljanje delovni sili ne zagotavlja zadostne kakovosti znanj in da je dostopnost kakovostnega usposabljanja na delovnem mestu omejena. Treba je vzpostaviti celovit sistem poklicnega svetovanja in nadaljevati izvajanje reform na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja, vključno z izboljšanjem kakovosti in dostopnosti usposabljanja na delovnem mestu ter vajeništva.
- (13) Revščina in socialna izključenost ogrožata velik delež latvijskega prebivalstva (40 %), še bolj pa so ogroženi otroci (trenutno 43,6 %). Skupna stopnja tveganja revščine se je v letu 2012 rahlo povečala, kar kaže na to, da rast sama po sebi še ne pomeni manj revščine in da so potrebne ciljno usmerjene politike. Latvija je sprejela nekaj ukrepov za zmanjšanje revščine brezposelnih in otrok, vendar je bilo manj neposrednih ukrepov za rešitev težav v zvezi s sistemom socialne pomoči, zlasti glede preglednosti sistema, ustreznosti in pokritosti z nadomestili ter nezadostnih ukrepov za aktivacijo prejemnikov nadomestil. Pomanjkanje fiskalnega manevrskega prostora je botrovalo znižanju ravni zajamčenega minimalnega dohodka in odpravi financiranja tega dohodka iz državnega proračuna. Ti odločitvi bosta najverjetneje še poglobili skrajno revščino in povečali obstoječo neenakost pri dostopu do socialne pomoči med lokalnimi upravami, hkrati pa zmanjšali spodbude centralne ravni države za vlaganje v razvoj politik in nadzor socialne pomoči. Pomembno je spremljati učinke teh odločitev in tako preprečiti, da bi se položaj poslabšal.
- (14) Latvija je predlagala ambiciozno reformo, ki naj bi prinesla znatne pozitivne učinke na kakovost visokošolskega sistema. Reformni načrti zajemajo prenovu akreditacijskega postopka, ločitev akademske in upravne funkcije univerz, razvoj novega modela financiranja ter boljšo povezanost visokošolskih ustanov. Vendar so ti načrti še v zelo zgodnji fazi in jih je treba ustrezno izvajati, da bodo doseženi predvideni pozitivni učinki. Poleg tega bo v letu 2013 opravljena ocena učinkovitosti znanstvenih

ustanov in njihovih razvojnih strategij. Ta pomembna ocena naj bi bila podlaga za prihodnje reforme in financiranje znanstvenih ustanov v podporo povečanju inovacijskih dejavnosti v Latviji.

- (15) Latvija je predstavila ukrepe, namenjene ustvarjanju prihrankov energije v glavnih sektorjih gospodarstva. Pričakuje se, da bo v prihodnjih letih več kot 70 % prihrankov energije ustvarjenih v stavbnem sektorju. Vendar je izvajanje projektov za izolacijo stavb počasno, število končanih projektov pa je glede na stavbni fond še vedno nizko, kar pomeni velike izgube energije. Na tem področju obstaja velik potencial za energetske prihranke, saj je bila energetska intenzivnost latvijskih gospodinjstev v letu 2010 najvišja v Uniji. Leta 2012 je Latvija dosegla napredek pri odpiranju trga električne energije za konkurenco in pri udeležbi na regionalnih trgih. V poslovnem sektorju je bilo neposredno sklepanje pogodb z dobavitelji električne energije uveljavljeno v celoti, za gospodinjstva pa je bilo uvedeno na prostovoljni osnovi. Latvija naj bi junija 2013 začela trgovati na nordijski borzi električne energije (Nord Pool Spot). Država pa ni dosegla napredka pri odpiranju trga zemeljskega plina, na katerem prevladuje odvisnost od enega samega vira. Latvijske oblasti se soočajo tudi s težavnimi pogajanjimi o lastništvu in upravljanju skladišča zemeljskega plina, kar je zelo pomembno za ustrezno delovanje regionalnega plinskega trga.
- (16) Za latvijski pravosodni sistem je značilna neučinkovitost sistema civilnega sodstva, ki se sooča z več problemi, kot so dolgotrajni postopki za reševanje civilnih in gospodarskih zadev na prvi stopnji ter nizka stopnja rešenih zadev, kar povzroča sodne zaostanke. Še posebno dolgotrajni so insolvenčni postopki. Poleg tega številne zadeve niso rešene na prvi stopnji, kar povzroča zamude na vseh ravneh, vse do vrhovnega sodišča. Pred kratkim so bili sprejeti ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti sistema, vendar je za oceno njihovega učinka še prezgodaj. Zlasti je pomembno nameniti zadostno pozornost politikam za upravljanje človeških virov v sodstvu. K bolj kakovostnemu sodstvu bi lahko prispevali večja vključenost Sodnega sveta ter premislek o vlogi vodilnih položajev v sodstvu in več usposabljanj za sodnike. Konec leta 2012 so bile predlagane spremembe zakona o insolventnosti. Čas pa bo pokazal, ali so predlagane spremembe zadostne, da popravijo pomankljivosti zakona v celoti. Tako so bile ugotovljene težave v zvezi z izvajanjem zakona v praksi, zlasti glede vloge stečajnih upraviteljev, njihovih pristojnosti v razmerju do sodnikov in učinkovite likvidacije sredstev, pa tudi težave v zvezi z osebnim stečajem, ki jih je prav tako treba obravnavati.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo latvijske ekonomske politike. Ocenila

je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Latviji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 spodaj.

- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Latvija v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Okrepi proračunsko strategijo in s tem zagotovi, da bo odstopanje od srednjeročnega proračunskega cilja odražalo samo postopni učinek sistemske pokojninske reforme. V okviru te strategije zmanjša obdavčitev oseb z nizkimi dohodki, in sicer tako, da poveča davke na področjih, kot so trošarine, periodični davki na nepremičnine in/ali okoljski davki. Še naprej si prizadeva za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti in boj proti sivi ekonomiji. Nadaljuje s krepitvijo fiskalnega okvira z učinkovitim izvajanjem zakona o fiskalni disciplini in večletnim proračunskim načrtovanjem.
2. Nadaljuje z uporabo mikro- in makrobonitetnih politik, da se prepreči morebitna ranljivost zaradi večanja kreditov v prihodnost ter bančnimi aktivnostmi nerezidentov.
3. Zmanjša dolgotrajno brezposelnost in brezposelnost mladih, tako da poveča pokritost z aktivnimi politikami trga dela in ciljno usmerjenimi socialnimi storitvami ter njihovo učinkovitost. Izboljša zaposljivost mladih, na primer z jamstvom za mlade, vzpostavi celovit sistem poklicnega svetovanja, izvede reforme na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter izboljša kakovost in dostopnost vajeništva.
4. Zmanjša visoko stopnjo revščine, tako da izvede reformo socialne pomoči in poveča pokritost z njo, izboljša ustreznost nadomestil ter aktivacijske ukrepe za prejemnike nadomestil. Okrepi izvedbene mehanizme za učinkovito zmanjšanje revščine otrok.
5. Izvede načrtovanje reforme visokega šolstva, zlasti v zvezi z uvedbo modela financiranja, ki nagraduje kakovost, reformo akreditacijskega sistema, boljše povezanostjo visokošolskih

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

ustanov in spodbujanjem internacionalizacije. Sprejme nadaljnje ukrepe za posodobitev raziskovalnih ustanov na podlagi neodvisne ocene, ki se trenutno izvaja.

6. Nadaljuje z izboljševanjem energetske učinkovitosti, zlasti stanovanjskih stavb in omrežij za daljinsko ogrevanje, zagotavlja spodbude za zmanjšanje energetskih stroškov ter porabo preusmeri na energijsko učinkovite proizvode. Izboljša povezljivost z evropskimi energetskimi omrežji in sprejme ukrepe za liberalizacijo trga zemeljskega plina, vključno z zagotavljanjem jasnih pravil glede dostopa tretjih strani do skladišča zemeljskega plina.
7. Dokonča začete reforme za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti sodstva ter zmanjša sodne zaostanke in skrajša trajanje

postopkov, vključno na področju insolventnosti. Vzpostavi celovito politiko upravljanja človeških virov ter sprejme ukrepe za izvajanje mediacijskih zakonov in racionalizira sistem arbitražnih sodišč.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Litve za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Litve za obdobje 2012-2016

(2013/C 217/13)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočil Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.
- (3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo

biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

- (4) Svet je 6. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Litve za leto 2012 in dal mnenje konvergenčnem programu Litve za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Litve ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Litva je 9. aprila 2013 predložila svoj nacionalni program reform za leto 2013, 26. aprila 2013 pa svoj konvergenčni program za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (9) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten in večinoma skladen z napovedjo služb Komisije iz spomladi 2013. Po ambiciozni fiskalni konsolidaciji po letu 2009 se je javnofinančni primanjkljaj leta 2012 znižal na 3,2 % BDP, kar se šteje za zadostno znižanje za razveljavitev sklepa o

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 54.⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

obstoju čezmernega primanjkljaja, ob upoštevanju stroškov sistemske pokojninske reforme. Znižanje primanjkljaja do neke mere temelji na trdni gospodarski rasti in začasnih zamrznitvi odhodkov. Konvergenčni program je spremenil srednjeročni cilj z 0,5 % na -1,0 %, kar je še vedno v skladu s cilji Pakta za stabilnost in rast.

Proračunska strategija, začrtana v ciljih konvergenčnega programa, si prizadeva za doseg srednjeročnega cilja do leta 2016. Na podlagi (preračunanega) strukturnega proračunskega salda je načrtovano letno napredovanje pri doseganju srednjeročnega cilja v strukturnem smislu višje od 0,5 % BDP. Referenčna vrednost za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast v programskem obdobju je dosežena. Prilagoditev se večinoma izvede na začetku programskega obdobja in predvsem temelji na omejevanju odhodkov, vendar je le delno podprta s konkretnimi ukrepi, vključno z enkratnimi, ki niso vedno natančno določeni. Po napovedi služb Komisije iz spomladi 2013 je pričakovana strukturna prilagoditev za leti 2013 in 2014 0,3 % oziroma 0,0 % BDP, torej pod zahtevanim napredkom 0,5 % BDP, kar vzbuja dvome glede poteka prilagajanja na podlagi konvergenčnega programa. Nadaljnji ukrepi za konsolidacijo še niso bili specifičirani, poleg tega je treba razmisliti o strukturnih reformah, ki vključujejo premik k ukrepom na podlagi prihodkov. Javni dolg ostaja pod 60 % BDP, leta 2012 je znašal 40,7 %, ter naj bi v programskem obdobju nekoliko upadel. Medtem ko naj bi se po konvergenčnem programu dolg nekoliko zmanjšal na 39,7 % leta 2013 in do leta 2016 nadalje upadel na 34,5 %, naj bi po napovedih služb Komisije iz spomladi 2013 padel na 40,1 % BDP v letu 2013 in na 39,4 % v letu 2014. Razlike so predvsem posledica nižjih predvidenih primanjkljajev v konvergenčnem programu.

- (10) Čeprav se je v zadnjih letih primanjkljaj zmanjšal, Litva še vedno nima dovolj fiskalnega manevrskega prostora, da bi se odzvala na negativne pretrese. Mogoče pa je nadalje izboljšati obdavčevanje, da bi bilo manj izkrivljanj, in nadaljnje povečati izpolnjevanje davčnih obveznosti. Litva ima še naprej najnižji delež davkov v razmerju do BDP v Uniji, konsolidacija pa se je večinoma osredotočala na stran odhodkov. Še vedno se lahko poiščejo dodatni viri za davčne prihodke, ki so manj škodljivi za rast, kot so okoljski davki in periodična obdavčitev nepremičnin. Medtem ko je Litva sprejela ukrepe za povečanje prihodkov iz periodične obdavčitve nepremičnin, je izboljšanje še vedno možno. Prihodki Litve iz okoljskih davkov se znižujejo in so bili leta 2011 drugi najnižji v Uniji, tudi zaradi najnižje stopnje prometnih davkov v

Uniji; to ne olajša zmanjšanja visoke energetske intenzivnosti litovskega gospodarstva. Hkrati bi bilo treba pri fiskalni konsolidaciji dati prednost odhodkom, ki spodbujajo rast, npr. za raziskave in izobraževanje. Izvajanje zakonodaje, ki krepi zakonodajni okvir, je v zaostanku. Fiskalni okvir Litve v letih pozitivnih rezultatov ni preprečil prociklične fiskalne politike. Sprememba zakona o sestavi proračuna gre v pravo smer. Zato je treba izboljšati spremljanje in izvajanje proračunskega postopka, zlasti na ravni občin, ter odgovornost zanj ter zagotoviti zavezujoč značaj srednjeročnega okvira.

- (11) Demografski razvoj je izziv za dolgoročno fiskalno vzdržnost Litve. Tako ostaja pomembna obsežna pokojninska reforma, ki obravnava tako vzdržnost kot ustreznost pokojnin. Ustreznost pokojnin je izziv, saj starejše prebivalstvo ogrožata revščina in izključenost. Reforma sistema pokojninskega varčevanja iz leta 2012 spodbuja drugi steber pokojninskega varčevanja s finančnimi spodbudami iz državnega proračuna. Prav tako omogoča možnost izstopa iz zasebnega pokojninskega varčevanja ter vrnitev k državnim skladom socialnega zavarovanja v prehodnem obdobju ter postopno povišanje upokojitvene starosti. Reforma bo začela veljati 1. januarja 2014. To so pomembni, vendar izolirani koraki v pravo smer, potrebne pa so pomembnejše spremembe, zlasti znotraj prvega pokojninskega stebra. Poleg tega so potrebni ukrepi, ki spodbujajo zaposlovanje starejših delavcev in njim prijazno delovno okolje.
- (12) Odpravljanje brezposelnosti in nizka udeležba nizkokvalificirane delovne sile na trgu ostajata ključna izziva. Zlasti je brezposelnost visoka med mladimi in nekvalificiranimi delavci. Neustrezna usposobljenost je postala še zlasti očitna med krizo, predstavlja vse večjo težavo in kaže na strukturne pomanjkljivosti v izobraževalnih politikah in politikah trga dela. Iz tega izhajajoče pomanjkanje usposobljene delovne sile še poslabšujejo visoke stopnje izseljevanja. Zato so potrebni dodatni ukrepi za izboljšanje prilagodljivosti trga dela in za spodbujanje udeležbe na trgu dela, zlasti za mlade, nekvalificirane osebe in starejše delavce. Splošen obseg ukrepov aktivne politike na trgu dela in razporeditev financiranja po posameznih ukrepih ostajata nezadostna, ukrepi so slabo ciljno usmerjeni na osebe z nizkimi kvalifikacijami in dolgotrajno brezposelne. Celovit pregled delovne zakonodaje ob sodelovanju socialnih partnerjev bi lahko odkril nepotrebne omejitve in upravne ovire, ki vplivajo na fleksibilne pogodbene dogovore, določbe glede odpuščenja in fleksibilne ureditve delovnega časa. Za zagotovitev boljšega prehoda iz izobraževalnih ustanov na trg dela, je treba oblikovati privlačnejše ureditve za vajeništvo in pripravništvo.

- (13) Revščina in socialna izključenost sta še vedno zaskrbljujoče visoki. Zlasti skrb vzbujajo porast revščine otrok. Ukrepi reforme denarne socialne pomoči, ki so namenjeni povečanju spodbud za delo (ugodnosti ob zaposlitvi za dolgotrajno brezposelne, postopno znižanje socialnih prejemkov za delovno sposobne, ki niso aktivni iskalci zaposlitve) in zmanjšanju revščine, so se začeli izvajati leta 2012. Pilotni projekt v petih občinah je pokazal izjemne rezultate glede prihrankov pri odhodkih in boljšega ciljnega usmerjanja na upravičence. Sedaj je treba vzpostaviti sistem spremljanja, da se oceni učinkovitost teh ukrepov in njihov učinek na zmanjševanje revščine in izključenosti. Reforma bi morala biti povezana tudi z ukrepi za aktivacijo, ki bi okrepili udeležbo na trgu dela, zlasti za upravičence do dolgoročne socialne podpore. Ukrepi, sprejeti za zmanjšanje revščine, vključujejo razširitev socialnih prejemkov in novo metodo za izračun zneskov prejemkov. Poleg tega je minimalna plača 1. januarja 2013 narasla za 18 %, kar bi lahko pomagalo zmanjšati past neaktivnosti in revščino med zaposlenimi. Vendar se zdijo ti ukrepi nezadostni glede na obseg izziva in ni na voljo obsežna strategija ali akcijski načrt za boj proti revščini.
- (14) Vlada od leta 2010 izvaja ambiciozno reformo državnih podjetij. Reforma je ustrezna in verodostojna ter vključuje zakonodajne in organizacijske spremembe. Nadzorni vidiki reforme so bili izvedeni, prav tako je bila dosežena obsežna skladnost z zahtevami poročanja. Sedaj je izziv prepričati navzkrižja interesov, tako v zvezi z nadzornimi kot nenadzornimi funkcijami, ter razlikovati med komercialnimi in nekomercialnimi dejavnostmi teh podjetij. Ko bo reforma v celoti izvedena, lahko pomaga spodbuditi konkurenčnost in rast. Spremljanje upoštevanja predpisov bo zato ključno.
- (15) Povezave električnega in plinskega omrežja s sosednjimi državami ostajajo premalo razvite. Zato je konkurenca v energetskem sektorju zelo omejena, cene energije pa visoke. Poleg tega je še vedno problematična energetska učinkovitost. Napredek pri obnovi stavb je počasen, vključno v zvezi z naložbami v okviru holdinškega sklada JESSICA, prav tako ostajajo večji izzivi pri obnovi zasebnih stanovanjskih zgradb.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Litve. Ocenila je konvergenčni program in nacionalni program reform. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z upoštevanjem prispevkov EU v prihodnjih nacionalnih odločitvah, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Litvi, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 spodaj.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Litva v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Zagotovi rasti prijazno fiskalno konsolidacijo in izvede načrtovano proračunsko strategijo, pri čemer si prizadeva za strukturno prilagoditev, ki ji bo omogočila doseg srednjeročnega cilja. Prednost da odhodkom, ki spodbujajo rast. Še naprej krepiti fiskalni okvir, zlasti z zagotavljanjem izvršljivih in zavezujočih zgornjih mej odhodkov v srednjeročnem proračunskem okviru. Preuči davčni sistem in razmisli o povišanju tistih davkov, ki so manj škodljivi za rast, kot so periodična obdavčitev premoženja in okoljski davki, vključno z uvedbo obdavčitve avtomobilov, medtem ko si še naprej prizadeva za boljše izpolnjevanje davčnih obveznosti.
2. Sprejme in izvaja zakonodajo za obsežno reformo pokojninskega sistema. Uskladi z zakonom predpisano upokojitveno starost s pričakovano življenjsko dobo, omeji možnosti za zgodnje upokojevanje, določi jasna pravila za indeksacijo pokojnin ter spodbuja uporabo dopolnilnih varčevalnih shem, medtem ko hkrati zagotovi izvajanje tekočih reform. Podpre pokojninsko reformo z ukrepi, ki spodbujajo zaposljivost starejših delavcev.
3. Odpravi visoko brezposelnost med nizkokvalificiranimi delavci in dolgoročno brezposelnimi, in sicer tako da sredstva preusmeri na aktivne politike na trgu dela in hkrati izboljša njihova učinkovitost. Izboljša zaposljivost mladih, na primer prek jamstva za mlade, izboljša izvajanje in učinkovitost vajeniških shem ter odpravi neskladje med kvalifikacijami in potrebami trga dela. Ob posvetovanju s socialnimi partnerji pregleda ustreznost delovne zakonodaje v zvezi s fleksibilnimi pogodbami, določbami glede odpuščanja in fleksibilnimi ureditvami delovnega časa.
4. Izvede konkretne ciljne ukrepe za zmanjšanje revščine in socialne izključenosti. Še naprej krepiti povezave med reformami denarne socialne pomoči in ukrepi za aktivacijo.
5. Zaključi izvajanje reforme državnih podjetij, zlasti za zagotovitev ločitve lastniških in nadzornih funkcij, ter natančno spremlja skladnost z zahtevami reforme.

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

6. Pospeši ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti zgradb, vključno z odpravo odvrtilnih dejavnikov in hitrim izvajanjem holdinškega sklada. Spodbuja konkurenco energetskih omrežij, tako da izboljša povezanost z drugimi državami članicami na področju električne energije in plina.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Luksemburga za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Luksemburga za stabilnost za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/14)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Luksemburga za leto 2012 in dal mnenje o programu Luksemburga za stabilnost za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra usklajevanja ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Luksemburga ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Luksemburg je 26. aprila 2013 predložil nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(9) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 58.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. Scenarij za leto 2013 v programu za stabilnost je zelo podoben napovedi služb Komisije iz pomladi 2013, za leto 2014 pa je nekoliko bolj optimističen. Srednjeročne projekcije glede primanjkljaja temeljijo na rahlo optimističnem scenariju rasti, ki je nad potencialno rastjo. Cilj proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost, je primanjkljaj z 0,8 % BDP v letu 2012 znižati na 0,6 % BDP v letu 2014. Vendar pa naj bi se v letih po obdobju, ki ga zajema program, primanjkljaj poslabšal ter v letih 2015 in 2016 znašal 1,3 % BDP. To je mogoče pojasniti z novimi predpisi o DDV na elektronske storitve, ki bodo začeli veljati 1. januarja 2015. V skladu z navedenimi predpisi se bo prihodek iz DDV, ustvarjen z dejavnostmi e-trgovine, prenesel iz države, kjer ima sedež ponudnik storitev, v državo, v kateri ima prebivališče prejemnik storitev. Po oceni luksemburških organov naj bi učinek novih predpisov znižal davčne prihodke iz DDV za 1,4 % BDP. Vlada je že napovedala, da bo zvišala splošno stopnjo DDV, da bi delno nadomestila izgubo prihodka. Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj, tj. strukturni presežek v višini 0,5 % BDP. Srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Tako napoved Komisije iz pomladi 2013 kot (preračunani) strukturni proračunski saldo v programu za stabilnost kažeta, da naj bi Luksemburg v letu 2012 zabeležil strukturni presežek v višini 0,1 % BDP, kar je pod zastavljenim srednjeročnim proračunskim ciljem, v letu 2013 pa naj bi izpolnil srednjeročni proračunski cilj. Vendar naj bi se od leta 2014 dalje ponovno oddaljil od svojega srednjeročnega proračunskega cilja, in sicer za 0,3 % BDP v letu 2014, še bolj pa v letih 2015 in 2016. Nacionalni organi so ponovno potrdili zastavljeni cilj, da Luksemburg najpozneje leta 2017 ponovno doseže srednjeročni proračunski cilj in si tako zagotovi večji manevrski prostor. Bruto javni dolg je v letu 2012 znašal 20,8 % BDP, kar je krepko pod referenčno vrednostjo iz Pogodbe.

- (10) Luksemburgu je v zadnjih letih uspelo obdržati javnofinančni primanjkljaj pod referenčno vrednostjo 3 %, zato ni bilo potrebe po sprožitvi postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. K temu je bolj prispevalo povečanje prihodkov kot pa omejitev odhodkov. V letu 2012 naj bi namreč stopnja rasti javnofinančnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov po oceni preseгла referenčno vrednost za odhodke, določeno v Paktu za stabilnost in rast. Odstopanje stopnje rasti javnofinančnih odhodkov od referenčne vrednosti za odhodke naj bi znašalo 1,3 % BDP, kar presega prag 0,5 % BDP, določen v Uredbi (ES) št. 1466/97. Vendar je treba za ovrednotenje tega odstopanja opraviti celovito oceno, ki bo upoštevala tudi druge dejavnike: (i) primanjkljaj se je v strukturnem smislu v letu 2012 poslabšal le za 0,2 % BDP, (ii) luksemburško gospodarstvo je zaradi svoje majhnosti in stopnje odprtosti zelo nestanovitno ter (iii) po napovedi Komisije iz pomladi 2013 naj bi Luksemburg svoj srednjeročni proračunski cilj dosegel že leta 2013. Vsi ti dejavniki kažejo, da odstopanje ni strukturne narave. Kljub temu pa velika nestanovitnost prihodkov širše države, zbranih v Luksemburgu, katere

rezultat so bili do zdaj višji prihodki od načrtovanih, pomeni tveganje za vzdržnost javnih financ. Za boljše obvladovanje tega tveganja bi bilo treba sprejeti zakonske omejitve dolga in odhodkov. Poleg tega bi bilo treba imenovati organ za spremljanje ter vnaprej opredeliti ukrepe za primer, da se te omejitve ne spoštujejo. Glede na to, da bo s 1. januarjem 2015 začel veljati zgoraj omenjeni sveženj v zvezi z DDV, ki naj bi imel izrazito negativen učinek na pobiranje davkov, je pomembno, da Luksemburg uvede srednjeročni proračunski okvir. Fiskalna usmeritev v letu 2014 bi morala biti še posebej preudarna.

- (11) Trenutno se z davki na potrošnja zbere manj kot tretjina davčnih prihodkov, kar lahko deloma pojasnimo z zmerno splošno in znižano stopnjo DDV. Luksemburg je v EU na prvem mestu po številu kategorij blaga in storitev, za katere veljajo znižane stopnje DDV. K nizkemu deležu DDV v razmerju do BDP prispeva tudi obsežen finančni sektor, za katerega se DDV ne uporablja. V celoti gledano ima Luksemburg manevrski prostor za povečanje prihodkov z razširitvijo uporabe splošne stopnje DDV. Poleg tega je za luksemburški sistem davkov od dohodkov pravnih oseb značilna znatna usmerjenost v spodbujanje dolžniškega financiranja, kar prispeva k visokemu deležu zasebnega dolga glede na BDP.
- (12) Pokojninsko reformo, ki jo je Luksemburg sprejel decembra 2012, je mogoče označiti le kot pomemben prvi korak v pravi smeri. Celo če upoštevamo večino vidikov sprejete pokojninske reforme, mora Luksemburg, če želi odpraviti fiskalno vrzel, oblikovati politiko, ki bo podpirala dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema in omogočila trajno izboljšanje primarnega salda v višini 8,6 odstotnih točk BDP. Luksemburg mora zato v okviru pokojninske reforme sprejeti dodatne ukrepe. Uvedba zgornje meje za prilagajanje pokojnin na podlagi realne rasti plač bi povečala pokojninske rezerve, dvig dejanske upokojitvene starosti skozi prilagajanje upokojitvene starosti ali pokojninskih pravic pričakovani življenjski dobi pa bi pripomogel k zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema. Poleg tega bi bilo treba zmanjšati možnosti za zgodnje upokojevanje in uvesti spodbude, da ljudje ostanejo delovno aktivni dlje, kot zahteva zakonski minimum. Učinek fiskalne vzdržnosti izdatkov za dolgotrajno oskrbo naj bi k luksemburški vrzeli v vzdržnosti prispeval 2,1 odstotne točke. Pričakovano povečanje števila starejših in oseb, ki niso zmožne samostojnega življenja, je v Luksemburgu v primerjavi s povprečjem EU visoko.
- (13) Produktivnost Luksemburga je trenutno precej visoka, vendar se manevrski prostor za povečanje produktivnosti zmanjšuje. Zato bi bilo treba omejiti rast stroškov dela na

enoto z izboljšanjem razmerja med plačami in produktivnostjo. Luksemburg je sprejel ukrepe za omejitve rasti plač, in sicer je prilagodil sistem za indeksacijo plač v letih 2012–2014. Ker pa gre za začasen ukrep, ni gotovo, da bodo plače tudi v prihodnje rasle skladno s produktivnostjo. Produktivnost ni enaka v vseh gospodarskih sektorjih, saj je njena raven v finančnem sektorju skoraj dvakrat višja kot v preostalih sektorjih. Od leta 2015 dalje, ko bo ponovno uvedena samodejna indeksacija plač, bo to pomenilo precejšnje tveganje za konkurenčnost Luksemburga. Zato bi bilo treba sprejeti dodatne ukrepe za trajnejšo spremembo sistema določanja plač, da se prepreči nadaljnje poslabševanje konkurenčnosti v prihodnosti.

izobraževalnih virov za šole s prikrajšanimi učenci ter povečanje virov, ki so na voljo za jezikovno podporo in dopolnilni pouk. Treba bi bilo dodatno obravnavati specifične probleme, s katerimi se na trgu dela soočajo ljudje s priseljenkim ozadjem, in sprejeti ciljne ukrepe, ki bodo upoštevali tudi znanje jezikov teh ljudi. V tem okviru bi bilo treba posebno pozornost nameniti poklicnemu izobraževanju in usposabljanju. Treba bi bilo sprejeti dodatne ukrepe za izboljšanje predšolske vzgoje in zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja, zlasti za priseljenko prebivalstvo. Izboljšati bi bilo treba tudi zaposljivost starejših delavcev, med drugim z nadgradnjo njihovih znanj.

- (14) Luksemburško gospodarstvo je močno odvisno od finančnega sektorja, ki ustvari okoli 30 % skupne dodane vrednosti in prispeva 25 % pobranih davčnih prihodkov. Da bi država tudi v prihodnje ostala konkurenčna, bi bilo treba razviti alternativne „konkurenčne niše“. Luksemburški sistem raziskav in inovacij ostaja zelo šibek, poleg tega država tudi ne napreduje po načrtih, da bi dosegla cilj glede intenzivnosti raziskav in razvoja do leta 2020. Uspešnost Luksemburga na področju kazalnikov sodelovanja med javnimi raziskovalnimi ustanovami in podjetji je precej pod povprečjem EU, kar kaže na trenutno nepovezanost med raziskovalno-razvojnimi dejavnostmi zasebnega sektorja in javnim raziskovalnim sistemom. Luksemburg bi moral sprejeti ukrepe za obrat trenda upadanja intenzivnosti raziskav in razvoja, zlasti tako, da bi prispeval k pospeševanju intenzivnosti raziskav in razvoja v gospodarstvu. Razvoj bolj ciljno usmerjene, pametne specializacijske strategije bi lahko bistveno prispeval k povečanju ekonomskih učinkov javnofinancijskih sredstev za raziskave, zlasti z zagotavljanjem učinka finančnega vzvoda iz zasebnih naložb. Tak ciljno usmerjen pristop bi morala dopolnjevati celovita horizontalna politika, osredotočena na razvoj in rast inovativnih podjetij.
- (15) Brezposelnost mladih ostaja visoka, 18-odstotna, in je močno odvisna od stopnje izobrazbe. Mladi Luksemburžani se pri iskanju zaposlitve soočajo z ostro konkurenco tujih iskalcev zaposlitve, ki so pogosto bolj kvalificirani. Čeprav je Luksemburg pokazal trdno zavezanost boju proti brezposelnosti mladih, so na tem področju potrebna dodatna prizadevanja. Da bi bili učinki čim večji, bi morali biti ukrepi sprejeti v okviru celovite reformne strategije, vključno z okrepljenimi aktivacijskimi politikami za boj proti odvisnosti od nadomestil za brezposelnost. Rezultati Luksemburga pri testiranjih osnovnih znanj mladih (PISA) ⁽¹⁾ so razmeroma šibki. Potrebni so nadaljnji ukrepi za izboljšanje negativnih tendenc pri rezultatih na področju branja, matematike in naravoslovja, ki se kažejo od leta 2006. Dodatni ukrepi so potrebni tudi za izboljšanje in opredelitev
- (16) Luksemburg se je zavezal, da bo glede na leto 2005 do leta 2020 za 20 % zmanjšal emisije toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami, vendar kaže, da bo zastavljeni cilj zgrešil za 23 odstotnih točk glede na zadnje napovedi za leto 2020 na podlagi obstoječih ukrepov. Ključni izziv predstavlja prometni sektor, ki je v letu 2011 ustvaril 68 % vseh emisij sektorjev, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami. Trenutno veljavni ukrepi bi prispevali le približno tretjino k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, potrebnemu za doseg cilja. Zato je treba ukrepe občutno okrepiti, zlasti z višjo obdavčitvijo goriv, da se zmanjša davčna vrzel s sosednjimi državami. Pospešiti bi bilo treba tudi reformo davka na vozila. Luksemburg bi moral nadaljevati z izvajanjem projektov, ki spodbujajo uporabo javnih prevoznih sredstev. Uvesti bi moral pristojbine za prometne zastoje, da bi spodbudil prehod na uporabo javnih prevoznih sredstev. Spodbujati bi bilo treba tudi boljše javne prometne povezave s sosednjimi regijami.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Luksemburga. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Luksemburgu, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 spodaj.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje ⁽²⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.

⁽¹⁾ PISA je program OECD za mednarodno ocenjevanje študentov.

⁽²⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

(19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro ⁽¹⁾. Kot država katere valuta je euro, bi moral Luksemburg tudi zagotoviti, da se navedena priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Luksemburg v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Ohrani trden fiskalni položaj in ne odstopa od srednjeročnega proračunskega cilja, da bi tako zagotovil dolgoročno vzdržnost javnih financ, pri čemer zlasti upošteva posredne obveznosti v zvezi s staranjem prebivalstva. Okrepi fiskalno upravljanje, tako da sprejme srednjeročni proračunski okvir, ki bo zajemal širše opredeljeno državo ter vključeval večletne zgornje meje za odhodke, ter vzpostavi neodvisno spremljanje fiskalnih pravil.
2. Sprejme ukrepe za odpravo ugodnejše obravnave dolga v obdavčevanju podjetij ter razširi uporabo splošne stopnje DDV.
3. Omeji odhodke, povezane s staranjem prebivalstva, tako da poveča stroškovno učinkovitost dolgotrajne oskrbe, pri čemer zlasti da večji poudarek preprečevanju, rehabilitaciji in samostojnemu življenju, okrepi nedavno sprejeto pokojninsko reformo, sprejme dodatne ukrepe za omejitev zgodnjega upokojevanja ter zviša dejansko upokojitveno starost, med drugim tako, da prilagodi upokojitveno starost ali pokojninske pravice spremembam glede pričakovane življenjske dobe.
4. Poleg trenutne zamrznitve v posvetovanju s socialnimi partnerji in v skladu z nacionalnimi praksami sprejme dodatne strukturne ukrepe za reformo sistema določanja plač, vključno z indeksacijo, da bo sistem bolj odziven na gibanje produktivnosti, sektorski razvoj in razmere na trgu dela, ter spodbuja konkurenčnost. Okrepi prizadevanja za diverzifikacijo strukture gospodarstva. Spodbuja zasebne naložbe v raziskave, zlasti z razvojem sodelovanja med javnimi raziskovalnimi ustanovami in podjetji.
5. Okrepi prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih, in sicer z izboljšanjem oblikovanja in spremljanja aktivnih politik trga dela. Okrepi splošno in poklicno izobraževanje mladih za bolj usklajeno ponudbo znanj mladih in povpraševanjem po njih na trgu dela, zlasti za mlade s priseljenjskim ozadjem. Okrepi prizadevanja za povečanje stopnje aktivnosti starejših, med drugim z izboljšanjem njihove zaposljivosti z vseživljenjskim učenjem.
6. Okrepi ukrepe za izpolnitev cilja glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v sektorjih, ki niso vključeni v sistem trgovanja z emisijami, zlasti s povečanjem obdavčitve na energente za promet.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Malte za stabilnost za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/15)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2012 in dal mnenje o programu Malte za stabilnost za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Malto opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Komisija je v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Malto. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Malti obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni spremljanje in strateški ukrepi. Zlasti je potrebno pozorno spremljanje bančnega sektorja in nepremičninskega trga. Politike se morajo osredotočiti na dolgoročno vzdržnost javnih financ.

(9) Malta je 30. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost za

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽⁴⁾ OJ C 219, 24.7.2012, p. 61.

obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. Svet je 4. decembra 2012 ⁽¹⁾ razveljavil sklep o obstoju čezmernega primanjkljaja na Malti, saj je bil ta leta 2011 odpravljen, glede na napoved služb Komisije iz jeseni 2012 pa se je njegova odprava štela za trajno. Vendar je v letu 2012 Malta zabeležila javnofinančni primanjkljaj v višini 3,3 % BDP, kar je bilo znova nad referenčno vrednostjo 3 % BDP. Cilj proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost, je postopno zmanjšati primanjkljaj s 3,3 % BDP leta 2012 na 0,8 % BDP leta 2016, kar pomeni postopno napredovanje k srednjeročnemu cilju. Program za stabilnost potrjuje srednjeročni cilj, tj. uravnoteženi proračun v strukturnem smislu, ki je ambicioznejši od cilja, ki ga zahteva Pakt za stabilnost in rast, vendar njegova izpolnitev ni načrtovana v obdobju programa za stabilnost. Ciljni primanjkljaj za leto 2013 iz programa za stabilnost naj bi se dosegel predvsem z razmeroma visoko rastjo davčnih prihodkov, česar ni mogoče v celoti razložiti z makroekonomskim scenarijem, na katerem temelji program. Poleg tega ni zadostno podprt s podrobnimi ukrepi, enako pa velja tudi za naslednja leta. Zato je sprememba načrtovanega (preračunanega) strukturnega salda znatno višja kot v napovedi služb Komisije. V skladu s slednjo se bo ob nespremenjeni politiki strukturni saldo izboljšal za samo ¼ odstotne točke BDP v letu 2013 in zgolj minimalno v letu 2014.

Javni dolg naj bi po napovedih ostal nad pragom 60 % BDP v celotnem obdobju programa za stabilnost. Državni organi napovedujejo, da se bo dolg leta 2014 povečal na 74,2 % BDP, nato pa naj bi se do leta 2016 zmanjšal na 70 %. V skladu z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2013 se bo delež javnega dolga v razmerju do BDP po pričakovanjih povečeval nekoliko hitreje, in sicer na 74,9 % v letu 2014, saj naj bi se primarni primanjkljaj še naprej povečeval. Ker je leta 2011 odpravila čezmerni primanjkljaj, je Malta v triletnem prehodnem obdobju, kar zadeva cilj glede zmanjšanja dolga, ki se je začelo leta 2012. Malta v letu 2012 ni dosegla zadostnega napredka pri izpolnjevanju cilja glede zmanjšanja dolga, po napovedih pa ga ni mogoče pričakovati niti v letih 2013 in 2014. Čeprav je fiskalni okvir Malte precej prožen, njegov nezavezujoč značaj in kratek časovni okvir fiskalnega načrtovanja ne zagotavljata stabilnega fiskalnega položaja. Direktiva 2011/85/EU ⁽²⁾ o proračunskih okvirih še ni bila prenesena v nacionalno zakonodajo, vanjo pa tudi še ni bilo vneseno pravilo o strukturnem saldu sektorja države iz pogodbe o stabilno-

sti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, podpisani 2. marca 2012 v Bruslju. Program za stabilnost navaja namen vlade, da ustanovi fiskalni svet, ne navaja pa konkretnih načrtov.

- (11) Izpolnjevanje davčnih obveznosti in izogibanje davkom še naprej ostajata izziv za kakovost javnih financ. Državni organi so uvedli številne ustrezne ukrepe, v pripravi so še dodatni, vendar je treba izvajanje pozorno spremljati, saj konkretni rezultati še niso vidni. Davčne spodbude za zadolževanje podjetij so še vedno zelo visoke. Leta 2012 je Malta izstopala kot država z drugo največjo razliko med davčno obravnavo dolga in lastniškega financiranja novih naložb. Zaradi teh davčnih ugodnosti lahko pride do visoke zadolženosti podjetij in neučinkovite porazdelitve kapitala. Malta je ena od redkih držav članic brez določb za zmanjšanje davčnih spodbud za zadolževanje.
- (12) Malta se še vedno sooča z izzivi glede vzdržnosti javnih financ zaradi proračunskega vpliva staranja prebivalstva, ki naj bi po napovedih močno presegel povprečje EU. Povečanje izdatkov za pokojnine znaša več kot polovico skupnega predvidenega povečanja odhodkov zaradi staranja prebivalstva, ob tem pa (v primerjavi z drugimi državami članicami) zakonsko določena upokojitvena starost ostaja nizka, njeno zvišanje v skladu z reformo iz leta 2006 pa se uvaja le počasi. Za zagotovitev vzdržnosti javnih financ je potrebna dodatna reforma, pri čemer je treba zagotoviti ustreznost in obravnavati vprašanja v zvezi z medgeneracijsko pravičnostjo. Razprava s socialnimi partnerji je bila opravljena, vendar konkretni predlogi za dodatno pokojninsko reformo niso bili predstavljeni. Stopnja zaposlenosti starejših delavcev je nizka, celovito strategijo aktivnega staranja pa je treba še dokončati. Omejeno osnovno zdravstveno varstvo v kombinaciji s predvidenim staranjem prebivalstva lahko dolgoročno vodi do visokih stroškov v zdravstvu. Zaradi šibke upravne zmogljivosti na področju javnih naročil prihaja do zapletenih in dolgotrajnih postopkov.
- (13) Ukrepi za zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja, vključno z nedavno uvedenim postopkom za pripravo strategije za preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja, so dobrodošli, tudi glede na neskladje med povpraševanjem in ponudbo spretnosti. Uspešnost strateških prizadevanj bo odvisna od pravičnega in pravočasnega izvajanja, ki ga bo treba pozorno spremljati. Ena od velikih težav je nezadostna povezava med izobraževanjem in usposabljanjem ter potrebami trga dela. Načrtovana

⁽¹⁾ Sklep Sveta 2012/778/EU z dne 4. decembra 2012 (UL L 342, 14.12.2012, str. 43).

⁽²⁾ Direktiva Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic (UL L 306, 23.11.2011, str. 41).

enotna shema pripravištva, ki bo zajemala več stopenj kvalifikacij, bo po pričakovanjih prispevala k zagotavljanju delovne sile, ki ustreza potrebam trga dela.

- (14) Malta je sprejela tudi pomembne ukrepe za večjo udeležbo žensk na trgu dela, zlasti s ciljem izboljšane usklajevanja poklicnega in družinskega življenja. Zaradi ugodnega generacijskega učinka stopnja zaposlenosti žensk še naprej raste. Vendar so še mogoče izboljšave: stopnja zaposlenosti žensk ostaja nizka, starševstvo še vedno pomembno vpliva na udeležbo žensk na trgu dela, razlika v stopnji zaposlenosti med spoloma pa je najvišja v Uniji. Z okrepljenim spodbujanjem prožnih pogojev dela ter večjim zagotavljanjem cenovno dostopnega otroškega varstva in podaljšanega bivanja po pouku širšemu segmentu prebivalstva se lahko dodatno zviša stopnja zaposlenosti žensk.
- (15) Malteški mehanizem prilagajanja plač življenjskim stroškom ima posebne značilnosti, ki blažijo njegov negativen učinek na skupno uspešnost trga dela in na prilagajanje plač: mehanizem omogoča pavšalno povišanje, kar pri plačah, ki presegajo „referenčno“ osnovno plačo, pomeni le delno nadomestilo za inflacijo, na voljo so klavzule o odstopanju na mikro in makro ravni, pogajanja o plačah pa so povsem decentralizirana. Vendar ta sistem v zelo neugodnih fazah ekonomskega cikla še vedno predstavlja potencialen izziv za prožnost realnih plač in tako ovira prilagajanje trga dela in zavira konkurenčnost. Nestanovitnost cen nekaterih sestavin indeksa gibanja cen, ki se uporablja v tem mehanizmu, zlasti cen energije, bi lahko pomenila pritisk na inflacijo z inflacijsko-plačno spiralo. Zato bosta za zmanjšanje potencialnih tveganj bistvenega pomena zbiranje podatkov o plačah in produktivnosti na sektorski ravni ter pozorno spremljanje učinkov sistema indeksacije plač. Malteški organi bi morali pozorno spremljati vpliv mehanizma na gospodarstvo in biti pripravljeni, da ga po potrebi ustrezno izboljšajo.
- (16) Konkurenčnost Malte ostaja ogrožena zaradi zelo omejene diverzifikacije in slabe okoljske učinkovitosti pri oskrbi z energijo, kar povzroča visoke cene električne energije. Težak finančni položaj glavnega dobavitelja energije (družbe *Enemalta*) to negotovost še stopnjuje, vendar naj bi se z električno povezavo s Sicilijo po letu 2014 stanje izboljšalo. Prizadevanja na področju številnih pobud, kot je uvajanje fotovoltaične energije, so se nadaljevala, vendar delež obnovljivih virov energije ostaja zelo nizek, izvedljivost nekaterih velikih projektov, kot je razvoj polj vetrnih elektrarn, pa se zdi ogrožena. Na področju energetske učinkovitosti, zlasti pri javnih stavbah, je bil dosežen napredek, podprt s financiranjem Unije. Okoljska učinkovitost malteškega prometnega sistema je prav tako neustrezna. Malta bi potrebovala celovito prometno strategijo za izboljšanje javnega prevoza, cestnega omrežja in uspešnosti pri omejevanju emisij ogljika ter za dodatno spodbujanje uporabe vrst prevoza, ki niso osebni avtomobili.
- (17) Bančni sektor na Malti je v primerjavi z domačim gospodarstvom zelo velik. Čeprav gre pri tem zlasti za neključne domače in mednarodne banke, ki so le v manjši meri izpostavljene domačemu gospodarstvu, jih je treba še naprej strogo nadzorovati, da se prepreči negativen vpliv na finančno stabilnost, ki bi lahko izhajal iz njihove dejavnosti. Domače banke ostajajo zelo izpostavljene trgu nepremičnin, rezervacije za izgube iz naslova posojil pa so razmeroma nizke. Strateške razprave so bile opravljene, vendar je treba na njihovi podlagi še oblikovati ustrezne regulativne ukrepe. Neučinkovitost pravosodnega sistema pomeni dodatno tveganje za finančno stabilnost. Dolgotrajni postopki zaradi insolventnosti ovirajo učinkovito uveljavljanje pravic iz zavarovanja s premoženjem. V času gospodarskih težav lahko to dodatno obremeni bilance stanja bank, poveča izgube in privede do potreb po dokapitalizaciji.
- (18) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo malteške ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Malti, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila, pripravljena v okviru evropskega semestra, so izražena v priporočilih v točkah 1 do 5 v nadaljevanju.
- (19) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 spodaj.
- (20) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih v točkah 2 in 5 spodaj.
- (21) V okviru evropskega semestra je Komisija opravila tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

članice, katerih valuta je euro ⁽¹⁾. Kot država katere valuta je euro, bi morala tudi Malta zagotoviti popolno in pravočasno izvajanje navedenih priporočil –

PRIPOROČA, da Malta v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Opredeli in izvaja ukrepe, potrebne za doseganje letne strukturne konsolidacije iz priporočil Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, da se do leta 2014 na vzdržni in rasti prijazen način odpravi čezmerni primanjkljaj ter omeji uporaba enkratnih in začasnih ukrepov. Po odpravi čezmernega primanjkljaja si z ustrežno hitrostjo prizadeva za strukturno konsolidacijo, da bo dosegla srednjeročni cilj do leta 2019. V letu 2013 vzpostavi zavezujoč večletni fiskalni okvir, ki temelji na pravilih. Zagotovi konkretno izvajanje ukrepov, sprejetih za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti in boj proti izogibanju davkom, ter sprejme ukrepe za zmanjšanje davčnih spodbud za zadolževanje pravnih oseb.
2. Za zagotovitev dolgoročne vzdržnosti javnih financ nadaljuje z izvajanjem reforme pokojninskega sistema, da se omeji napovedano povečanje odhodkov, med drugim s pospešenim zvišanjem zakonsko določene upokojitvene starosti, z dvigom dejanske upokojitvene starosti skozi prilagajanje upokojitvene starosti ali pokojninskih pravic spremembam pričakovane življenjske dobe ter s spodbujanjem zasebnih pokojninskih varčevanj. Sprejme ukrepe za povečanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev z dokončanjem in izvajanjem celovite strategije aktivnega staranja. Izvede zdravstvene reforme za povečanje stroškovne učinkovitosti sektorja, zlasti s krepitvijo javnega osnovnega zdravstvenega varstva. Izboljša učinkovitost in skrajša postopke javnih naročil.

3. Nadaljuje s strateškimi prizadevanji za zmanjšanje deleža mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, zlasti z vzpostavitvijo celovitega sistema za spremljanje tega pojava, ter za povečanje relevantnosti izobraževanja in usposabljanja za trg dela, da se bo tako obravnavalo pomanjkanje nekaterih spretnosti, med drugim z napovedano reformo sistema pripravništva. Še naprej se zavzema za večjo udeležbo žensk na trgu dela s spodbujanjem prožnih pogojev dela, zlasti z izboljšanjem ponudbe in cenovne dostopnosti otroškega varstva in izvenšolskih dejavnosti.
4. Še naprej si prizadeva za diverzifikacijo mešanice in nabora energetskih virov, zlasti z večjo uporabo obnovljivih virov energije in pravočasno vzpostavitvijo električne povezave s Sicilijo. Prizadeva si tudi za spodbujanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje emisij v prometnem sektorju.
5. Sprejme ukrepe za nadaljnje povečanje rezervacij za izgube zaradi oslabitev posojil v bančnem sektorju, da se zmanjšajo morebitna tveganja, ki izhajajo iz izpostavljenosti nepremičninskemu trgu. Ohrani strateška prizadevanja za strog nadzor nad bančnim sektorjem, tudi nad neključnimi domačimi in mednarodno usmerjenimi bankami. Izboljša splošno učinkovitost pravosodnega sistema, na primer s skrajšanjem postopkov zaradi insolventnosti.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Poljske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Poljske za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/16)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrejitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Poljske za leto 2012 in dal mnenje o poljskem konvergenčnem programu za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Poljska ni bila opredeljena kot ena od držav članic, za katero je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Poljska je 30. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in konvergenčni program za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 65.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

- (9) Poljska je v obdobju 2011–2012 sprejela obsežne ukrepe za konsolidacijo v skladu s priporočilom Sveta. Vendar pa ji zaradi poslabšanja mednarodnih gospodarskih razmer ni uspelo odpraviti čezmernega primanjkljaja do predpisanega roka in bo za to potrebovala več časa. Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, optimističen. V primerjavi z napovedjo služb Komisije iz pomladi 2013 je namreč v programu zlasti napovedana večja rast zasebne potrošnje in zasebnih naložb, kar naj bi na splošno prispevalo k višji stopnji rasti leta 2013 (1,5 % v primerjavi z 1,1 % iz napovedi Komisije). Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu, je zmanjšati primanjkljaj na 3,5 % BDP do leta 2013 (tj. leto po prvotnemu roku, določenem v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem) ter doseči srednjeročni proračunski cilj do leta 2016. Vendar pa je v programu napovedano zmanjšanje nominalnega primanjkljaja pod 3 % BDP šele za leto 2015. Glede na preveč optimistično napoved rasti in projekcije prihodkov Svet meni, da fiskalni napor, ki ga načrtujejo poljski organi, ne zadostuje za dejansko odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2013, če letos ne bodo izvedli pomembnih dodatnih ukrepov za okrepitev napora. Konvergenčni program temelji na optimističnemu scenariju in ne vsebuje dovolj podrobno opredeljenih ukrepov, da bi verodostojno zagotavljal odpravo primanjkljaja najpozneje do leta 2014. Zato so za leti 2013 in 2014 potrebna dodatna prizadevanja na podlagi podrobno opredeljenih ukrepov.

Poljski organi so premalo izkoristili obdobje rasti pred nastopom krize, ko bi lahko prenovili strukturo javne porabe in večji delež sredstev namenili odhodkom, ki spodbujajo rast. V konvergenčnem programu je potrjen prejšnji srednjeročni proračunski cilj v višini –1 % BDP, ki odraža cilje Pakta. Glede na (ponovno izračunan) strukturalni primanjkljaj srednjeročni proračunski cilj ne bo dosežen do leta 2016, kakor je predvideno v konvergenčnem programu, ker načrtovano letno približevanje temu cilju v višini 0,3 % BDP (v strukturalnem smislu) leta 2015 in 0,7 % BDP leta 2016 ne zadostuje. Stopnja rasti izdatkov v sektorju države ob upoštevanju diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov je v celotnem obdobju programa skladna z referenčno vrednostjo iz Pakta za stabilnost in rast. Dodatna prizadevanja in spremembe strukture prilagoditve bodo morda potrebni tudi v zadnjih letih obdobja konvergenčnega programa, saj je napredek pri doseganju srednjeročnega proračunskega cilja odvisen predvsem od občutnega zmanjševanja izdatkov za javne naložbe in ni ustrezno podprt s podrobno opredeljenimi ukrepi. Dolg širšega sektorja države naj bi ostal pod 60 % BDP do konca programskega obdobja. Po napovedih poljskih organov naj bi se delež dolga do leta 2014/2015 gibal večinoma rahlo nad 55,5 % BDP (in nato leta 2016 zmanjšal), Komisija pa ob upoštevanju možnih tveganj v zvezi z načrti za konsolidacijo in dejavniki, ki naj bi prispevali k zmanjšanju dolga, pričakuje, da se bo leta 2014 povečal na približno 59 % BDP. Z vidika preprečevanja davčnih utaj je še naprej ključno izpolnjevanje davčnih obveznosti, za kar bi bilo treba zmanjšati upravno obremenitev davkoplačevalcev in povečati učinkovitost delovanja davčne uprave. Da bi bila strategija

fiskalne konsolidacije uspešna, morajo fiskalno konsolidacijo spremljati obsežne strukturne reforme.

- (10) Majhen delež odhodkov, ki spodbujajo rast (tj. za izobraževanje, raziskave in inovacije) ter upadanje javnih naložb ovirata dolgoročne možnosti za rast. Za zdravstveni sektor na Poljskem sta značilna omejen dostop do oskrbe in stroškovna neučinkovitost. Zaradi staranja prebivalstva se bodo izdatki za zdravstveno varstvo v srednje- in dolgoročnem obdobju občutno povečali, s tem pa tudi pritisk na javne finance. Sistem zdravstvenega varstva bi bilo mogoče izboljšati s krepitvijo osnovne zdravstvene oskrbe in sistemov naporitve ter izrabo potenciala za večjo stroškovno učinkovitost v bolnišnični oskrbi.
- (11) Vlada še ni uvedla stalnega izdatkovnega fiskalnega pravila v skladu z evropskim sistemom računov (ESR). Prav tako Poljska ni napredovala pri srednjeročnem načrtovanju in izboljševanju usklajevanja v proračunskem postopku med različnimi vladnimi ravnmi.
- (12) Vse večja brezposelnost med mladimi je večinoma posledica nezadostne usklajenosti med rezultati izobraževanja in potrebami trga dela. Izvajajo se reforme izobraževalnih sistemov, s katerimi naj bi se odpravilo neskladje med znanji in spretnostmi iskalcev zaposlitve ter znanji in spretnostmi, ki se zahtevajo za razpisana delovna mesta, vendar pa je treba povečati tudi možnosti za vaještvo in učenje ob delu, okrepitev sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in delodajalci ter povečati kakovost poučevanja. Izvajanje pobude „jamstvo za mlade“, ki bi nadgradila sedanja prizadevanja, bi mladim pomagalo pri iskanju zaposlitve. Delež odraslih, vključenih v vseživljenjsko učenje, je še naprej zelo majhen in strategija o vseživljenjskem učenju še ni bila sprejeta.
- (13) Na področju zgodnjega otroškega varstva so bila vladna prizadevanja osredotočena na izvedbo programa za majhne otroke. Posledično se je število vrtcev v zadnjih dveh letih skoraj podvojilo, vendar je relativno gledano njihovo število še vedno zelo majhno in ne zadostuje povpraševanju. Poljska je sprejela zgolj nekatere manjše ukrepe za obravnavo razširjene prakse zaposlovanja za določen čas. Poljska zaseda tretje mesto v Uniji po deležu tistih, ki niso po lastni izbiri zaposleni po pogodbi za določen čas, zlasti v starostni skupini 15–24 let. Pogodbe za določen čas se pogosto opravičujejo kot instrument, ki naj bi brezposelnim pomagal vstopiti na trg dela in pozneje skleniti pogodbo za nedoločen čas, vendar pa se pri večini delavcev na Poljskem to ne zgodi. Ravno nasprotno, videti je, da razširjena uporaba takih pogodb negativno vpliva na kakovost človeškega kapitala in produktivnost, saj imajo zaposleni za določen čas običajno manj možnosti za poklicno usposabljanje. Prav tako so plače pri pogodbah za določen čas precej nižje, kar povzroča enega najvišjih deležev revščine med zaposlenimi v Uniji. Poleg tega je zelo razširjena praksa verižnih civilnopравnih pogodb z znatno manjšimi

pravicami iz naslova socialnega varstva. V skladu z vladnim poročilom „Mladi 2011“ je več kot 50 % mladih delavcev zaposlenih po takšnih pogodbah.

- (14) Za Poljsko so značilne nizke stopnje zaposlenosti med starejšimi delavci. Možnosti predčasne upokojitve so bile sicer zelo omejene in izvedena je bila splošna pokojninska reforma, vendar posebna pokojninska ureditev za rudarje še ni bila ukinjena. Poleg tega sistem socialnega zavarovanja za kmete (KRUS) spodbuja male kmete, da ostajajo v kmetijskem sektorju predvsem zaradi dejstva, da sistem ne omogoča natančnega sledenja dohodkom posameznih kmetov. To povzroča prikrito brezposelnost na podeželju, zavira rast produktivnosti ter preprečuje regionalno in sektorsko mobilnost delovne sile.
- (15) Poljska se uvršča med države članice z najnižjo ravno izdatkov za raziskave in razvoj, pri splošnih kazalnikih inovativnosti pa je med državami z najslabšimi rezultati. Na splošno so njeni izdatki za raziskave in razvoj leta 2011 predstavljali 0,77 % BDP, kar jo uvršča med države z najnižjim deležem v Uniji. Še zlasti nizek je njen delež izdatkov za raziskave in razvoj v zasebnem sektorju (0,2 % BDP leta 2011). Poljska podjetja se večinoma opirajo na absorpcijo tehnologije, tj. uporabo že obstoječih tehnologij prek investicij v osnovna sredstva. To ji je sicer omogočilo povečanje produktivnosti in gospodarske rasti, vendar se mora Poljska zdaj preusmeriti v bolj domač model, ki bi temeljil na inovacijah. Z reformami na področju znanosti in visokega šolstva se je začelo obsežno prestrukturiranje, ki naj bi spodbujalo sodelovanje med znanostjo in industrijo. Rezultati vrednotenja teh reform še niso na voljo. Potreben je bolj celosten pristop, da bi se uskladila prizadevanja na področju raziskav, inovacij in industrije ter zagotovili ustrezni instrumenti v podporo celotnemu inovacijskemu ciklu.
- (16) Poljska še ni v celoti izkoristila svojega velikega potenciala za povečanje energetske učinkovitosti v vseh sektorjih gospodarstva, zlasti z izolacijo stavb, taki energetski prihranki pa bi lahko spodbudili rast. Domače elektroenergetsko omrežje je še vedno prezasedeno, vendar se pripravljajo načrti za vzpostavitev zmogljivosti za povezovanje s sosednjimi trgi. Konkurenco na trgu zemeljskega plina še naprej ovirajo številni dejavniki, in sicer še niso bile dokončno odpravljene regulirane cene, največji upravljavec ima približno 97 % tržni delež na maloprodajnem in veleprodajnem trgu, 90 % uvoženega zemeljskega plina pa prihaja iz Rusije.
- (17) Kljub določenemu napredku Poljske na področju prometa je njena nezadostno razvita prometna infrastruktura še vedno pomembna ovira za rast. Izvajajo se večji projekti cestne infrastrukture, pri projektih za naložbe v železnico pa se še naprej pojavljajo precejšnje zamude. Zaradi izrabljene železniške infrastrukture so potrebne vedno večje naložbe, saj je samo 36 % od približno 20 000 km prog, ki se uporabljajo, v dobrem tehničnem stanju. Z vidika

izkoriščanja potenciala IKT za rast Poljska kljub nedavnim prizadevanjem še vedno precej zaostaja za drugimi državami članicami. Pokritost s fiksnimi širokopasovnimi povezavami na nacionalni ravni in na podeželskih območjih je najmanjša v Uniji. Naložbe v vodovodna omrežja še vedno niso zadostne.

- (18) Po učinkovitosti delovanja javne uprave je Poljska pod povprečjem EU. Največje težave povzročajo nezadostna preglednost, kompleksnost davčnega sistema in stroški izpolnjevanja davčnih obveznosti, vse daljše povprečno trajanje postopkov v civilnih in gospodarskih zadevah ter dolgotrajni insolvenčni postopki in nizke stopnje izterjave. Tudi uporaba storitev e-uprave še vedno ne dosega povprečja EU. Poljska je že začela izvajati reformo za olajšanje dostopa do reguliranih poklicev, ki pa zaostaja glede na prvotno napovedani načrt.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo poljske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Poljskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 7 spodaj.
- (20) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj –

PRIPOROČA, da Poljska v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

- Okrepi in izvaja proračunsko strategijo za leto 2013 in pozneje na podlagi dovolj podrobno opredeljenih ukrepov za leti 2013 in 2014, da bo pravočasno in na vzdržen način odpravila čezmerni primanjkljaj do leta 2014 in dosegla fiskalni napor, določen v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Za trajno odpravo proračunskih neravnotežij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform, s katerimi bi se povečala zmožnost prilagajanja ter okrepil potencial za rast in zaposlovanje. Po odpravi čezmernega primanjkljaja nadaljuje s strukturnimi prilagoditvami, ki ji bodo omogočile doseglo srednjeročnega proračunskega cilja do leta 2016. Da bi izboljšala kakovost javnih financ, čim bolj omeji zniževanje odhodkov, ki spodbujajo rast, ponovno oceni odhodkovne politike, izboljša usmerjenost socialnih politik ter poveča stroškovno učinkovitost in smotrnost porabe v

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- zdravstvenem sektorju. Izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti, zlasti s povečanjem učinkovitosti delovanja davčne uprave.
2. Do leta 2013 naj uzakoni stalno izdatkovno fiskalno pravilo v skladu z ESR. Sprejme ukrepe za krepitev mehanizmov letnega in srednjeročnega proračunskega usklajevanja med različnimi vladnimi ravni.
 3. Okrepi prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih, na primer v okviru pobude „jamstvo za mlade“, poveča možnosti za vajeništvo in učenje ob delu, okrepi sodelovanje med izobraževalnimi ustanovami in delodajalci ter poveča kakovost poučevanja. Sprejme predlagano strategijo vseživljenjskega učenja. Vprašanja revščine med zaposlenimi in razdrobljenost trga dela rešuje z boljšimi prehodi iz zaposlitve za določen čas v zaposlitve za nedoločen čas ter zmanjša pretirano uporabo civilnopravnih pogodb.
 4. Še naprej si prizadeva povečati udeležbo žensk na trgu dela, zlasti z naložbami v cenovno dostopno in kakovostno otroško varstvo in predšolsko vzgojo ter zagotavljanjem stabilnega financiranja in usposobljenega osebja. Sprejme naj trajne ukrepe za reformo sistema KRUS, da bi se izboljšala sektorska mobilnost delovne sile. Postopoma ukine posebno pokojninsko ureditev za rudarje in slednje vključi v splošni sistem. Splošno pokojninsko reformo dopolni z ukrepi za povečanje zaposljivosti starejših delavcev, da bi se povišala povprečna starost ob izstopu iz trga dela.
 5. Z dodatnimi ukrepi za zagotovitev inovacijam prijaznega poslovnega okolja okrepi povezave med politikami na področju raziskav, inovacij in industrije, nadalje razvija obnovljive instrumente in davčne spodbude ter bolje usmerja obstoječe instrumente glede na različne stopnje cikla inovacij.
 6. Prenovi in razširi zmogljivosti za proizvodnjo energije ter poveča energetska učinkovitost v celotni energetski verigi. Pospeši in razširi razvoj elektroenergetskega omrežja, vključno s čezmejnimi povezavami, in odpravi ovire v čezmejni izmenjavi električne energije. V sektorju plina okrepi konkurenco s postopnim odpravljanjem reguliranih cen. Poveča vlogo regulatorja železniškega trga in mu nameni večja sredstva ter nemudoma zagotovi učinkovito izvajanje projektov za naložbe v železnice. Okrepi prizadevanja za povečanje pokritosti s širokopasovnimi povezavami. Izboljša ravnanje z odpadki in gospodarjenje z vodo.
 7. Z dodatnimi ukrepi za izboljšanje poslovnega okolja poenostavi izvrševanje pogodb in zahteve za pridobitev gradbenega dovoljenja ter zmanjša stroške izpolnjevanja davčnih obveznosti. Sprejme in izvede načrtovane ukrepe za liberalizacijo dostopa do strokovnih storitev.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Romunije za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Romunije za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/17)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni

ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Romunije za leto 2012 in podal mnenje o konvergenčnem programu Romunije za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je Komisija 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Romunije ni opredelila kot ene od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2012 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Romunija je 30. aprila 2013 predložila svoj nacionalni program reform za leto 2013 in svoj konvergenčni program za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(9) Na podlagi ocene konvergenčnega programa v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten in skladen z oceno iz pomladanske napovedi služb Komisije iz leta 2013. Romunija

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 72.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

je zaradi znatnih konsolidacijskih prizadevanj in v skladu s priporočilom Sveta svoj javnofinančni primanjkljaj v letu 2012 zmanjšala pod 3 %. Cilj konvergenčnega programa je doseči srednjeročni proračunski cilj v višini -1 % BDP (prej -0,7 % BDP), ki ustrezno odraža zahteve Pakta za stabilnost in rast. Program opisuje proračunsko strategijo, katere cilj je doseči srednjeročni proračunski cilj do leta 2014, kar po ponovnem izračunu Komisije, ki temelji na skupno dogovorjeni metodologiji, ustreza doseganju srednjeročnega proračunskega cilja do leta 2015. Napredek v strukturnem smislu pri doseganju srednjeročnega proračunskega cilja je večji od 0,5 % BDP za leto 2013 in znaša okoli 0,4 % leta 2014. Referenčna vrednost za odhodke Pakta za stabilnost in rast je bila v programskem obdobju dosežena. Prilagoditev je v letu 2013 predvidena v začetni fazi, in sicer z ukrepi, ki spodbujajo prihodke, vključno z zmanjšanjem števila davčnih olajšav, izboljšanjem obdavčitve kmetijstva ter uvedbo pristojbine po deregulaciji cen plina in uvedbo posebnega davka za prenos elektrike in plina. Glavna tveganja za konvergenčni program so povezana z morebitnimi dodatnimi finančnimi popravki, povezanimi s črpanjem sredstev EU ali financiranjem prednostnih projektov iz nacionalnega proračuna, ponovnim kopičenjem zaostankov, zlasti na ravni lokalne vlade, in omejenim napredkom pri prestrukturiranju podjetij v državni lasti. Javni dolg Romunije ostaja relativno nizek in je leta 2012 znašal 37,8 % BDP. Pričakuje se, da se bo leta 2014 povečal na 38,6 %, vendar bo v programskem obdobju ostal pod pragom 60 % BDP.

- (10) Komisija in Mednarodni denadni sklad sta se po zahtevku Romunije z dne 17. februarja 2011 z romunskimi organi dogovorila o preventivnem programu gospodarskega prilagajanja. Romunija se je v okviru preventivne pomoči Unije zavezala, da bo izvedla celovit program gospodarske politike s posebnim poudarkom na ukrepih strukturnih reform, da se izboljša delovanje trga dela in proizvodnega trga ter okrepi trdnost in potencial rasti romunskega gospodarstva. Hkrati je ta program zagotovil nadaljevanje fiskalne konsolidacije, izboljšanje upravljanja in nadzora javnih financ ter izvajanje reform njene zunanje in monetarne politike ter politike za finančno stabilnost in politike za finančne trge. Romunija je marca 2013 uradno zaprosila za trimesečno podaljšanje programa Mednarodnega denarnega sklada. Medtem ko se je možnost črpanja sredstev v okviru programa EU iztekla ob koncu marca 2013, bo končni pregled programa izveden do konca junija 2013.
- (11) Fiskalni položaj Romunije se je izboljšal, saj se je proračunski primanjkljaj leta 2012 zmanjšal pod 3 %, leta 2013 pa je predvidena dodatna fiskalna konsolidacija. Slabo izpolnjevanje davčnih obveznosti je velik izziv za davčni sistem Romunije, zlasti na področju DDV in obdavčitve dela. Okoljski davki so pod povprečjem EU. Medtem ko Romuniji kratko- ali srednjeročno ne grozi tveganje fiskalnih težav, pa ji srednje tveganje grozi

dolgoročno, zlasti zaradi odhodkov, povezanih s staranjem prebivalstva. Obstaja zaskrbljenost, kar zadeva vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, in sicer zaradi nizkega razmerja med zaposlenimi, ki plačujejo prispevke, in upokojenci. Romunija je zdaj ena od dveh držav članic, ki še ni izenačila upokojitvene starosti za ženske in moške, stopnja zaposlenosti starejših delavcev (41,4 % leta 2012) pa je znatno pod povprečjem EU. Romunska vlada je sprejela odločitev, da bo nadaljevala s pokojninsko reformo in sodelovala s socialnimi partnerji pri oblikovanju reforme ter okrepila svoj doprinos.

- (12) Značilnost zdravstvenega sektorja v Romuniji je velika neenakost pri dostopu do ponujenih storitev in njihove kakovosti. Razlog za navedeno je med drugim neučinkovita poraba sredstev in slabo upravljanje. Reforme za izboljšanje učinkovitosti sektorja zdravstvenega varstva so se začele izvajati, potrebna pa so stalna prizadevanja. Stroškovna učinkovitost sistema bi se lahko povečala z zmanjšanjem čezmerne uporabe bolnišnične oskrbe in okrepitvijo osnovne zdravstvene oskrbe ter sistemov napotitve.
- (13) Romunija je leta 2012 še vedno imela nizko stopnjo zaposlenosti v višini 63,8 %, čeprav je leto poprej zabeležila njeno manjše povečanje od 62,8 %. Cilj države v okviru strategije Evropa 2020 v višini 70 % še naprej predstavlja izziv. Romunska produktivnost dela je še vedno ena najnižjih v Uniji. Kakovost dejavnosti vključevanja, iskanja zaposlitve in preusposabljanja javnih zavodov za zaposlovanje je še vedno relativno nizka. Omejena upravna zmogljivost ne omogoča niti učinkovitega oblikovanja aktivnih politik trga dela s kakovostnimi storitvami, prilagojenimi posamezniku, niti boljšega vključevanja aktivnih in pasivnih politik trga dela. Udeležba odraslih v vseživljenjskem učenju ostaja na zelo nizki ravni, ki je v višini 1,6 % leta 2011 bila znatno nižja od povprečja EU v višini 8,9 %. Stopnja zaposlenosti mladih v višini 23,9 % in stopnja aktivnosti mladih v višini 30,9 % sta bili leta 2012 med najnižjimi v Uniji, hkrati pa je bila v navedenem letu stopnja brezposelnosti mladih visoka, in sicer v višini 22,7 %. Delež mladih v Romuniji, ki niso zaposelni in niso vključeni v izobraževanje in usposabljanje je leta 2012 znašal 16,8 %, kar je visok delež, ki narašča.
- (14) Znižanje revščine ostaja velik izziv. Leta 2011 je 40,3 % prebivalcev živelo na robu revščine in socialne izključenosti, kar je dve tretjini več kot povprečje EU pri 24,2 %. Zlasti so prizadeti otroci (49,1 %). Vpliv socialnih transferjev, brez pokojnin, na zmanjšanje revščine ostaja znatno pod povprečno učinkovitostjo transferjev v Uniji, in sicer za celotno prebivalstvo (23,7 % za Romunijo v primerjavi s 37,5 % za Unijo v letu 2011) in za otroke (22 % v primerjavi z 42,8 % v Uniji). Nizka uporaba, pokritje in ustreznost socialnih prejemkov ostajajo izziv

za učinkovitost sistema socialnih prejemkov pri zmanjšanju revščine. Na področju socialne pomoči so bili leta 2012 sprejeti številni predpisi, in sicer kot posledica reforme iz leta 2011. Sprejetje preostale zakonodaje bi bil pomemben korak k dokončanju reforme. Vendar bi povezavo z aktivacijskimi ukrepi bilo mogoče dodatno okrepiti. Izvajanje nacionalne strategije o vključevanju Romov se je začelo leta 2012, a rezultati so skromni. Za učinkovito izvajanje strategije je potrebno boljše usklajevanje različnih zainteresiranih strani, vključno z dodeljevanjem finančnih sredstev.

(15) Zakon o izobraževanju iz leta 2011, ki predstavlja veliko reformo z dolgoročnim načrtom za izboljšanje kakovosti izobraževanja na vseh ravneh, se še ne izvaja v celoti. Za učinkovito izvajanje reforme v izobraževanju bodo potrebni finančni in človeški viri, ki se bodo v celoti posvetili oblikovanju upravne zmogljivosti in politike. Romunija se sooča z velikim izzivom povečanja kakovosti svojega sistema izobraževanja in usposabljanja. Zgodnje opuščanje šolanja je znaten izziv. Stopnja zgodnjega opuščanja šolanja v Romuniji je namreč leta 2012 znašala 17,4 %, kar je znatno nad 13,5 % povprečjem EU in 11,3 % nacionalnim ciljem. Težave imajo še naprej zlasti podeželska in oddaljena območja ter Romi. Romunija tudi ne razpolaga z ustreznim mehanizmom za zbiranje podatkov o osebah, ki zgodaj opustijo šolanje; zato bi pomagala celovita strategija, ki bo sprejeta letos. Dostop do kakovostne in dostopne vzgoje ter izobraževanja in oskrbe v zgodnjem otroštvu ostaja problematičen. Neskladnosti med znanjem in sposobnostmi ter povpraševanjem na trgu dela so značilne za velik del programov poklicnega in terciarnega izobraževanja, nizka stopnja poklicnih spretnosti pa je poseben izziv. Glede na visoko stopnjo brezposelnosti med visokošolskimi diplomanti in stopnjo prekvalificiranih je prednostna naloga dodatno uskladiti terciarno izobrazbo s trgom dela. Pozitiven ampak počasen napredek je bil dosežen pri prehodu iz institucionalne na alternativno oskrbo otrok brez starševske oskrbe, a potrebna so nadaljnja prizadevanja.

(16) Slaba upravna zmogljivost je ključna skrb za Romunijo. Značilnosti javne uprave so neusklajen pravni okvir, pogosta uporaba izrednih odlokov, nizka stopnja sodelovanja med ministrstvi in čezmerna birokracija. Slabijo jo tudi pomanjkanje znanja in sposobnosti, slaba preglednost pri zaposlovanju osebja in visoka stopnja fluktuacije na vodstvenih mestih. Slaba upravna zmogljivost prispeva k slabem črpanju sredstev EU. Cilj črpanja sredstev s konca leta 2012, dogovorjen v okviru programa finančne pomoči EU, ni bil dosežen in to z veliko razliko. Črpana sredstva so konec leta 2012 skupaj znašala 5,53 milijarde EUR ali 20,2 % celotnih razpoložljivih strukturnih, kohezijskih in kmetijskih sredstev. To

je za 2,47 milijarde EUR manj od cilja iz programa za konec leta 2012, ki je bil določen v višini 8 milijard EUR. Stopnja črpanja strukturnih in kohezijskih sredstev se je izboljšala iz 7,5 % konec aprila 2012 na 15,2 % konec maja 2013. Da bi se nadalje izboljšalo črpanje in zmanjšalo tveganje prerazporeditve v letu 2013, se morajo romunski organi osredotočiti med drugim na ukrepe, ki bi izboljšali učinkovitost sistemov upravljanja in nadzora za sredstva EU in bi okrepili upravno zmogljivost sistema javnega naročanja.

(17) Romunija se sooča s številnimi izzivi na področju konkurenčnosti gospodarstva, saj je produktivnost panog in storitev nizka. Glavni izzivi so šibko poslovno okolje ter majhna podpora raziskav in razvoja. Izboljšanje poslovnega okolja bi bilo treba vključiti v širšo in usklajeno strategijo za e-vlado, da se spodbudi upravna kultura preglednosti in pravne varnosti ter zagotovijo boljše javne storitve na spletu. Romunija bi si morala prizadevati tudi za olajšanje dostopa do financiranja in zmanjšanje administrativnega bremena malih in srednjih podjetij. Intenzivnost raziskav in razvoja je izredno nizka v višini 0,48 % leta 2011, učinkovitost in uspešnost naložb pa je treba znatno izboljšati. Vlagatelji v raziskave in razvoj morajo določiti prednostne dejavnosti, ki imajo potencial za pridobitev zasebnih naložb. Romunija bi morala tudi okrepiti okvir pravic intelektualne lastnine, in sicer z namenom povečanja komercializacije rezultatov raziskav.

(18) Romunija se v energetske in prometnem sektorju sooča z nizko stopnjo konkurence in učinkovitosti. Neučinkovitost in pomanjkanje preglednosti upravljanja podjetij v državni lasti v teh sektorjih predstavlja velik izziv. Povečanje energetske učinkovitosti v stavbah, pri krožnem ogrevanju, v industriji in prometu je nadaljnji ključni izziv. Romunija je tretje najbolj energetske intenzivno gospodarstvo v Uniji, saj je njena energetska intenzivnost 2,5-krat večja od povprečja Unije. Prav tako je tretje najbolj ogljično intenzivno gospodarstvo v Uniji. Stanovanjske stavbe v Romuniji porabijo osemkrat več energije od povprečja EU-15, in sicer zaradi neustreznega krožnega ogrevalnega sistema in neustrezno izoliranih stavb. Povezovanje romunskega trga za električno energijo in plin s trgi EU ostaja nepopolno, poleg tega pa je treba vzpostaviti čezmejno plinsko omrežje.

(19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Romunije. Ocenila je nacionalni program reform in konvergenčni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno

in socialno-ekonomsko politiko v Romuniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 8 v nadaljevanju.

- (20) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju –

PRIPOROČA, da Romunija v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. V celoti izvede program finančne pomoči EU in Mednarodnega denarnega sklada.
2. Zagotovi rasti prijazno fiskalno konsolidacijo in izvede proračunsko strategijo za leto 2013 in pozneje, kot je predvideno, ter tako do leta 2015 zagotovi izpolnitev srednjeročnega proračunskega cilja. Izboljša pobiranje davkov z izvajanjem celovite strategije izpolnjevanja davčnih obveznosti ter se bori proti neprijavljenemu delu. Hkrati razižče načine za povečanje prihodkov od okoljskih davkov. Nadaljuje z izvajanjem pokojninske reforme, začete v letu 2010, tako da izenači upokojitveno starost za moške in ženske ter s spodbujanjem zaposlovanja starejših delavcev.
3. Izvaja reforme zdravstvenega sektorja, da se povečajo njegova učinkovitost, kakovost in dostopnost, zlasti za prikrajšane osebe ter oddaljene in izolirane skupnosti. Zmanjša čezmerno uporabo bolnišnične oskrbe, vključno z okrepitevijo ambulantne oskrbe.
4. Izboljša udeležbo na trgu dela ter zaposljivost in produktivnost delovne sile, in sicer s pregledom in okrepitevijo aktivnih politik trga dela, da se zagotovijo usposabljanje in storitve, prilagojene posameznikom, ter spodbudi vseživljenjsko učenje. Izboljša zmogljivost nacionalnega zavoda za zaposlovanje, da se poveča kakovost in pokritje njegovih storitev. V boju proti brezposelnosti mladih hitro začne izvajati nacionalni načrt za zaposlovanje mladih, vključno z na primer jamstvom za mlade. Za zmanjšanje revščine izboljša učinkovitost in uspešnost socialnih transferjev s posebnim poudarkom na otrocih. Dokonča reformo socialne pomoči, in sicer s sprejetjem ustrezne zakonodaje in okrepitevijo njene povezave z aktivacijskimi ukrepi. Zagotovi dejansko izvedbo nacionalne strategije o vključevanju Romov.

5. Pospeši reformo v izobraževanju, vključno z okrepitevijo upravne zmogljivosti na centralni in tudi lokalni ravni, ter oceni učinek reform. Pospeši reforme poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Dodatno uskladi terciarno izobraževanje s potrebami trga dela in izboljša dostop za prikrajšane osebe. Izvaja nacionalno strategijo o zgodnjem opuščanju šolanja s poudarkom na boljšem dostopu do kakovostnega izobraževanja v zgodnjem otroštvu, vključno za romske otroke. Pospeši prehod iz institucionalne na alternativno oskrbo otrok brez starševske oskrbe.
6. Okrepi upravljanje in kakovost institucij ter javne uprave, zlasti z izboljšanjem zmogljivosti za strateško in proračunsko načrtovanje, in sicer z izboljšanjem profesionalnosti javne uprave prek boljšega upravljanja človeških virov in okrepitev mehanizmov za usklajevanje med različnimi državnimi ravni. Znatno izboljša kakovost predpisov z uporabo ocen učinkov in sistematičnih vrednotenj. Pospeši prizadevanja za črpanje sredstev EU, zlasti z okrepitevijo sistemov upravljanja in nadzora ter izboljšanjem javnega naročanja.
7. Izboljša in poenostavi poslovno okolje, zlasti prek zmanjšanja administrativnega bremena za MSP in izvajanja skladne strategije za e-vlado. Poenostavi in diverzificira dostop MSP do financiranja. Zagotovi tesnejše povezovanje raziskav, inovacij in panog, zlasti s prednostno obravnavo dejavnosti raziskav in razvoja, ki imajo potencial za pridobitev zasebnih naložb. Pospeši prizadevanja za izboljšanje kakovosti, neodvisnosti in učinkovitosti sodnega sistema pri reševanju zadev ter se učinkoviteje bori proti korupciji.
8. Spodbuja konkurenčnost in učinkovitost mrežnih dejavnosti, in sicer z zagotavljanjem neodvisnosti in zmogljivosti nacionalnih regulativnih organov ter z nadaljevanjem reforme upravljanja podjetij v državni lasti v energetskem in prometnem sektorju. Sprejme celovit dolgoročni načrt na področju prometa in izboljša infrastrukturo širokopasovnih omrežij. Še naprej odpravlja regulirane cene plina in električne energije ter izboljšuje energetske učinkovitost. Izboljša čezmejno povezovanje energetskih omrežij in pospeši izvajanje projektov čezmejnih plinskih omrežij.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Slovaške za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Slovaške za stabilnost za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/18)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ⁽²⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo

vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo ⁽³⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Slovaške za leto 2012 in dal mnenje o programu Slovaške za stabilnost za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽⁴⁾ sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Slovaške ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Slovaška je 24. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013, 30. aprila 2013 pa program za stabilnost za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(9) Na podlagi ocene programa za stabilnost za leto 2013 v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Slovaška z obsežno fiskalno konsolidacijo zmanjšala

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

⁽³⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 74.

⁽⁴⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

javnofinančni primanjkljaj s 7,7 % BDP v letu 2010 na 4,3 % BDP v letu 2012 in da je na podlagi trenutnih pričakovanj na dobri poti, da odpravi čezmerni primanjkljaj. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je verjeten. Slovaški organi so v primerjavi z napovedjo Komisije uporabili podobne predpostavke glede stopenj rasti BDP, le predvidena sestava rasti je nekoliko drugačna. Cilj proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost, je doseči fiskalni položaj, ki bo zagotavljal dolgoročno vzdržnost javnih financ. Da bi to dosegla, je vlada potrdila cilj zmanjšanja nominalnega primanjkljaja v letu 2013 pod referenčno vrednost 3 % BDP v skladu s priporočilom Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Prilagojena povprečna letna fiskalna konsolidacija v obdobju 2010–2013 znaša 1,4 % BDP, kar je precej več od zahtevane letne konsolidacije v višini 1 % BDP, ki jo je priporočil Svet. Velik del prihrankov pri odhodkih v letu 2013 naj bi izviral iz lokalne uprave in drugih enot širšega sektorja države, na katere centralna država nima neposrednega vpliva. To lahko pomeni tveganje za izpolnitev cilja, saj so bili v preteklosti načrtovani odhodki že večkrat preseženi.

Program za stabilnost potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj v višini -0,5 %, ki naj bi bil dosežen do leta 2018 in je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V letih po tem, ko naj bi bil odpravljen čezmerni primanjkljaj, je predvideno izboljšanje (preračunanega) strukturnega proračunskega salda za leti 2014 in 2015 ustrezno (0,6 oziroma 0,7 odstotnih točk BDP), za leto 2016 pa nezadostno (0,3 odstotnih točk BDP). Pričakuje se, da bo Slovaška izpolnila referenčno vrednost za odhodke iz Pakta za stabilnost in rast. V skladu s programom za stabilnost naj bi javni dolg do leta 2016 ostal pod referenčno vrednostjo 60 % BDP. Spomladanska napoved služb Komisije za leto 2013 predvideva povečanje deleža dolga na 54,6 % BDP v letu 2013 in 56,7 % BDP v letu 2014.

Da bi zagotovili znatno zmanjšanje nominalnega primanjkljaja od leta 2011, so se slovaški organi zanašali tudi na krčenje naložb, ki se financirajo iz državnega proračuna, kar srednje- do dolgoročno ni nujno vzdržno, in na enkratne ukrepe. V prihodnje bo treba paziti, da se pri nadaljnji konsolidaciji in konvergenci ne bodo krčili odhodki za kategorije, ki spodbujajo rast, kot so izobraževanje, inovacije in prometna infrastruktura.

- (10) Slovaška ima na voljo možnosti za pridobitev dodatnih virov, in sicer lahko razširi davčno osnovo, omeji obseg neizpolnjevanja davčnih obveznosti in davčnih utaj ter poveča uporabo davkov, ki manj zavirajo rast, kot so davki na nepremičnine in okoljski davki. Leta 2012 je bil sprejet akcijski načrt za boj proti davčnim goljufijam s posebnim poudarkom na DDV. Da bi bila strategija uspešna, so potrebni dodatni ukrepi, zlasti izboljšanje infrastrukture IT, razširitev pristojnosti in revizijskih zmogljivosti organov ter zagotavljanje naknadne sodne obravnave.
- (11) Slovaška je leta 2012 sprejela pokojninsko reformo za izboljšanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ. To je

zmanjšalo pričakovano vrzel za 2 %, vendar njena vrzel v dolgoročni vzdržnosti v višini 4,9 % BDP ostaja precej nad povprečjem EU, ki znaša 3 % BDP. Glavni razlog je staranje prebivalstva, pri čemer so izdatki za pokojnine prispevali 1,5 odstotne točke BDP, izdatki za zdravstvo pa 2 odstotni točki BDP. Ker naj bi se izdatki Slovaške za zdravstvo dolgoročno močno povečali, bo morala država ob doseženem napredku pri izboljševanju vzdržnosti pokojninskega sistema izvesti tudi zdravstveno reformo, da bi zagotovila vzdržnost javnih financ. Uvedba učinkovitih spodbud in nadzornih mehanizmov bi pripomogla k izboljšanju stroškovne učinkovitosti sistema zdravstvenega varstva.

- (12) Trajanje visoke stopnje brezposelnosti, predvsem v okviru počasnega okrevanja po krizi, ostaja eden glavnih izzivov slovaškega gospodarstva. V zadnjih mesecih je Slovaška sprejela ukrepe za reformo aktivnih politik trga dela. Vendar pa bo uspešnost reform odvisna zlasti od sposobnosti javnega zavoda za zaposlovanje, da te reforme učinkovito izvede. Potrebni so tudi dodatni, bolj ciljno usmerjeni ukrepi za najbolj prikrajšane iskalce zaposlitve. Zagotavljanje socialne pomoči bi moralo biti bolj vezano na ponoven vstop v aktivnost, poleg tega pa je treba v sistemu davčnih olajšav in nadomestil odpraviti elemente, ki ljudi odvrčajo od sprejemanja in opravljanja slabo plačanih del. Večja udeležba žensk in starejših na trgu dela bi pripomogla k povečanju skupne stopnje zaposlenosti in doseganju nacionalnega cilja glede stopnje zaposlenosti do leta 2020 (72 %). Vendar pa pomanjkanje zmogljivosti otroškega varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let, otežuje ponovno vključevanje mater na trg dela.
- (13) Slovaška ima eno najvišjih stopenj brezposelnosti mladih v Uniji. Kljub reformnim ukrepom, ki so bili sprejeti v letu 2012 za izboljšanje kakovosti izobraževanja in njegove ustreznosti glede na potrebe trga dela, je prehod iz šolanja v zaposlitev še vedno težaven, izobraževalni sistem pa se ne odziva dovolj hitro na potrebe trga dela. Izdatki za izobraževanje na prebivalca dajejo prednost količini pred kakovostjo, delež sredstev, namenjenih pouku (učitelji, gradiva in oprema) pa je nizek. Izboljšanje kakovosti visokega šolstva in sodelovanje med podjetji in izobraževalnimi ustanovami bi prispevalo tudi k razvoju dobro delujočega trikotnika znanja, večji učinkovitosti in privlačnosti naložb v raziskave in razvoj ter izboljšanju inovacijske sposobnosti slovaškega gospodarstva.
- (14) Slabo izkoriščen delovni potencial zadeva tudi marginalizirane skupnosti, ki se soočajo z velikimi ovirami pri vključevanju na trg dela in v izobraževalni sistem. Po tem, ko je bila sprejeta Strategija Slovaške republike za integracijo Romov do leta 2020, v letu 2012 na tem področju ni bilo storjenega nič konkretnega in življenjske razmere marginaliziranih skupnosti, vključno z Romi, ostajajo težke. Pomembno je, da Slovaška pospeši prizadevanja za izboljšanje izobraževalnih rezultatov marginaliziranih skupin ter zagotovi uvedbo ciljnih aktivacijskih ukrepov za odrasle.

- (15) Kljub opaznemu napredku je Slovaška na petem mestu med najbolj energetske intenzivnimi državami članicami, delno zato, ker ima najvišji delež industrije v gospodarstvu (25,9 % BDP). Obenem pa so cene električne energije razmeroma visoke, zlasti za male in srednje velike industrijske odjemalce. Slovaška si je v zadnjih letih prizadevala delno liberalizirati svoj energetski trg, vendar lahko delovanje trga še izboljša, zlasti s povečanjem preglednosti, kar vključuje določanje omrežnih tarif, ter z izboljšanjem ekonomske podlage in predvidljivosti regulativnih odločitev. Tudi zanesljivost oskrbe z energijo je mogoče dodatno izboljšati in določiti bolj ambiciozne cilje glede energetske učinkovitosti.
- (16) Slovaška je leta 2012 začela izvajati obsežno reformo javne uprave, da bi javne storitve za državljane in podjetja postale bolj prijazne uporabnikom. V tej fazi, z izjemo lokalnih agencij, se reforma ne osredotoča na javno upravo ter njeno splošno kakovost in učinkovitost. Napredka pri reformi sodstva ni bilo, zato so sodni postopki še vedno dolgotrajni, zlasti v zadevah v zvezi z insolventnostjo, alternativno reševanje sporov pa se ne uporablja dovolj. Slovaška je nedavno prenovila predpise o javnem naročanju ter okrepila neodvisnost urada za javna naročila, vendar izkušnje pri izvajanju strukturnih skladov EU kažejo, da je učinkovito izvajanje predpisov o javnem naročanju še vedno problem.
- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo slovaške ekonomske politike. Ocenila je program za stabilnost in nacionalni program reform. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Slovaškem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 spodaj.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilih iz točk 1 in 2 spodaj.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država članica,
- katere valuta je euro, bi Slovaška morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –
- PRIPOROČA, da Slovaška v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:
1. Izvaja proračun za leto 2013, kot je predvideno, da na vzdržen način odpravi čezmeren primanjkljaj in doseže fiskalno konsolidacijo, določeno v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Ko bo čezmerni primanjkljaj odpravljen, nadaljuje s strukturnimi prilagoditvami, ki ji bodo omogočile, da bo izpolnila srednjeročni proračunski cilj do leta 2017. Izogiba se rezom odhodkov s spodbujevalnim učinkom na rast in okrepi prizadevanja za izboljšanje učinkovitosti javne porabe. Nadaljuje že sprejeto pokojninsko reformo, dodatno izboljša dolgoročno vzdržnost javnih financ z zmanjšanjem vrzeli v financiranju javnega pokojninskega sistema ter poveča stroškovno učinkovitost zdravstvenega sektorja.
 2. Pospeši izvajanje akcijskega načrta za boj proti davčnim goljufijam in nadaljuje s prizadevanji za izboljšanje pobiranja DDV, zlasti z okrepitevijo analitičnih in revizorskih zmogljivosti davčne uprave. Izboljša izpolnjevanje davčnih obveznosti. Obdavčitev nepremičnin prilagodi njihovi tržni vrednosti.
 3. Sprejme ukrepe za izboljšanje usposobljenosti javnega zavoda za zaposlovanje za zagotavljanje posameznikom prilagojenih storitev za iskalce zaposlitve ter okrepi povezanost med aktivacijskimi ukrepi in socialno pomočjo. Učinkoviteje rešuje problem dolgotrajne brezposelnosti, in sicer z aktivacijskimi ukrepi in prilagojenim usposabljanjem. Izboljša možnosti za zaposlovanje žensk z izboljšanjem zagotavljanja zmogljivosti otroškega varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let. Zmanjša davčni primež za delavce z nizkimi dohodki in prilagodi sistem nadomestil za brezposelnost.
 4. Okrepi prizadevanja za zmanjšanje visoke brezposelnosti mladih, na primer s pomočjo jamstva za mlade. Sprejme ukrepe za privabljanje mladih v učiteljski poklic in izboljša izobraževalne rezultate. Pri poklicnem izobraževanju in usposabljanju okrepi usposabljanje na delovnem mestu v podjetjih. Na področju visokošolskega izobraževanja vzpostavi več programov dodiplomskega študija, prilagojenih potrebam na trgu dela. Podpira učinkovit prenos znanja s spodbujanjem sodelovanja med univerzami, raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom. Okrepi prizadevanja za izboljšanje dostopa do visokokakovostne in vključujoče predšolske vzgoje in izobraževanja v šolah za marginalizirane skupine, vključno z Romi.
 5. Okrepi prizadevanja za boljše delovanje energetskega trga, in sicer zlasti poveča preglednost mehanizma za določanje omrežnih tarif ter poveča odgovornost regulatorja. Okrepi povezave s sosednjimi državami. Izboljša energetske učinkovitost, zlasti v sektorju stavb in industriji.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

6. Sprejme ukrepe, vključno s spremembo zakona o javnih uslužbencih, za povečanje neodvisnosti javne uprave. Izboljša upravljanje človeških virov v javni upravi. Okrepi prizadevanja za povečanje analitičnih zmogljivosti na ključnih ministrstvih, da med drugim izboljša črpanje sredstev EU. Izvede ukrepe za izboljšanje učinkovitosti sodstva. Spodbuja večjo uporabo postopkov za alternativno reševanje sporov.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Slovenije za stabilnost za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/19)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (¹) in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (²) in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (³), ki skupaj tvorita

integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo (⁴) v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2012 in dal mnenje o dopolnitvi slovenskega programa za stabilnost za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Slovenijo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljene analize za Slovenijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize je Komisija ugotovila, da v Sloveniji

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 77.

obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja. Za zaustavitev hitrega kopičenja teh neravnotežij in upravljanje njihovega odpravljanja so potrebni nujni ukrepi politike. Zaenkrat so ravni zasebnega in javnega dolga pod opozorilnimi pragovi iz preglednice in tudi neto zunanji dolg je razmeroma omejen. Vendar težava ni v ravni dolga, temveč v njegovi strukturi, saj je močno skoncentriran v podjetniškem sektorju. V razmerah vedno hitrejših negativnih gospodarskih trendov to ogroža stabilnost finančnega sektorja in povečuje zapletenost procesa razdolževanja, tudi zaradi medsebojne povezanosti z ravno državnega dolga. Ta tveganja stopnjujeta omejena zmožnost prilagajanja na trgu dela in kapitalskih trgih ter struktura gospodarstva, v katerem prevladuje državno lastništvo. Obdobja politične negotovosti in pravnih ovir za reforme so Sloveniji preprečila ustrežno obravnavo neravnotežij in povečanje njene zmogljivosti prilagajanja, s čimer se je povečala njena ranljivost v času naraščajočih pritiskov na državno financiranje.

- (9) Slovenija je 9. maja 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in njen program za stabilnost za obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Slovenski organi so 23. maja 2013 Komisiji poslali dopis, v katerem so povzeli, dopolnili in pojasnili ključne zaveze iz nacionalnega programa reform.
- (11) Na podlagi ocene programa za stabilnost za leto 2013 v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da se kljub obsežni konsolidaciji, sicer odloženi na zadnji del obdobja za konsolidacijo, ki je primanjkljaj zmanjšala s 6,2 % BDP v letu 2009 na 4,0 % BDP v letu 2012, ne pričakuje, da bo Slovenija čezmerni primanjkljaj odpravila do leta 2013, kot je to konec leta 2009 priporočil Svet. To je zlasti povezano s slabšimi gospodarskimi razmerami, kot so bile pričakovane v času priporočila. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je na splošno verjeten za leto 2013, za leto 2014 pa optimističen. Slovenski organi zlasti pričakujejo, da bo po zmanjšanju BDP za 2,3 % leta 2012 in 1,9 % leta 2013 ta v letu 2014 zrasel za 0,2 %, pri čemer se predpostavlja, da bodo sprejeti fiskalni ukrepi, ki bodo zmanjšali javnofinančni primanjkljaj s 4,2 % BDP (izključene so dokapitalizacije bank) v letu 2013 na 2,6 % BDP v letu 2014. Vendar Komisija ob predpostavki nespremenjene politike, tj. v scenariju, ki upošteva samo ukrepe, ki so bili sprejeti do sredine aprila 2013, napoveduje, da se bo leta 2014 BDP zmanjšal za 0,1 %, medtem ko naj bi javnofinančni primanjkljaj za leto 2014 znašal 4,9 % BDP. Glavni cilji proračunske strategije, opisane v programu za stabilnost, so odprava čezmernega primanjkljaja do leta 2014, tj. eno leto po roku, ki ga je konec leta 2009 določil Svet, zagotovitev strukturno izravnane salda do leta 2017 in stabilizacija dolga države pod 55 % BDP. V programu za stabilnost je potrjen srednjeročni cilj, tj. strukturno uravnotežen proračun. Srednjeročni cilj ni

skladen z zahtevami Pakta za stabilnost in rast, ker ne upošteva v zadostni meri implicitnih obveznosti, povezanih s staranjem prebivalstva. Načrtovani cilji glede nominalnega primanjkljaja v programu za stabilnost so skladni z odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2014.

Vendar glede na optimistično napoved rasti za navedeno leto, pomembna tveganja za napovedi glede prihodkov in nezadostno opredeljene ukrepe na strani odhodkov, Svet meni, da ni verjetno, da bo čezmerni primanjkljaj odpravljen do leta 2014. V teh razmerah bi bilo treba opredeliti, sprejeti in izvesti dodatne ukrepe za strukturno konsolidacijo, da bo v skladu s priporočilom Sveta z dne 21. junija 2013 čezmerni primanjkljaj verodostojno in vzdržno odpravljen najpozneje do leta 2015. Delež javnofinančnega dolga v BDP se je med letoma 2008 (22 %) in 2012 (54,1 %) več kot podvojil in naj bi se glede na napoved služb Komisije iz pomladi 2013 do leta 2014 še dodatno povečal na 66,5 %. Organi pričakujejo, da bo delež dolga s 63,2 % BDP najvišji v letih 2014 in 2015, nato pa naj bi v letu 2016 padel na 62,8 % BDP. Tveganja v zvezi z deležem dolga v BDP se nagibajo k zvišanju deleža, tudi zaradi velikih pogojnih obveznosti in verjetnih prilagoditev stanj in tokov iz naslova prenosa aktive na Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB), ki ni vključen v napovedi programa.

- (12) Slovenski organi so maja 2013 izvedli pomembne ukrepe za konsolidacijo javnih financ. S socialnimi partnerji so dosegli sporazum o dodatnem znižanju osnovne bruto plače v javnem sektorju za 1,25 % poleg 3-odstotnega znižanja, ki je bilo dogovorjeno maja 2012 z Zakonom za uravnoteženje javnih financ. Poleg tega je parlament odobril ustavno podlago za vključitev pravila o uravnoteženih javnih financah v strukturnem smislu v ustavo. Vendar bo popoln prenos določb fiskalnega pakta izveden s posebnim ustavnim izvedbenim zakonom, ki naj bi ga parlament odobril v novembru 2013. Parlament je tudi skoraj soglasno podprl zaostritev ustavnih pravil za razpis referendumu in potrditev zakona, predlaganega na referendumu, kar naj bi pospešilo uvedbo ukrepov za fiskalno konsolidacijo. Zaradi hitro rastočega dolga je toliko bolj pomembno, da se proračunska strategija za leto 2013 okrepi in se dosledno izvaja, v prihodnjih letih pa se odločno vztraja pri fiskalni konsolidaciji. Medtem ko so nekateri davki sicer pod povprečjem EU, zanašanje na višanje davkov ne more v nedogled odlagati potrebe po obravnavi dinamike odhodkov. Zato se zdi primerno, da se ukrepi za povečevanje prihodkov dopolnijo z dodatnimi fiskalnimi naporji prek nižanja strukturnih odhodkov. Srednjeročni proračunski okvir in izdatkovno fiskalno pravilo ostajata premalo osredotočena na doseganje srednjeročnega cilja in zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti. Poleg tega se zdi, da se proračunske omejitve za nekatere enote širše ravni države, zlasti posredne proračunske uporabnike, ne uveljavljajo v celoti. Končno, glede na mednarodne in domače ocene je siva ekonomija v Sloveniji večja od povprečja EU, kar kaže na manevrski prostor za izboljšanje izpolnjevanja davčnih obveznosti, kar je potrjeno tudi z ukrepi, predvidenimi v programu za stabilnost.

- (13) Decembra 2012 je bila sprejeta pokojninska reforma, ki je stopila v veljavo januarja 2013. Reforma obravnava izzive, ki so bili opredeljeni v priporočilih iz leta 2012, vendar ne v zadostni meri, saj se pričakuje, da bo imela le srednjeročni učinek na javne finance (do leta 2020). Medtem ko je pokojninska reforma pomemben korak, ne vsebuje konkretnih ukrepov za omejitev stroškov, povezanih s staranjem prebivalstva, po letu 2020. Potrebne so dodatne reforme za izboljšanje dolgoročne vzdržnosti pokojninskih izdatkov, med drugim navezava zakonsko predpisane upokojitvene starosti na podaljšanje življenjske dobe in nadaljnje omejevanje zgodnjega upokojevanja. Na področju dolgotrajne oskrbe je povpraševanje po storitvah večje od ponudbe, medtem ko so izdatki še vedno razmeroma nizki. Povpraševanje po dolgotrajni oskrbi in s tem povezani izdatki naj bi se zaradi trendov na področju staranja prebivalstva močno povečali. Nadaljnje ocene obstoječih ukrepov bi na tem področju prispevale k oblikovanju politik, ki bolj temeljijo na dokazih.
- (14) Medtem ko je slovenski bančni sektor razmeroma majhen, manjši od polovice povprečja za euroobmočje, se največje banke soočajo s stalnimi pritiski na kapitalske blažnike, ki ostajajo nizki v primerjavi z regijo, njihovo zanašanje na kapitalsko podporo s strani države pa predstavlja pomembno tveganje za gospodarstvo. Vedno nove potrebe po dokapitalizacijah so skoncentrirane v domačih bankah v državni lasti. Ravni skupnega zasebnega dolga so sicer pod povprečjem euroobmočja in opozorilnimi pragovi iz preglednice o makroekonomskih neravnotežjih, vendar je ta problem strukturne narave. Večina dolga je skoncentriranega v podjetniškem sektorju, veliko podjetij pa je prezadolženih, kar vodi do nadaljnjega povečanja slabih posojil. Konec leta 2012 je bilo 23,7 % posojil podjetjem v zaostanku s plačili za 90 dni ali več. Ponovna oživitev kreditiranja v podjetniškem sektorju in razdolževanje podjetij sta potrebna za spodbujanje naložb, povečanje produktivnosti in konkurenčnosti. V programu za stabilnost so predvidene nadaljnje dokapitalizacije. Slovenski organi so v pisni obliki potrdili zavezo, da bodo po potrebi zagotovili dodaten kapital. Obseg posojil se manjša, sodelovanje med šibkimi bankami in državo pa se je okrepilo. Posojila podjetjem (višja od 1 milijona EUR) so v Sloveniji za več kot 2 odstotni točki dražja kot na ravni euroobmočja, ta razlika pa se je leta 2012 ponovno povečala. Sprejeta je bila okvirna zakonodaja o prestrukturiranju bank, vendar jo je še treba učinkovito izvesti. DUTB ostaja osrednja institucionalna platforma za sanacijo bank. V nacionalnem programu reform, dopolnjenem z nedavnimi informacijami, ki jih je zagotovila vlada, so opisani načrti za prenose na DUTB na osnovi stresnih testov po načelu „od spodaj navzgor“, ki jih je izvedla Banka Slovenije.
- izbrane banke. Ti pregledi bi morali biti sistemski, da se bo zagotovila trajna stabilnost bančnega sektorja. V drugih državah se je tak pristop izkazal za ključnega pri povrnitvi zaupanja, verodostojnosti in dostopa do trgov. Informacije, pridobljene s temeljito zunanjo oceno, so osnova, potrebna za splošno strategijo finančnega sektorja.
- (15) V nacionalnem programu reform niso opisani nadaljnji ukrepi za okrepitev nadzora bank, ki je bil opredeljen kot potreben v poglobljenem pregledu iz leta 2013. V zvezi z nadzornimi ukrepi za banke se edine nove informacije v nacionalnem programu reform nanašajo na nove stresne teste Banke Slovenije. Dodatna preučitev ukrepov, kot so ustrezne makrobonitetne politike, ni bila na voljo. Pregled mikrobonitetnega nadzora s strani neodvisnega strokovnjaka bi tudi olajšal izvedbo zgoraj navedenih priporočil.
- (16) Reforma trga dela je bila sprejeta marca 2013, z njo pa naj bi se zmanjšala razdrobljenost trga dela in povečala fleksibilnost na njem. Reforma zmanjšuje zaščito pogodb za nedoločen čas s poenostavitvijo postopkov odpuščenja v primeru individualnih in kolektivnih odpuščanj ter z zmanjšanjem stroškov odpuščenja. Zakonska ureditev pogodb za določen čas se je še dodatno zaostri, da bi se zmanjšale zlorabe, uporaba agencij za začasno delo pa je omejena. Čeprav je reforma pravilno usmerjena, še ni jasno, ali je dovolj ambiciozna, da bo imela pomembnejši učinek na razdrobljenost trga dela in fleksibilnost na njem ter na privlačnost Slovenije za neposredne tuje naložbe. Zaenkrat še niso bili sprejeti nobeni zadostni ukrepi za obravnavo dvojnega trga dela, ki ga povzroča zakonska ureditev študentskega dela. Nacionalni program reform predlaga ukrepe v pravi smeri. Stopnja brezposelnosti med mladimi se je v letu 2012 močno povečala, in sicer za 4,9 odstotne točke, in znašala 20,6 %, medtem ko se je stopnja brezposelnosti v letu 2012 povečala za 0,7 odstotne točke na 9 %. Kljub naraščajoči brezposelnosti se je glede na predhodne nacionalne podatke število nezaposlenih, ki sodelujejo v ukrepih aktivne politike zaposlovanja, ki jih sofinancira Evropski socialni sklad, v letu 2012 znatno zmanjševalo. Sprejeti niso bili nobeni ukrepi za prilagoditev delovnega okolja daljši delovni dobi, in sprejeti so bili le začetni ukrepi, prilagojeni specifičnim potrebam vseživljenjskega učenja ali aktivnega zaposlovanja, s katerimi bi se povečala zaposlenost med mladimi s terciarno izobrazbo, starejšimi in nizko kvalificiranimi delavci. Slovenija je sprejela nekatere ukrepe za izboljšanje usklajenosti kvalifikacij s potrebami na trgu dela. Pilotni projekt o tem, kako naj se ocenjujejo te potrebe, izvaja javni zavod za zaposlovanje, vendar je treba sodelovanje z zainteresiranimi stranmi nadalje razvijati.

Organi so v pisni obliki potrdili, da so pripravljeni sodelovati s Komisijo in Evropsko centralno banko (ECB), da bodo zagotovili neodvisne preglede kakovosti aktive za

Treba si je bolj prizadevati za povečanje privlačnosti zadevnega poklicnega izobraževanja in programov usposabljanja. Izvajajo se tudi dodatni ukrepi v MSP za poklicno usmerjanje. Vlogo delodajalcev v poklicnem

izobraževanju in usposabljanju je še vedno treba okrepiti. Napredek na teh področjih bi povečal produktivnost in konkurenčnost.

- (17) Ukrepi politike za izboljšanje stroškovne konkurenčnosti so bili omejeni. Vlada je leta 2012 znižala nominalno bruto plačo na zaposlenega v javnem sektorju za približno 3 %. Nadaljnje znižanje stroškov dela v javnem sektorju je bilo s socialnimi partnerji dogovorjeno v sredini maja 2013. Minimalna plača kot odstotek povprečne plače je med najvišjimi v EU, usklajuje se z inflacijo in je bila v letu 2010 predmet velikega diskrecijskega povečanja. Čeprav je bila stopnja rasti nominalnih prejemkov na zaposlenega v letu 2012 negativna (-0,4 %), so nominalni stroški dela na enoto (NULC) v letu 2012 nekoliko zrasli (0,7 %) zaradi bolj negativne rasti produktivnosti (-1,1 %). Ukrepi za povečanje rasti produktivnosti in vzdržno nadaljnje nižanje stroškov dela na enoto bi pomagali pri ponovni vzpostavitvi konkurenčnosti.
- (18) Državno lastništvo ima pomembno vlogo v slovenskem gospodarstvu in ima številne značilnosti, ki se niso spremenile od obdobja tranzicije v devetdesetih letih prejšnjega stoletja. Privatizacija in orodja za prestrukturiranje podjetij, sprejeta v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, so privedli do tega, da ima država dominantno vlogo, zlasti v finančnem sektorju. Leta 2011 so podjetja v državni lasti predstavljala šestino skupne dodane vrednosti slovenskega gospodarstva in okrog polovico celotnih izgub v podjetniškem sektorju ter zaposlovala enega od osmih ljudi. Skladi in podjetja pod nadzorom države vplivajo tudi na javne finance zaradi součinkovanja višjih ravni dolgov, potreb po dokapitalizaciji in velikih državnih jamstev. Velikost in šibkost državnih podjetij zavirata gospodarski razvoj in rast ter prispevata k obstoječim neravnotežjem. Prevladujoč položaj države in pogosto nepravilno upravljanje državnega premoženja ovirata zasebne domače in tuje naložbe ter zmanjšujeta produktivnost in konkurenčnost. Navzkrižno lastništvo državnih podjetij v nefinančnem sektorju in državnih finančnih institucij povzroča tveganja širjenja negativnih učinkov, omejuje prilagajanje in izkrivlja dodeljevanje sredstev, zlasti pri novih naložbah.
- (19) V nacionalnem programu reform so opisane prioritete politik v zvezi z državnim lastništvom in razdolževanjem podjetniškega sektorja, vendar niso navedene podrobnosti načrtovanih ukrepov. V poglobljenem pregledu iz leta 2013 so bile opisane gospodarske posledice državnega lastništva v smislu neposrednih in pogojnih fiskalnih stroškov ter izkrivljanja običajnih poslovnih operacij. Vendar je v nacionalnem programu reform kot negativna plat ravnanja države kot lastnice nefinančnih družb navedena zgolj pomanjkljiva koordinacija. Čeprav vsebuje pozitivne elemente, nacionalni program reform na

splošno ne zagotavlja zadostnih informacij v zvezi s strateško usmeritvijo za podjetja, ki bodo ostala v državni lasti, in podrobnih, časovno omejenih zavez za izboljšanje njihove finančne uspešnosti ter upravljanja. Sprejeti so bili nekateri prvi koraki za izboljšanje korporativnega upravljanja, kot je bilo priporočeno v priporočilih za posamezne države iz leta 2012, in za privatizacijo nekaterih podjetij v državni lasti. Zakonodaja o ustanovitvi bodočega Slovenskega državnega holdinga (SDH) je bila sprejeta, vendar se še mora začeti učinkovito izvajati. Transparentnost bi lahko pomagal povečati register imenovanj v upravne odbore in nadzorne svete podjetij v državni lasti z zahtevami po razkritju interesov. V nacionalnem reformnem programu je napovedana priprava strategije za privatizacijo do zadnjega četrtertletja leta 2013, ki bo glede na dopis z dne 23. maja 2013 predstavljena na tretje četrtertletje. Medtem je vlada parlamentu predlagala seznam 15 podjetij, ki naj bi se privatizirala. Poleg manjšinskih deležev in MSP ta seznam vključuje tudi pomembna podjetja, kot je druga največja banka, NKBM.

- (20) Slovenija ima veliko število reguliranih poklicev in obstaja dovolj manevrskega prostora za občutno zmanjšanje ovir za vstop v te poklice, ki bi pozitivno vplivalo na zaposlovanje in konkurenco. Slovenski organi so leta 2012 začeli proces reforme, da bi se pregledali številni regulirani poklici in se s tem bolje opredelili obstoječi regulirani poklici, zmanjšali upravni stroški ter poenostavil dostop do teh poklicev. Prvi sklop zakonov na področju obrtništva, turizma in gradbeništva naj bi parlament sprejel na začetku leta 2013. Vendar reforma, z izjemo sektorja obrtništva, zaostaja za načrtom. Slovenija je določila pravne predpogoje za neodvisno javno agencijo za varstvo konkurence, vendar mora še poskrbeti, da bo imela stalno zagotovljeno ustrezno število osebja. Zakonodajo bi bilo treba dodatno dopolniti, da bo imela agencija ločen proračun, saj je to potrebno za njeno finančno neodvisnost. Sodni postopki na prvi stopnji v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter v stečajnih postopkih so pretirano dolgi. Kljub opaznemu pozitivnemu trendu pri krašjanju postopkov v civilnih in gospodarskih zadevah, so potrebna nadaljnja prizadevanja za odpravo teh problemov, saj ovirajo poslovno dejavnost in zmanjšujejo privlačnost Slovenije za neposredne tuje naložbe. V zvezi s tem bi bilo treba predvideno zmanjšanje števila sodnikov na prebivalca, kot je določeno v nacionalnem programu reform, izravnati z znatnim izboljšanjem produktivnosti.
- (21) V nacionalnem programu reform je potrjena potreba po prestrukturiranju nefinančnih družb v finančnih težavah, vendar je treba strateške izzive in odzive v zvezi s prestrukturiranjem podjetij še podrobneje pojasniti s poudarkom na tržno usmerjenih rešitvah. Potrebni so dodatni ukrepi za pritegnitev zasebnih naložb, vključno s tujimi neposrednimi naložbami, in za zagotovitev zadostne delitve bremen v zasebnem sektorju, s čimer se bo omogočilo varčevanje z davkoplačevalskim denarjem.

Proces prestrukturiranja bi moral privedi do prodaje prestrukturiranih podjetij brez vključitve javnega financiranja.

- (22) V Sloveniji trenutno poteka postopek spremembe zakonodaje za povečanje učinkovitosti postopkov zaradi insolventnosti. Vlada je aprila 2013 spremenila Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Spremembe natančneje opredeljujejo insolventnost in uvajajo spodbude za poslovanje, da bi to pravočasno prijavljalo insolventnost. V trenutnem okviru za insolventnost ni zadostnih spodbud in sankcij, ki bi zagotovile, da podjetja dovolj zgodaj prijavijo insolventnost. Postopki prisilne poravnave (sodno prestrukturiranje) so zapleteni in naklonjeni dolžnikom, zlasti v primeru MSP in mikro podjetij. Spodbude za zgodnjo izvensodno poravnavo so nezadostne, čeprav bi ta lahko zagotovila nadaljevanje poslovanja podjetij, ki so sposobna uspešnega poslovanja. Napovedana je bila nova zakonodaja, ki bi omogočala finančno prestrukturiranje prezadolženih podjetij že na začetku procesa, Ministrstvo za pravosodje pa je predvidelo, da bo do konca maja 2013 predložilo pravne spremembe za spodbujanje izvensodnega prestrukturiranja in pretvorbe dolga. Primeren pravni okvir, ki se razvija v skladu z dogovorjenim časovnim načrtom in ki zagotavlja združljive spodbude za upnike, lastnike in poslovodstvo, bi bil bistven za spodbujanje finančnega prestrukturiranja nelikvidnih podjetij, ki so sposobna uspešnega poslovanja.
- (23) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo slovenske ekonomske politike. Ocenila je program za stabilnost in nacionalni program reform ter pripravila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Sloveniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 9 spodaj.
- (24) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu v točki 1 spodaj.
- (25) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v vseh priporočilih spodaj.
- (26) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na

tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država, katere valuta je euro bi morala Slovenija tudi zagotoviti popolno in pravočasno izvedbo teh priporočil –

PRIPOROČA, da Slovenija v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. V letu 2013 in v prihodnjih letih izvaja in okrepi proračunsko strategijo, podprto z dovolj natančno določenimi strukturnimi ukrepi, da bo na vzdržen način zagotovila odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2015 in izboljšanje strukturnega salda, določeno v priporočilu Sveta glede postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Po odpravi čezmernega primanjkljaja izvaja strukturno prilagajanje, ki bo Sloveniji omogočilo, da bo srednjeročni cilj, ki bi moral biti določen v skladu s Paktom za stabilnost in rast, dosegla do leta 2017. Trajna odprava fiskalnih neravnotežij zahteva izvajanje ambicioznih strukturnih reform, ki bi povečale sposobnost prilagajanja gospodarstva ter potencial za rast in zaposlovanje. Ohranja rasti naklonjeno potrošnje, sprejme ukrepe za večje izpolnjevanje davčnih obveznosti in na strani odhodkov izvede ukrepe, podprte s sistematičnimi pregledi javnih izdatkov na vseh ravneh države. Da bo povečala verodostojnost konsolidacije, do konca leta 2013 zaključi sprejete pravila o uravnoteženih javnih financah v strukturnem smislu, srednjeročni proračunski okvir naredi zavezujoč, vseobsegajoč in pregleden ter okrepi vlogo neodvisnih teles, ki nadzorujejo fiskalno politiko. Sprejme ukrepe za postopno zmanjšanje pogojnih obveznosti države.
2. Okrepi dolgoročno vzdržnost pokojninskega sistema v obdobju po letu 2020 z nadaljnjo prilagoditvijo vseh ustreznih parametrov, vključno z navezavo zakonsko predpisane upokojitvene starosti na podaljšanje življenjske dobe, hkrati pa ohranja zadostno raven pokojnin. Omeji s staranjem prebivalstva povezane stroške dolgotrajne oskrbe in izboljša dostop do storitev s preusmeritvijo oskrbe z institucionalne na oskrbo na domu, izboljšanjem usmerjanja nadomestil za upravičenosti ter povečanjem preventive za zmanjšanje invalidnosti/odvisnosti.
3. Zagotovi, da trendi na področju plač, vključno z minimalno plačo, podpirajo konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest. Skrbno spremlja učinke nedavne reforme trga dela in po potrebi opredeli področja, na katerih so potrebni dodatni ukrepi, da se bo spodbujalo ustvarjanje delovnih mest in odpravila segmentacija trga dela, vključno z regulacijo študentskega dela. Sprejme nadaljnje ukrepe za povečanje zaposlenosti med mladimi s terciarno izobrazbo, starejšimi in nizko kvalificiranimi osebami z osredotočenjem sredstev na potrebam prilagojene ukrepe aktivne politike zaposlovanja, hkrati pa izboljša njihovo učinkovitost. Odpravi neusklajenost kvalifikacij in potreb na trgu dela s povečanjem

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

privlačnosti zadevnega poklicnega izobraževanja in programov usposabljanja ter z nadaljnjim sodelovanjem z ustreznimi zainteresiranimi stranmi pri ocenjevanju potreb na trgu dela.

4. Izvede ustrezne ukrepe, ob pomoči evropskih partnerjev, za najem neodvisnega zunanje svetovalca do junija 2013, ki bo opravil pregled kakovosti aktive bank v celotnem sistemu. To naj zaključi v letu 2013 in zagotovi hitrejši napredek v primeru dveh bank, ki sta že predmet postopka državne pomoči, da se bo pospešilo izboljšanje njihovih bilanc stanja. Pripravljena mora biti zagotoviti dodaten kapital, če bi se pri prenosu aktive ali pri pregledu kakovosti aktive odkrile dodatne pomanjkljivosti. Vsi ukrepi, vključno z objektivnimi ocenami kapitalskih potreb, prenosom aktive na Družbo za upravljanje terjatev bank, programom za zavarovanje premoženja in operativno izvedbo ukrepov prestrukturiranja, bi se morali izvesti ob polnem spoštovanju pravil o državni pomoči, če je ta vključena. Hkrati do marca 2014 razvije in nato izvede celostno sektorsko strategijo za zagotovitev upravljanja prestrukturiranih bank po neodvisnem načelu (*arm's length*), da bi se znatno izboljšali korporativno upravljanje, upravljanje tveganj in dobičkonosnost v sektorju, tudi s konsolidacijo, kadar je to primerno. Hitro nadaljuje s pripravami za napovedano privatizacijo NKBM in do septembra 2013 pripravi ambiciozen časovni načrt za odprodajo neposrednih in posrednih državnih deležev v bankah.
5. Do konca leta 2013 pregleda regulativni okvir za banke in na osnovi tega pregleda okrepi nadzorne zmogljivosti, transparentnost in statistična razkritja.
6. Pospeši reformo reguliranih storitev in pri tem znatno zmanjša ovire za vstop v te poklice. Izboljša poslovno okolje, vključno z zagotovitvijo neodvisnosti agencije za varstvo konkurence ter zagotovitvijo njenega zadostnega in neodvisnega financiranja.
7. Nadgradi dosedanja prizadevanja za nadaljnje zmanjšanje trajanja sodnih postopkov na prvi stopnji v civilnih in gospodarskih sodnih zadevah ter števila primerov, ki čakajo na obravnavo, zlasti v zadevah, ki se nanašajo na izvrševanje.
8. V okviru načrtovane strategije vlade, ki naj bi bila končana do septembra 2013, v skladu z ekonomskimi merili razvrsti

sredstva države v ključna in neključna z namenom odprodaje neključnih sredstev. Zagotovi, da bo Slovenski državni holding (SDH) pravočasno v celoti operativen ter prenese lastništvo in upravljanje vseh deležev na SDH, pri tem pa po možnosti izključi tiste, ki so na seznamu za takojšnjo privatizacijo. Zagotovi naj profesionalno upravljanje SDH od samega začetka, pri tem po možnosti vključi mednarodne strokovnjake, in jasno opredeljeno neodvisno (*arm's length*) razmerje z vpletenimi podjetji. Za ključne deleže razvije strategije, specifične za posamezne sektorje, da bo izboljšala dobičkonosnost in korporativno upravljanje. Uvede obvezen in javno dostopen register imenovanj v upravne odbore in nadzorne svete podjetij v državni lasti z zahtevami po razkritju interesov. Zagotovi, da regulativni okvir spodbuja odprodajo neključnih sredstev države in da postanejo upravne ovire čim manjše.

9. Opredeli in začne delo pri odpravi vseh obstoječih pravnih in upravnih ovir za vzdržno prestrukturiranje prezadolženih/premalo kapitaliziranih podjetij, ki so kljub temu sposobna uspešnega poslovanja, s pomočjo tržno usmerjenih rešitev. V tem okviru izvede ukrepe za zagotovitev zadostne delitve bremen v zasebnem sektorju, da bo povečala zasebne naložbe, vključno s tujimi neposrednimi naložbami, in v procesu prestrukturiranja dosegla večjo učinkovitost v podjetjih v težavah. Do septembra 2013 sprejme potreben pravni okvir za izvensodno prestrukturiranje in pri tem zagotovi, da je skladen z obstoječimi določbami o insolventnosti, ter zagotavlja spodbude tako za upnike kot za delničarje, da se bodo odločali za sprejemanje izvensodnih dogovorov o prestrukturiranju. Izboljša izvrševanje postopkov zaradi insolventnosti v gospodarskih družbah in sodne poravnave, vključno s hitrim reševanjem sodnih zadev v zvezi s stečajnimi postopki, ki čakajo na obravnavo, da bo vrednost izterjanih sredstev čim večja in da se bo spodbudilo pravočasno in učinkovito reševanje slabih posojil.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Španije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Španije za stabilnost za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/20)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje, da se spodbudi potencial Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah

za politike zaposlovanja držav članic ⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, da integrirane smernice upoštevajo v svojih nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

- (3) Voditelji držav ali vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo ⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Španije za leto 2012 in podal mnenje o programu Španije za stabilnost za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je Komisija 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Španijo opredelila kot eno od držav članic, za katere bi bilo treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Španijo, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Španiji obstajajo

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 81.

prekomerna makroekonomska neravnotežja. Zlasti zelo visoka raven notranjega in zunanjega dolga še naprej ogrožata rast in finančno stabilnost; bančni sektor je v postopku dokapitalizacije in prestrukturiranja, tudi z uporabo javnih sredstev; togost na proizvodnem trgu in trgu dela prispeva k visoki brezposelnosti, ki še narašča in na splošno ovira prilagoditev gospodarstva. Čeprav prilagoditev poteka, zahteva obsežnost potrebne korekcije nenehno odločno politično ukrepanje na področjih proizvodnega trga, storitvenega trga, trga dela, finančnega sektorja ter javnih financ.

- (9) Španija je 30. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost, ki zajema obdobje 2012–2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu s členom 5(1) Uredbe (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, na splošno verjeten za leto 2013, leta 2014 in pozneje pa se lahko v primerjavi s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013 pojavijo nekatera negativna tveganja. Čeprav bo glede na napovedi v programu za stabilnost rast v obdobju 2014–2016 nižja v primerjavi s pomladansko napovedjo služb Komisije iz leta 2013, slednja temelji na predpostavki nespremenjene politike in zato ne upošteva fiskalne konsolidacije, ki bo potrebna za doseg proračunskih ciljev v programu za stabilnost. Cilj proračunske strategije iz programa za stabilnost je znižati javnofinančni primanjkljaj pod referenčno vrednost 3 % BDP do leta 2016. Konsolidacija temelji zlasti na omejevanju odhodkov z znižanjem deleža odhodkov v obdobju 2012–2016 za 3,7 odstotne točke in tudi na nekaterih ukrepih za povečanje prihodkov. Na podlagi (preračunane) strukturnega salda ⁽¹⁾ znaša v programu za stabilnost načrtovano letno izboljšanje strukturnega primanjkljaja za leta od 2013 do 2016 1,2 %, 0,4 %, 0,9 % oziroma 0,9 % BDP. Po zmanjšanju čezmerne primanjkljaja program za stabilnost potrjuje srednjeročni cilj strukturno uravnoteženega proračunskega položaja, ki naj bi bil dosežen do leta 2018. Srednjeročni cilj je ambicioznejši od zahtev iz Pakta za stabilnost in rast. Predvidena hitrost prilagoditve v strukturnem smislu v obdobju 2017–2018 predstavlja zadosten napredek pri doseganju srednjeročnega cilja. V programu za stabilnost je predvideno, da bo delež javnega dolga najvišji leta 2016, nato pa se bo predvidoma začel zmanjševati.

Potek prilagoditve primanjkljaja in dolga je odvisen od negativnih tveganj. Ukrepi, na katerih temeljijo cilji glede

primanjkljaja, niso dovolj podrobno opredeljeni, zlasti na regionalni ravni. Za leto 2016 program za stabilnost ne vsebuje nobenih ukrepov, veljavnost prejšnjih začasnih ukrepov pa je podaljšana samo do leta 2014. V zvezi z načrtovanimi prihranki zaradi reforme lokalne uprave obstajajo znatna tveganja glede izvajanja. Poleg tega obstajajo negotovosti glede gospodarskih razmer, stanja na trgu dela in finančnega položaja ter gibanja prihodkov v okviru dolgotrajnih velikih makroekonomskih neravnotežij. Polno izvajanje sprejete reforme predčasnega upokojevanja in dogovor o dejavniku vzdržnosti bi ublažila tveganja za sistem socialne varnosti. Dodatno tveganje izhaja iz pogojnih obveznosti, ki so povezane s shemami/jamstvi za zavarovanje premoženja. Dosežen je bil velik napredek pri poročanju o izvrševanju proračuna, vendar obstajajo možnosti za bolj pregledno in pravočasno izvajanje preventivnih in zmanjševalnih mehanizmov zakona o proračunski stabilnosti. Manjka sistematično in pravočasno poročanje o zaostalih plačilih na ravni države, zaradi velike količine katerih je bila potrebna *ad hoc* shema za poplačila. Vzpostavitev neodvisnega fiskalnega sveta zaostaja za časovnim načrtom. Predlagan pregled pravil o indeksaciji za vse javne prihodke in odhodke bi omogočil proračunske prihranke ter boljše odzivnost cen na gospodarske razmere. Nacionalni program reform priznava tudi potrebo po nadaljnjem izboljšanju stroškovne učinkovitosti odhodkov za zdravstveno varstvo in farmacevtske izdelke, na primer s pregledom referenčnih cen in centralizacijo nabave farmacevtskih izdelkov ali razširitvijo doplačil.

- (11) Čeprav je bilo leta 2012 opravljeno znatno uravnoteženje relativne davčne obremenitve v smeri davkov na potrošnjo in okolje, ostaja delež davkov glede na BDP v Španiji med najnižimi v Uniji. Učinkovitost davčnega sistema je mogoče še dodatno izboljšati s povečanjem deleža rasti prijaznejših posrednih davkov ter bojem proti davčnim goljufijam in utajam, kar je v skladu s prizadevanji za fiskalno konsolidacijo. Španija je sprejela nekaj ukrepov za omejitev davčnih ugodnosti pri obdavčitvi pravnih oseb, vendar so glede na visoko zasebno zadolženost potrebna dodatna prizadevanja.
- (12) Program prilagoditve finančnega sektorja poteka po načrtih. Zlasti so bile izvedene potrebne dokapitalizacije in vzpostavljena družba za upravljanje premoženja Sareb. Prestrukturiranje bank v skladu s sklepi, sprejetimi na podlagi pravil o državni pomoči, bo potrebno v naslednjih letih še naprej spremljati. Za sprostitev omejitev pri financiranju in likvidnostnih omejitvah za podjetja je Španija leta 2012 izvedla obsežen načrt odplačila poslovnih obveznosti regionalnih in lokalnih oblasti do podjetij (27,3 milijarde EUR) in uvedla številne pobude za razširitev možnosti financiranja za podjetja. V letu 2013 je predvidena razširitev tega načrta.

⁽¹⁾ Ciklično prilagojeni saldo brez enkratnih in začasnih ukrepov, ki so ga službe Komisije ponovno izračunale na podlagi informacij iz programa z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

- (13) Stanje na trgu dela ostaja kritično. V začetku leta 2013 se je stopnja brezposelnosti povečala na 27 %, med drugim zaradi prilagoditve gospodarstva stran od domačega povpraševanja in gradbeništva v razmerah togosti na trgu ter neuskkljenosti spretnosti in kvalifikacij s potrebami na trgu. Zlasti zaskrbljujoče je močno povečanje stopnje brezposelnosti mladih na 56 % in porast dolgotrajne brezposelnosti na 44,4 % celotne brezposelnosti konec leta 2012. Razpoložljivi podatki kažejo, da je reforma trga dela iz leta 2012 začela učinkovati v smeri večje notranje prožnosti (znotraj podjetij), nekoliko zmanjšanja stroškov odpuščanja in povečanja zmernosti v plačni politiki. Uradna ocena reforme glede na njene opredeljene cilje z namenom, da se jo po potrebi dopolni, je bila v nacionalnem programu reform napovedana za julij 2013. Reforme na področju aktivnih politik trga dela zaostajajo, ukrepi za posodobitev in okrepitev javnega zavoda za zaposlovanje so še vedno potrebni, nedavno sprejeto odprtje trga za zasebne agencije za posredovanje zaposlitve pa še ne deluje v celoti, enako velja tudi za sodelovanje med nacionalnimi in regionalnimi javnimi zavodi za zaposlovanje (enotni zaposlitveni portal).
- (14) Velik delež brezposelnih brez formalne izobrazbe (35 %) ter neustrezno vrednotenje izobrazbe in usposobljenosti na trgu dela prispevata k visoki stopnji brezposelnosti pri mladih ter tudi k dolgoročni brezposelnosti. Nacionalna strategija za zaposlovanje in podjetništvo mladih za obdobje 2013–2016, ki je bila predstavljena marca 2013, vključuje številne kratkoročne in dolgoročne ukrepe za izboljšanje zaposlitvenih priložnosti za mlade. Hkrati je bilo uvedeno dvojno poklicno usposabljanje in pilotni projekti so se začeli izvajati že leta 2012. Nacionalni program reform za leto 2013 poudarja tudi pomen hitre izvedbe reforme izobraževalnega sistema ter izboljšanja splošne kakovosti izobraževanja in usposabljanja.
- (15) Predvsem zaradi razmer na trgu dela, pa tudi omejene učinkovitosti socialnega varstva pri zmanjševanju revščine, so glavni ključni kazalniki Španije, ki merijo revščino in socialno izključenost, pod povprečjem EU, pri čemer so še posebej izpostavljeni otroci. Na splošno niso bile zabeležene večje izboljšave pri oblikovanju novih ukrepov politike. Nacionalni program reform ne vsebuje informacij o vsebini ali časovnem okviru za sprejetje nacionalnega akcijskega načrta o socialnem vključevanju za obdobje 2013–2016. Ključne izzive predstavljajo racionalizacija ciljev in sredstev v ustreznem okviru politike, izboljšanje upravljanja in medinstitucionalnega sodelovanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, poenostavitev postopkov za prosilce za socialno pomoč in pregled ovir za mobilnost. Določen napredek je bil zabeležen pri ukrepih za boj proti revščini otrok in izboljšanje učinkovitosti storitev za podporo družinam.
- (16) Šibke točke poslovnega okolja, na primer razdrobljenost domačega trga ali vstopne ovire v storitveni industriji, zavirajo ustvarjanje delovnih mest in napredovanje reform na tem področju traja dlje, kot je bilo predvideno v načrtu reform iz septembra 2012. Prvi osnutek zakona o enotnosti trga je vlada sprejela januarja 2013 in njegovo dokončno sprejetje v parlamentu je predvideno do konca leta 2013. Glede na ponovno potrjene zaveze v nacionalnem programu reform iz leta 2013 bo prvi osnutek zakona o poklicnih storitvah predvidoma pripravljen do konca junija 2013, zakon o podjetništvu in internacionalizaciji podjetij pa bo predvidoma dokončno sprejet pred koncem leta 2013. Kljub pričakovanim učinkom teh reform so še vedno možnosti za dodatno olajšanje pogojev za vstop na trg in izstop iz njega, zlasti s skrajšanjem časa, potrebnega za pridobitev dovoljenja za poslovanje, in s pregledom okvira za insolventnost. Poleg tega bi bilo treba odpraviti regulativne in druge ovire za rast podjetij. Kljub nedavnim reformam vstopne ovire za veleblagovnice z velikimi površinami še naprej omejujejo konkurenco v maloprodajnem sektorju. Septembra 2012 je vlada sprejela osnutek zakona za združitev nacionalnega organa za konkurenco z nadzornimi in regulativnimi organi v šestih sektorjih v en sam organ, in sicer nacionalno komisijo za trge in konkurenco. Cilj te reforme je dosledna uporaba načel konkurence v različnih gospodarskih sektorjih. Odprava davčnih olajšav za plačilo hipotekarnih obresti in odplačil v letu 2012 je bila ključna za preusmeritev spodbud stran od lastništva, toda prizadevanja za oblikovanje večjega in učinkovitejšega najemniškega trga, ki bi tudi podpiral mobilnost delavcev, so še vedno na začetni stopnji.
- (17) Primanjkljaj v tarifnih prihodkih od električne energije, ki pomeni potencialno obsežne pogojne obveznosti za proračun in nezanemarljiva makroekonomska tveganja, še ni bil dokončno obravnavan, saj so bili ukrepi iz leta 2012 in začetka leta 2013 nezadostni. V nacionalnem programu reform za leto 2013 je vlada napovedala, da bo osnutek zakona o nadaljnjem preoblikovanju sektorja električne energije predstavila do konca junija 2013. Konkurenčnost na maloprodajnem trgu električne energije je mogoče še izboljšati. Prometna infrastruktura je obsežna, vendar obstajajo možnosti za strožjo ureditev izbiranja naložb in za prednostno obravnavo učinkovitega vzdrževanja obstoječih omrežij. Načrtovana ustanovitev neodvisnega organa za opazovanje bi pri tem pomagala. Hkrati pa tehnične in pravne ovire onemogočajo konkurenco na področju tovarnega in potniškega železniškega prometa.
- (18) Visoko decentraliziran sistem zahteva okrepljeno usklajevanje med različnimi javnimi upravami, in sicer za zmanjšanje stroškov ter omejitev upravnega bremena za podjetja in gospodinjstva. V ta namen je bilo izvedenih ali se še izvaja več pobud. Vlada je posebej februarja 2013 predstavila osnutek zakona o reformi lokalne

uprave (ki naj bi ga parlament sprejel do konca leta 2013), ustanovljen pa je bil tudi odbor za reformo javne uprave. Zadevni odbor bo podal predloge za reformo španske javne uprave do konca junija 2013. Reforme za izboljšanje delovanja sodnega sistema so v teku, toda pri nekaterih ukrepih se kopičijo zamude, še vedno pa obstajajo možnosti za izboljšanje učinkovitosti španskega sodstva.

- (19) Komisija je v okviru evropskega semestra izvedla celovito analizo ekonomske politike Španije. Ocenila je program za stabilnost in nacionalni program reform. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Španiji, ampak tudi to, ali sta skladna s pravili in smernicami EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 9 v nadaljevanju.
- (20) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 v nadaljevanju.
- (21) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. V oceni ugotavlja, da je predlagan načrt reform celovit in gre v pravo smer. Hkrati je v oceni poudarjena nujnost sprejetja in uspešne izvedbe manjkajočih reform, da bi te lahko začele zagotavljati pričakovane pozitivne učinke. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8 in 9 v nadaljevanju.
- (22) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Španija bi tudi morala kot država, katere valuta je euro, zagotoviti, da se navedena priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Španija v obdobju 2013–2014 ukrepa, tako da:

1. Zagotovi strukturni fiskalni napor kot zahteva priporočilo Sveta, izdano v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, in tako zagotovi zmanjšanje čezmernega

primanjkljaja do leta 2016. V ta namen izvede ukrepe, sprejete v načrtih proračunov za leto 2013 na vseh ravneh upravljanja, in okrepi srednjeročno proračunsko strategijo z zadostno opredeljenimi strukturnimi ukrepi za obdobje 2014–2016. Trajna odprava fiskalnih neravnotežij je odvisna od verodostojnega izvajanja ambicioznih strukturnih reform, ki bi povečale sposobnost prilagajanja ter možnosti za rast in zaposlovanje. Si po zmanjšanju čezmernega primanjkljaja prizadeva za primerno hitro strukturno prilagajanje za doseg srednjeročnega cilja do leta 2018. Zagotovi strogo in pregledno izvrševanje preventivnih in popravilnih ukrepov iz systemskega zakona o stabilnosti proračuna. Pred koncem leta 2013 ustanovi neodvisen fiskalni organ, ki bo zagotavljal analize in svetovanje ter spremljal skladnost fiskalne politike z nacionalnimi fiskalnimi pravili in fiskalnimi pravili na ravni EU. Izboljša učinkovitost in kakovost javne porabe na vseh ravneh upravljanja ter izvede sistematični pregled večjih postavk odhodkov do marca 2014. Poveča stroškovno učinkovitost v sektorju zdravstvenega varstva ter hkrati ohrani dostopnost za ranljive skupine, na primer z zmanjšanjem odhodkov bolnišnic za farmacevtske izdelke, krepitvijo usklajevanja med različnimi vrstami oskrbe in izboljšanjem spodbud za učinkovito uporabo virov. Sprejme ukrepe za zmanjšanje preostalega zneska zaostalih plačil s strani države, se izogiba njihovemu nadaljnjemu kopičenju in redno objavlja podatke o neporavnanih zneskih. Sprejme zakon o dezindeksaciji za zmanjšanje stopnje togosti cen na področju javnih odhodkov in prihodkov dovolj zgodaj, da bo začel veljati v začetku leta 2014, ter preučí dodatne ukrepe za omejitev uporabe določb o indeksaciji. Do konca leta 2013 dokonča zakonodajo o dejavniku vzdržnosti za zagotovitev dolgoročne finančne stabilnosti pokojninskega sistema, vključno z zvišanjem dejanske upokojitvene starosti tako, da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi glede na spremembe pričakovane življenjske dobe.

2. Do marca 2014 izvede sistematični pregled davčnega sistema. Preučí nadaljnje omejevanje davčnih odhodkov pri neposrednem obdavčenju, razišče možnosti za dodatno omejitev uporabe znižanih stopenj DDV in sprejme dodatne ukrepe na področju okoljskega obdavčenja, zlasti kar zadeva trošarine in davke na gorivo. Sprejme nadaljnje ukrepe za omejitev davčnih ugodnosti pri obdavčitvi pravnih oseb. Okrepi boj proti sivi ekonomiji in neprijavljenemu delu.
3. Izvede program za finančni sektor za dokapitalizacijo finančnih institucij, vključno z ukrepi, sprejetimi novembra 2012, ki spodbujajo nebančna posredništva.

4. Do julija 2013 dokonča oceno reforme trga dela iz leta 2012, ki zajema vse njene cilje in ukrepe, in predstavi potrebne spremembe do septembra 2013. Do julija 2013 sprejme nacionalni načrt zaposlovanja za leto 2013 in hitro izvede v rezultate usmerjeno reformo aktivnih politik trga dela, vključno s krepitvijo ciljne usmerjenosti in

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

učinkovitosti svetovanja. Okrepi in posodobi javne zavode za zaposlovanje za zagotovitev učinkovite, posamezniku prilagojene pomoči za brezposelne v skladu z njihovim profilom in potrebah po usposabljanju. Poveča učinkovitost programov za prekvalifikacijo starejših in nizkokvalificiranih delavcev. Popolnoma usposobi enotni zaposlitveni portal in pospeši izvajanje javno-zasebnega sodelovanja na področju posredovanja zaposlitev za zagotovitev njegove učinkovite uporabe že v letu 2013.

5. Izvede ukrepe za boj proti brezposelnosti mladih iz strategije za podjetništvo in zaposlovanje mladih za obdobje 2013–2016, na primer prek „jamstva za mlade“, ter pozorno spremlja njihovo učinkovitost. Nadaljuje prizadevanja za povečanje ustreznosti izobraževanja in usposabljanja glede na potrebe na trgu dela, za zmanjšanje predčasnega opuščanja šolanja ter za porast vseživljenjskega učenja, in sicer z razširitvijo uporabe dvojnega poklicnega usposabljanja prek okvirov sedanje pilotne faze in z uvedbo celovitega sistema spremljanja uspešnosti učencev do konca leta 2013.
6. Sprejme in izvede potrebne ukrepe za zmanjšanje števila ljudi, ki jim grozi revščina in/ali socialna izključenost, tako da okrepi aktivne politike trga dela za izboljšanje zaposljivosti ljudi, ki so oddaljeni od trga dela, in z izboljšanjem ciljne usmerjenosti ter povečevanjem učinkovitosti in uspešnosti ukrepov podpore, vključno s kakovostnimi storitvami za podporo družinam.
7. Nujno sprejme in izvede osnutek zakona o enotnosti trga in pospeši vse dodatne ukrepe, ki so potrebni za njegovo naglo izvedbo. Zagotovi učinkovitost, samostojnost in neodvisnost novega regulativnega organa. Do konca leta 2013 sprejme in izvede zakon o poklicnih združenjih in storitvah, da se odpravijo kakršne koli neupravičene omejitve dostopa do in izvajanja poklicnih dejavnosti, ter zakon o podjetništvu. Preoblikuje in združi sheme za podporo internacionalizaciji

podjetij. Zmanjša število postopkov za izdajanje dovoljenj, tudi za industrijske dejavnosti, in jih skrajša ter razširi uporabo pristopa „hitrega dovoljenja“ na področju maloprodaje tudi na druge dejavnosti. Pregleda okvira za insolventnost za podjetja in posameznike, vključno z omejitvijo osebne odgovornosti podjetnikov in olajšanjem druge priložnosti za propadla podjetja. Odpravi neupravičene omejitve za postavitev veleblagovnic z velikimi površinami. Do marca 2014 pregleda učinkovitost regulativnega okvira za podporo razvoju trga najemniških stanovanj.

8. Odpravi primanjkljaj v tarifnih prihodkih od električne energije s sprejetjem in izvedbo strukturnih reform v sektorju električne energije do konca leta 2013. Okrepi prizadevanja za dokončanje električnih in plinskih povezav s sosednjimi državami. Zmanjša pogojne obveznosti za javne finance, ki izhajajo iz nedonosne prometne infrastrukture. Ustanovi neodvisen organ za opazovanje, ki prispeva k oceni prihodnjih velikih infrastrukturnih projektov. Sprejme ukrepe za zagotovitev učinkovite konkurence na področju tovarnega in potniškega železniškega prometa.
9. V skladu s predloženim časovnim razporedom sprejme reformo lokalne uprave in do oktobra 2013 izdela načrt za povečanje učinkovitosti celotne javne uprave. Sprejme reforme za povečanje učinkovitosti pravosodnega sistema in izvede tiste, ki na tem področju že potekajo.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za obdobje 2012–2016

(2013/C 217/21)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepjenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

(3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazil polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

(4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo ⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2012 in dal mnenje o konvergenčnem programu Švedske za obdobje 2012–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Švedsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.

(7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Švedsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Švedskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih je potrebno spremljanje in ukrepanje politike. Nadaljnjo pozornost si zaslužijo predvsem makroekonomska gibanja zadolženosti in razdolževanja v zasebnem sektorju ter še neodpravljene neučinkovitosti nepremičninskega trga. Čeprav velik presežek na tekočem računu ni povezan s takšnimi tveganji kot visok primanjkljaj, bo Komisija še naprej spremljala gibanja tekočega računa na Švedskem.

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 85.

- (9) Švedska je 19. aprila 2013 predložila konvergenčni program za obdobje 2012–2017, in nacionalni program reform za leto 2013. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene konvergenčnega programa Svet v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 meni, da je makroekonomski scenarij za leto 2013, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. Vlada za leti 2013 in 2014 napoveduje rast v višini 1,2 % oziroma 2,2 % BDP, ustrežna napoved Komisije pa predvideva 1,5 % in 2,5 %. Cilj proračunske strategije, opisane v konvergenčnem programu, je zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ z upoštevanjem pravil švedskega fiskalnega okvira, vključno s ciljem, da se v povprečju skozi celoten poslovni cikel doseže presežek v neto posojanju širšega sektorja države v višini 1 % BDP. Javnofinančni saldo je zdrsnil z rahlega presežka v višini 0,2 % BDP v letu 2011 na 0,5-odstotni primanjkljaj v letu 2012. Konvergenčni program potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj, tj. –1,0 % BDP. Srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. V skladu s konvergenčnim programom naj bi se strukturni javnofinančni saldo, kot ga je preračunala Komisija, iz rahlega primanjkljaja v višini okoli 0,4 % BDP v obdobju 2012–2013 po letu 2014 prevesil v presežek. Zato bo srednjeročni proračunski cilj v obdobju konvergenčnega programa najverjetneje dosežen. V skladu z informacijami iz konvergenčnega programa naj bi stopnja rasti javnofinančnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na prihodkovni strani v letih 2012 in 2013 preseгла referenčno srednjeročno stopnjo potencialne rasti BDP, po letu 2014 pa se bo spustila pod njo. Celo ob upoštevanju možnosti, da bi bili v letu 2014 sprejeti dodatni ekspanzivni diskrecijski ukrepi, so tveganja za neizpolnitev proračunskih ciljev majhna. Program napoveduje, da naj bi se delež dolga, ki je nižji od referenčne vrednosti 60 % BDP, v letu 2013 začasno povečal na 42 % BDP, nato pa se v letu 2015 ponovno znižal na 40 %. Po napovedi Komisije naj bi se delež dolga v letu 2014 znižal na 39 %.
- (11) Velika zadolženost zasebnega sektorja (v letu 2012 je znašala 235 % BDP) še vedno vzbuja zaskrbljenost. Zadolženost gospodinjstev, ki se giblje okoli 80 % BDP ali približno 170 % razpoložljivega dohodka, se je šele nedavno ustalila in se ob nadaljnji rasti kreditov in počasnem odplačevanju hipotekarnih kreditov najverjetneje ne bo zmanjšala. Sedanja davčna olajšava za plačila obresti in nizki periodični davki na nepremičnine spodbujajo stanovanjsko zadolževanje, kar prispeva k visoki ravni zadolženosti. Poleg tega razmeroma velika vrzel med dejansko mejno davčno stopnjo na zadolževanje in kapital za nove naložbe spodbuja podjetja k dolžniškemu financiranju. Švedska je nedavno omejila davčno olajšavo za stroške obresti znotraj skupine podjetij, vendar nima celovitega sistema za odpravo vrzeli med olajšavami za financiranje dolga in kapitala. Dolg podjetij ostaja visok pri 149 % BDP.
- (12) Čeprav je švedski nepremičninski trg v zadnjem času stabilen, še vedno predstavlja potencialen vir nestabilnosti. Na strani ponudbe kaže nekatere neučinkovitosti, ki bi lahko prispevale k povišanju cen stanovanj in ustvarjanju neželenih učinkov rigidnosti trga. Švedske naložbe v gradbeništvo predstavljajo le polovico obsega zadevnih naložb drugih nordijskih držav, tako v razmerju do BDP kot glede na prebivalstvo. Trenutno zaradi dolgotrajnih postopkov na občinski ravni pogosto traja več let, da se začne izvajati nov projekt. Racionalizacija teh postopkov bi povečala prožnost ponudbe stanovanj, spodbudila konkurenco v gradbeništvu in zmanjšala stroške gradnje. Potrebne so nadaljnje reforme na področju določanja najemnin, da se bo na trgu lahko vzpostavila optimalna ponudba najemnih stanovanj po primernih ceni. Odprava neučinkovitosti nepremičninskega trga bi verjetno prispevala tudi k zmanjšanju zadolženosti prebivalstva, saj gre za povezani vprašanji.
- (13) Na Švedskem je stopnja brezposelnosti mladih, oseb s priseljskim ozadjem in nizko kvalificiranih delavcev še vedno precej nad stopnjo brezposelnosti preostalega delovno sposobnega prebivalstva in nad povprečjem EU. Švedska je sprejela številne nove primerne ukrepe za rešitev tega problema. Ukrepi, namenjeni vključevanju oseb s priseljskim ozadjem na trg dela, so že dali prve rezultate, saj se je stopnja brezposelnosti znižala, vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja za zmanjšanje vrzeli med stopnjo brezposelnosti te skupine in preostalega prebivalstva. Zaenkrat mladi še niso imeli vidne koristi od teh ukrepov. Vendar je bilo sprejetih ali je v pripravi več obetavnih ukrepov, med njimi „pogodbe za uvajanje v delo“ (posebne zaposlitvene pogodbe za mlade, ki vključujejo izobraževanje) v okviru švedskega modela določanja plač s strani popolnoma neodvisnih socialnih partnerjev. Zelo pomembna so tudi prizadevanja za povečanje obsega vajeništva in drugih oblik poklicnega usposabljanja na delovnem mestu, vendar bodo morala biti ta prizadevanja ambicioznejša, da bi dosegla želeni učinek. Doseči bi bilo treba tudi nadaljnji napredek pri pregledu zakonodaje za zaščito zaposlitve in izkoriščanju prednosti jamstva za mlade. Bolj ciljno usmerjenim ukrepom, namenjenim tistim, ki jih najbolj potrebujejo, bi bilo treba dati prednost pred splošnimi subvencijami. V okviru švedskega sistema jamstva za mlade, ki iščejo delo prek javnega zavoda za zaposlovanje in so brezposelni 90 dni ali več, so mladim na voljo ciljno prilagojene storitve za izboljšanje njihovih možnosti, da najdejo priložnosti za zaposlitev in izobraževanje. Vendar se zdi, da jamstvo za mlade trenutno ni najbolj učinkovito prilagojeno mladim, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje niti niso prijavljeni na zavodu za zaposlovanje. V skladu s priporočilom iz leta 2012 je Švedska naročila študijo učinkov znižane stopnje DDV za restavracije in gostinske storitve na cene, plače in

zaposlovanje mladih, katere prehodni rezultati naj bi bili znani januarja 2014, končne ugotovitve pa leta 2016. Ti rezultati bodo pomembni, saj so bili izraženi pomisleki o stroškovni učinkovitosti tega ukrepa.

- (14) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo švedske ekonomske politike. Ocenila je konvergenčni program in nacionalni program reform ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Švedskem, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 spodaj.
- (15) Svet je ob upoštevanju te ocene proučil švedski konvergenčni program, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (16) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih iz točk 2 in 3 spodaj –

PRIPOROČA, da Švedska v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

1. Izvede potrebne ukrepe za izvajanje rasti prijazne fiskalne politike in ohranja trden fiskalni položaj ter tako zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem programskem obdobju.

2. Nadaljuje z zmanjševanjem tveganj, povezanih z zasebnim dolgom, in sicer z zmanjšanjem spodbud za zadolževanje v sistemu obdavčitve nepremičnin, tako da postopoma odpravi davčno olajšavo za plačila obresti na hipotekarne kredite in/ali poveča davke na nepremičnine. Sprejme nadaljnje ukrepe za spodbujanje preudarnega posojanja, tj. ukrepe, ki spodbujajo odplačevanje hipotekarnih kreditov. Nadalje zmanjša ugodnejšo obravnavo dolga v obdavčevanju podjetij.
3. Izboljša učinkovitost nepremičninskega trga z nadaljnjimi reformami sistema najemnim in poveča svobodo pri sklepanju pogodb med posameznimi najemniki in najemodajalci. Spodbuja večjo konkurenco v gradbeništvu ter pregleda postopke za načrtovanje, razdelitev na območja po namembnosti ter izdajo dovoljenj z namenom povečati preglednost, skrajšati roke in zmanjšati ovire za vstop gradbenih podjetij na trg.
4. Okrepi prizadevanja za izboljšanje vključevanja nizko kvalificiranih mladih in oseb s priseljskim ozadjem na trg dela, tako da uvede odločnejše in bolj ciljno usmerjene ukrepe za izboljšanje njihove zaposljivosti in povpraševanje na trgu dela po teh skupinah iskalcev zaposlitve. Okrepi prizadevanja za olajšanje prehoda iz šolanja v zaposlitev, vključno s širšo uporabo usposabljanja na delovnem mestu in drugih oblik pogodb, ki združujejo delo in izobraževanje. Dopolni sistem jamstva za mlade, da bo dosegel tudi mlade, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje. Dokonča pregled učinkovitosti veljavne znižane stopnje DDV za restavracije in gostinske storitve pri ustvarjanju delovnih mest ter na podlagi tega pregleda oblikuje ugotovitve.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Nizozemske za stabilnost za obdobje 2012–2017

(2013/C 217/22)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic⁽³⁾, ki skupaj tvorita

integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli dogovor za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2012 in dal mnenje o programu Nizozemske za stabilnost za obdobje 2012–2015.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Nizozemsko opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Komisija je 10. aprila 2013 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Nizozemsko, ki ga je opravila v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da na Nizozemskem obstajajo makroekonomska neravnotežja, ki pa niso čezmerna.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 88.

- (9) Nizozemska je 29. aprila 2013 predložila nacionalni program reform za leto 2013 in program za stabilnost za obdobje 2012–2017. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.
- (10) Na podlagi ocene programa za stabilnost v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je Nizozemska v obdobju 2011–2013 izvedla obsežne ukrepe za konsolidacijo, vendar pa fiskalni napor verjetno ne bo zadostoval za odpravo čezmernega primanjkljaja do leta 2013, predvsem zaradi nepričakovanega poslabšanja gospodarskih razmer. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu za stabilnost, je na splošno verjeten. V programu za stabilnost je za leto 2013 napovedana negativna realna gospodarska rast v višini $-0,4\%$, za leto 2014 pa pozitivna rast v višini $1,1\%$, kar je precej blizu stopnji iz napovedi služb Komisije iz pomladi 2013 ($-0,8\%$ za leto 2013 in $0,9\%$ za leto 2014). V programu za stabilnost je naveden cilj zmanjševanja nominalnega primanjkljaja na vzdržen način pod 3% BDP z letom 2014. Srednjeročni proračunski cilj v programu za stabilnost ni izrecno omenjen, kar naj bi pomenilo, da velja ciljna vrednost $-0,5\%$, ki je bila sporočena v lanskoletnem programu za stabilnost. Srednjeročni proračunski cilj je v skladu z zahtevami Pakta za stabilnost in rast. Za leto 2015 je sicer načrtovano izboljšanje strukturnega salda za $0,5\%$ BDP v skladu z minimalno zahtevo za letno strukturno prilagoditev, vendar pa se za leto 2016 pričakuje poslabšanje strukturnega salda za $0,4\%$ BDP, leta 2017 pa ponovno izboljšanje za $0,1\%$ BDP, kar pomeni odstopanje od primerne poteka prilagoditve. Glede na napoved služb Komisije iz pomladi 2013 je povprečni letni fiskalni napor v višini $0,7\%$ BDP v obdobju 2010–2013 skladen s fiskalnim naporom v višini $\frac{3}{4}\%$ BDP, ki ga priporoča Svet. Proračunska prilagoditev v letih 2011 in 2012 je bila usmerjena predvsem na stran odhodkov, leta 2013 pa je v večini temeljila na ukrepih na strani prihodkov. Načrtovani nominalni primanjkljaj, določen v programu za stabilnost, je skladen s ciljem odprave čezmernega primanjkljaja do leta 2014, kar je eno leto po roku, ki ga je Svet določil v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem z dne 2. decembra 2009. Svet meni, da načrtovani fiskalni napor nizozemskih organov ne omogoča dejanske odprave čezmernega primanjkljaja do leta 2014. Možni dodatni ukrepi za konsolidacijo, opisani v programu za stabilnost, so bili začasno umaknjeni, vendar pa tudi ne bi zadostovali. Nizozemska mora opredeliti dodatne ukrepe za zmanjšanje nominalnega javnofinančnega primanjkljaja na vzdržen način pod mejo 3% BDP v letu 2014. V skladu s programom za stabilnost naj bi se javni dolg letos še povečal, in sicer leta 2013 na 74% BDP, leta 2014 pa naj bi dosegel 75% BDP. Delež dolga naj bi tako po napovedih ostal precej nad referenčno vrednostjo 60% . Leta 2015 bi se zmanjšal na $71,4\%$ BDP ter zatem rahlo upadal in se leta 2017 ustabil pri $70,8\%$ BDP. Vendar pa to zmanjševanje deleža dolga po letu 2014 ni ustrezno utemeljeno z ukrepi na ravni politik.
- (11) Za povečanje možnosti za prihodnjo rast na Nizozemskem je izredno pomembno, da se zaradi potrebne konsolidacije, ki bi omogočila odpravo čezmernega primanjkljaja na vzdržen način in doseganje srednjeročnega proračunskega cilja v srednje- do dolgoročnem obdobju, ne bodo zmanjšali odhodki, ki spodbujajo rast. Za uravnoteženo prilagajanje bodo ključnega pomena zlasti spodbujevalni ukrepi na področju inovacij in raziskav, vključno s temeljnimi raziskavami, ter izobraževanja in usposabljanja. S tem bi se podprlo gospodarsko okrevanje, hkrati pa bi se spodbujala inovativnost in človeški kapital, povečala konkurenčnost ter izboljšale srednje- do dolgoročne možnosti za rast.
- (12) Eden ključnih izzivov predstavlja trg stanovanjskih nepremičnin, na katerem so se v zadnjih desetletjih nakopile togosti in izkrivljajoče spodbude, ki so oblikovale vzorce stanovanjskega financiranja in varčevanja v tem sektorju. Dejstvo, da gospodinjstva povečujejo bruto hipotekarni dolg na podlagi stanovanjskega premoženja, je večinoma posledica dolgoletnih fiskalnih spodbud, zlasti stoodstotne davčne olajšave za hipotekarne obresti. Od aprila 2012 je bila delno izvedena vrsta ukrepov in nekateri od njih so bili namenjeni prilagajanju davčne obravnave stanovanjskega financiranja. Postopno omejevanje davčne olajšave za hipotekarne obresti in povečevanje spodbude za odplačevanje je vsekakor potrebno, vendar se ta ukrep uvaja prepočasi, da bi lahko znatno vplival na dinamiko odplačevanja. Trg najemnih stanovanj omejujeta množica predpisov in obsežen sektor socialnih stanovanj, za katerega so hkrati značilne dolge čakalne liste. V tem sektorju je nedavna uvedba različnih stopenj najemnin glede na dohodek gospodinjstva dobrodošel ukrep, vendar je njegov učinek omejen. Ob upoštevanju vsega navedenega so predlagani ukrepi ustrezni, vendar reforme pri obravnavanju temeljnih težav na splošno napredujejo počasi in jih je torej treba pospešiti, hkrati pa je ob upoštevanju vpliva trenutnega gospodarskega okolja treba še naprej zagotavljati dostopnost socialnih stanovanj za prikrajšane državljanke, ki stanovanj ne morejo najeti po tržnih pogojih, tudi na lokacijah, na katerih je povpraševanje veliko.
- (13) Dolgoročna vzdržnost pokojninskega sistema je bila okrepljena s postopnim zvišanjem zakonsko določene upokojitvene starosti s 65 let leta 2012 na 67 let leta 2021. Nizozemska je tako v celoti upoštevala del priporočila iz leta 2012, ki se nanaša na zvišanje in uskladitev zakonsko določene upokojitvene starosti glede na pričakovano življenjsko dobo v prvem in tudi v drugem pokojninskem stebru. Med preostalimi izzivi je tudi ustrezna med- in znotrajgeneracijska delitev stroškov in tveganj. Poleg tega je prenova upravljanja pokojninskih skladov drugega stebra več kot potrebna, da bi se povečala odpornost sistema z vidika staranja prebivalstva. Izvedba načrtov za reformo na področju dolgotrajne oskrbe bi prispevala k zaježitvi hitro rastočih stroškov,

ki so posledica staranja prebivalstva, in s tem podpirala vzdržnost javnih financ. Pri tem je treba ohranjati ustrezen raven kakovosti in dostopnosti dolgotrajne oskrbe.

- (14) Reforme trga dela, ki jih je predlagala vlada, so namenjene povečanju udeležbe in mobilnosti na trgu dela. Reforma Zakona o udeležbi na trgu dela je ambiciozna in bo prispevala k povečanju udeležbe na trgu dela, vendar pa reforme še niso uzakonjene. Poleg tega so potrebni dodatni ukrepi za povečanje zaposljivosti ljudi z obrobja trga dela, vključno z ženskami, osebami s priseljenkim ozadjem, invalidi in starejšimi. Nizozemska je napovedala reforme sistema nadomestil za brezposelnost in svoje sorazmerno stroge delovnopravne zakonodaje. V kombinaciji z davčnimi spodbudami za mobilnost („mobilitetsbonus“), ki delodajalce spodbujajo k zaposlovanju prejemnikov socialne pomoči v starosti 50 let ali več ali delovnih invalidov, so te reforme dobro usmerjene v segment trga dela, za katerega je značilna nižja udeležba. Navedeni ukrepi so korak v pravo smer, vendar pa bo celovita ocena njihove uspešnosti mogoča šele po njihovem sprejetju. Poleg navedenega bi lahko hitrejše odpravljanje preostalih dejavnikov, ki prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu odvrtaajo od opravljanja večjega števila delovnih ur, še dodatno omililo pomanjkanje delovne sile v prihodnosti.
- (15) V zvezi s priporočilom iz leta 2012 glede inovacij ter sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom je bil dosežen precejšen napredek. Izvajati se je začela podjetniška politika „Na vrh“, vključno s sektorskim pristopom za javno-zasebna partnerstva na področju raziskav, inovacij in izobraževanja (t.i. „sektorji na vrhu“). Pomembno je, da se poleg sektorskih politik na področju inovacij nadaljujejo horizontalne politike na področju raziskav in inovacij ter da se ohranja ustreznost raven javnega financiranja za temeljne raziskave, ki prejemajo nenamenska proračunska sredstva.
- (16) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo nizozemske ekonomske politike. Ocenila je nacionalni program reform in program za stabilnost ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko na Nizozemskem, ampak tudi upoštevanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 4 spodaj.
- (17) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program za stabilnost, njegovo mnenje⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.

- (18) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in program za stabilnost. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu iz točke 2 spodaj.
- (19) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro⁽²⁾. Kot država katere valuta je euro, bi morala Nizozemska tudi zagotoviti, da se navedena priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, da Nizozemska v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

- Okrepi in izvaja proračunsko strategijo za leto 2014 in pozneje ter jo podpre z dovolj podrobno opredeljenimi ukrepi, da bo pravočasno in na vzdržen način odpravila čezmerni primanjkljaj do leta 2014 in dosegla strukturni fiskalni napor, določen v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Zaščiti odhodke na področjih, ki so neposredno povezana z rastjo, kot so izobraževanje, inovacije in raziskave. Ko bo čezmerni primanjkljaj odpravljen, nadaljuje s strukturnimi prilagoditvami, ki ji bodo omogočile doseglo srednjeročnega proračunskega cilja do leta 2015.
- Okrepi prizadevanja za postopno reformo trga stanovanjskih nepremičnin s pospešitvijo načrtovanega zmanjšanja davčne olajšave za hipotekarne obresti, ob upoštevanju vpliva trenutnega gospodarskega okolja, in z uvedbo bolj tržno naravnane mehanizma za določanje višine najemnin na trgu najemnih stanovanj in z dodatnim vezanjem višine najemnin za socialna stanovanja na višino dohodkov gospodinjstev. Zagotovi, da se podjetja, ki upravljajo s socialnim stanovanji, preusmerijo na gospodinjstva.
- Ob posvetovanju s socialnimi partnerji prilagodi drugi pokojninski steber tako, da bo zagotavljal ustrezne med- in znotrajgeneracijske delitve stroškov in tveganj. Postopno zviševanje zakonsko določene upokojitvene starosti podkrepi z ukrepi za povečanje zaposljivosti starejših delavcev. Izvede načrtovano reformo sistema dolgoročne oskrbe, da se zagotovi njegova stroškovna učinkovitost, ter jo dopolni z novimi ukrepi za obvladovanje rasti stroškov, s čimer se bo zagotovila vzdržnost.

⁽¹⁾ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

⁽²⁾ Glej stran 97 tega Uradnega lista.

4. Izvede dodatne ukrepe za povečanje udeležbe na trgu dela, zlasti ljudi z obrobja trga dela. Še naprej zmanjšuje odvrtilne davčne ukrepe na trgu dela, tudi z odpravljanjem prenosljivih davčnih olajšav za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu. Spodbuja prehode na trgu dela in odpravlja togosti, tudi s hitrejšo reformo delovnopravne zakonodaje in sistema nadomestil za brezposelnost.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za obdobje 2012/13 do 2017/18

(2013/C 217/23)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik ⁽¹⁾ in zlasti člena 9(2) Uredbe,ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ⁽²⁾ ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Komisije, da začne izvajati novo strategijo za delovna mesta in rast Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.
- (2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ⁽³⁾, ki skupaj tvorita integrirane smernice. Drave članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

⁽¹⁾ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.⁽²⁾ UL L 306, 23.11.2011, str. 25.⁽³⁾ Za leto 2013 ostajajo nespremenjene v skladu s Sklepom Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic (UL L 118, 30.4.2013, str. 21).

- (3) Voditelji držav oziroma vlad držav članic so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.
- (4) Svet je 10. julija 2012 sprejel priporočilo ⁽⁴⁾ v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2012 in dal mnenje o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za obdobje 2012–2017.
- (5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem je Združeno kraljestvo opredelila kot eno od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.
- (6) Evropski parlament je v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 ustrezno sodeloval v evropskem semestru in 7. februarja 2013 sprejel resolucijo o zaposlovanju in socialnih vidikih v letnem pregledu rasti 2013 in resolucijo o prispevku k letnemu pregledu rasti 2013.
- (7) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.
- (8) Komisija je 10. aprila 2013 v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 objavila rezultate poglobljenega pregleda za Združeno kraljestvo. Na podlagi opravljene analize Komisija ugotavlja, da v Združenem kraljestvu obstajajo makroekonomska neravnotežja, zaradi katerih so potrebni spremljanje in strateški ukrepi. Nadaljnjo pozornost bi bilo treba posvetiti predvsem makroekonomskim gibanjem na področju zadolženosti gospodinjstev, ki je povezana z visoko ravnijo hipotekarnih dolgov in značilnostmi trga stanovanjskih nepremičnin, ter neugodnim trendom na področju zunanje konkurenčnosti, zlasti v zvezi z izvozom blaga in šibko rastjo produktivnosti.

⁽⁴⁾ UL C 219, 24.7.2012, str. 91.

- (9) Združeno kraljestvo je 30. aprila 2013 predložilo konvergenčni program za obdobje 2012/13 do 2017/18, ter nacionalni program reform za leto 2013. Da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost, sta bila programa ocenjena istočasno.
- (10) V skladu z odstavkom 4 Protokola (št. 15) o nekaterih določbah v zvezi z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska se obveznost iz člena 126(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije o izogibanju čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju za Združeno kraljestvo ne uporablja. Odstavek 5 Protokola določa, da si mora Združeno kraljestvo prizadevati, da bi se izognilo čezmernemu javnofinančnemu primanjkljaju. Svet je 8. julija 2008 v skladu s členom 104(6) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti sklenil, da v Združenem kraljestvu obstaja čezmeren primanjkljaj.
- (11) Na podlagi ocene konvergenčnega programa Svet v skladu z Uredbo (ES) št. 1466/97 meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten. Cilj proračunske strategije, opredeljene v konvergenčnem programu, je do konca petletnega obdobja uresničiti ciklično prilagojeni tekoči proračun, ki je blizu uravnoteženemu. Javnofinančni primanjkljaj je bil najvišji v obdobju 2009/10⁽¹⁾, ko je znašal 11,5 % BDP, v obdobju 2012/13 pa se je po zaslugi enkratnih ukrepov, ki so primanjkljaj v navedenem obdobju znižali za dve odstotni točki, zmanjšal na 5,6 % BDP. Kljub temu konvergenčni program kaže, da vladi ne bo uspelo ujeti roka (2014/15) za odpravo čezmernega primanjkljaja, ki ga je določil Svet, saj je primanjkljaj v navedenem obdobju ocenjen na 6,0 % BDP. V programu je predvideno, da bo čezmerni primanjkljaj odpravljen v obdobju 2017/18 (tj. tri leta po roku, ki ga je decembra 2009 določil Svet), ko naj bi znašal 2,3 % BDP. V konvergenčnem programu je predvideno tudi, da se bo strukturni javnofinančni primanjkljaj, kot ga je preračunala Komisija, nekoliko zmanjšal, in sicer s 5,6 % BDP v obdobju 2013/14 na 5,1 % BDP v obdobju 2014/15. V obdobju od 2010/11 do 2012/13 je povprečni neprilagojeni fiskalni napor ocenjen na 1,1 % BDP, kar je precej pod vrednostjo 1,75 % BDP, ki jo priporoča Svet, pred popravkom zaradi revizije potencialne rasti odhodkov ali pomanjkljivosti oziroma primanjkljaja na ravni prihodkov. Glavna tveganja v zvezi s proračunskimi napovedmi so povezana z rastjo, ki zaostaja za pričakovanji zaradi še vedno visoke inflacije, ki zavira zasebno potrošnjo, in možnim poslabšanjem razmer v mednarodnem okolju, ki bi lahko negativno vplivalo na trgovino in naložbe.

Konvergenčni program ne vključuje srednjeročnega proračunskega cilja v skladu z določbami Pakta za stabilnost in rast. Vlada nadaljuje z izvajanjem strategije za fiskalno konsolidacijo, vendar je primanjkljaj večji od napovedi, ker so odhodki zaradi delovanja avtomatskih stabilizatorjev višji, prihodki od davkov pa nižji od pričakovanih. Poleg tega doslej izvedeni ukrepi za konsolidacijo niso zadostovali, da bi zagotovili priporočen povprečni letni fiskalni napor za odpravo čezmernega primanjkljaja. Tudi potencialni prihodki iz naslova strukturnih reform, katerih cilj je bil npr. povečanje učinkovitosti davčnega sistema s spremembo strukture stopenj DDV, so še vedno relativno premalo izkoriščeni. Javni dolg, izražen v odstotkih BDP, se je s 56,1 % v obdobju 2008/09 povečal na 90,7 % v obdobju 2012/13. V konvergenčnem programu je napovedano, da se bo delež državnega dolga v obdobjih 2015/16 in 2016/17 povečal na 100,8 %, nato pa se v obdobju 2017/18 zmanjšal na 99,4 %.

- (12) Leta 2012 se je nadaljevalo tudi razdolževanje gospodinjstev, vendar zadolženost gospodinjstev v Združenem kraljestvu, ki znaša 96 % BDP, še vedno močno presega povprečje v euroobmočju in ravni razdolževanja po tem, ko si bo gospodarstvo opomoglo in se bodo posli na stanovanjskem trgu vrnili na običajnejšo raven, morda ne bo mogoče ohraniti. Zaradi pomanjkanja stanovanjskih nepremičnin njihove cene ostajajo visoke in nestanovitne. Zaradi kombinacije visokih cen stanovanjskih nepremičnin in razširjene uporabe hipotekarnih posojil s spremenljivo obrestno mero so gospodinjstva še posebej izpostavljena spremembam obrestnih mer in povečanju stopnje brezposelnosti. Vlada izvaja ukrepe za reformo zakonodaje na področju prostorskega načrtovanja, vendar gradnja stanovanj ostaja na nizki ravni, sistem načrtovanja, vključno z omejitvami v zvezi z zelenimi površinami, pa še naprej pomembno ovira ponudbo stanovanjskih nepremičnin. Vladni posegi, ki bolj kot ponudbo spodbujajo povpraševanje po stanovanjskih nepremičninah, vključno z nedavno napovedanim programom „Help to Buy“ (*Pomoč pri nakupu*), bi lahko to stanje še poslabšali zaradi višjih cen stanovanjskih nepremičnin in večje zadolženosti gospodinjstev. Sistem obdavčitve nepremičnin v Združenem kraljestvu je kombinacija regresivnega periodičnega davka (Council Tax) in progresivnega davka na promet z nepremičninami (Stamp Duty Land Tax). Zaradi kombinacije visokih cen stanovanjskih nepremičnin, velike obremenjenosti proračunov gospodinjstev in bolj odgovornih meril za odobritev posojil si številna gospodinjstva s srednjimi dohodki nakupa stanovanja še naprej ne bodo mogla privoščiti. S tega vidika bi lahko poskrbeli, da bi zasebni najem postal privlačnejša in vzdržnejša alternativa lastništvu stanovanj.
- (13) Združeno kraljestvo se sooča tako z brezposelnostjo kot tudi s podzaposlenostjo, zlasti med mladimi. Na začetku

⁽¹⁾ Obdobje 2009/10 se nanaša na poslovno leto, ki se začne 1. aprila 2009 in konča 31. marca 2010.

leta 2013 je bila stopnja brezposelnosti 7,8 %, v primerjavi s stopnjo 10,9 % na ravni EU, na skoraj enaki ravni pa naj bi ostala tudi v letih 2013 in 2014. Veliko višja je raven brezposelnosti mladih, ki znaša 20,7 % in se vztrajno povečuje že od leta 2007, ko je znašala 14,3 %. Delež mladih, ki niso zaposleni in se ne šolajo ali usposabljujejo, je 14,0 %. V nasprotju s počasno rastjo BDP se je zaposlovanje v zasebnem sektorju lani močno povečalo, stopnji rasti produktivnosti in plač pa sta bili nizki. Združeno kraljestvo ima tudi presežek nizkokvalificiranih delavcev, po katerih povpraševanje upada, obenem pa tudi pomanjkanje delavcev s poklicnimi in tehničnimi veščinami in znanjem na visoki ravni, kar je eden od vzrokov za slabšo zunanjo konkurenčnost. Kljub temu, da je bil v zadnjih letih dosežen določen napredek, znaten delež mladih nima znanja, veščin in kvalifikacij, ki jih potrebujejo, da bi bili konkurenčni na trgu dela. Stopnja brezposelnosti med nizkokvalificiranimi delavci, starimi od 15 do 25 let, je 37,2 %, kar je občutno več od povprečja EU. Sedanja politika izobraževanja in usposabljanja se preveč osredotoča na osnovne veščine in znanja ter kvalifikacije 2. stopnje, čeprav gospodarstvo vedno bolj zahteva višje stopnje kvalifikacij. Kljub prizadevanjem za povečanje kakovosti programov vajeništva, bodo treba ta prizadevanja še okrepiti. Zlasti je sistem kvalifikacij še vedno zelo zapleten, kar lahko negativno vpliva na vključevanje podjetij v programe vajeništva. Združeno kraljestvo bi se problematike brezposelnosti mladih in ljudi, ki niso zaposleni in se ne šolajo ali usposabljujejo, lahko lotilo tudi tako, da bi sedanji program „Youth Contract“ (*Pogodba za mlade*) nadgradilo z izvajanjem programa „Youth Guarantee“ (*Jamstvo za mlade*).

- (14) V Združenem kraljestvu stalen problem predstavljajo šibke spodbude za delo. Organi nameravajo izboljšati stanje z uvedbo „univerzalnega kredita“, ki bo posameznikom omogočil, da bodo po zaposlitvi obdržali večji delež prejetih socialnih nadomestil. Čeprav bi univerzalni kredit lahko pozitivno vplival na zaposlovanje, je to v veliki meri odvisno od učinkovitega izvajanja in podpornih storitev, vključno z interakcijo z drugimi nadomestili. Obenem se bodo do leta 2016 številna nadomestila za delovno sposobne in davčne olajšave povečevali za 1 % na leto, kar je manj od napovedane stopnje inflacije, vendar bi moralo izboljšati spodbude za delo. Aprila 2013 je bila uvedena tudi vrsta drugih reform na področju nadomestil za socialno varnost. Obstaja tveganje za povečanje revščine, vključno z revščino med otroci, v gospodinjstvih, katerih člani ne najdejo zaposlitve. V nasprotju s tem pa so bili obseg, stopnja in dvig tako splošnih prejemkov kot prejemkov glede na premoženjsko stanje iz zmanjšanja v veliki meri izvzeti. Prvi izsledki delovnega programa nakazujejo, da obstaja še veliko prostora za izboljšave tako z vidika njegovega izvajanja kot tudi rezultatov. Združeno kraljestvo se sooča tudi z zahtevami po povečanju stopnje delovno aktivnih staršev in izboljšanju dostopa do visokokakovostnega in cenovno ugodnega otroškega varstva. V Združenem kraljestvu 17,3 % otrok živi v gospodinjstvih, kjer starši nimajo zaposlitve, kar je drugi največji

delež v Uniji. Stroški otroškega varstva v Združenem kraljestvu so trenutno med najvišjimi v Uniji, kar povzroča težave zlasti starešem samohranilcem in tistim, katerih dohodki predstavljajo drugi vir dohodka v gospodinjstvu. V letu 2010 so bili v celodnevno varstvo otrok v uradnih ustanovah otroškega varstva vključeni le 4 % otrok, kar je bistveno manj od povprečja Unije, ki znaša 14 %.

- (15) Skupna zadolženost podjetij v Združenem kraljestvu je dokaj visoka, vendar imajo nekatera podjetja težave z dostopom do posojil, poslovne naložbe pa ostajajo na zelo nizki ravni. Od leta 2007 so poslovne naložbe upadle bolj kot kdaj koli prej, zaradi česar so se bruto investicije v osnovna sredstva zmanjšale na 14,2 % BDP v letu 2012. To je tretji najmanjši delež v Uniji. Združeno kraljestvo ima tudi nizko stopnjo izdatkov za raziskave in razvoj, ki so se z 1,17 % BDP v letu 2001 zmanjšali na 1,09 % v letu 2011. Poslovne naložbe so se počasi začele povečevati, saj so v letu 2012 narasle za 4,9 %, vendar so še vedno na nizki ravni. Neto posojanje podjetniškemu sektorju je v letu 2012 ostalo negativno. Medtem ko si velika podjetja z zdravimi bilancami stanja lahko izposojajo po zgodovinsko nizkih obrestnih merah, pa imajo številna druga podjetja, zlasti MSP, težave z dostopom do posojil. Stanje še poslabšuje omejena konkurenca v bančnem sektorju. Ustrezno izvajanje priporočil odbora za finančno politiko o preudarnem ocenjevanju zahtev glede kapitalske ustreznosti bank in o odpravljanju ugotovljenih kapitalskih primanjkljajev brez negativnega vpliva na zagotavljanje posojil gospodarstvu bi okrepilo finančno stabilnost bančnega sistema v Združenem kraljestvu.
- (16) Združeno kraljestvo se sooča tudi z izzivom obnove in nadgradnje svoje energetske in prometne infrastrukture. Poleg tega potrebuje do leta 2020 velike naložbe v nove zmogljivosti za proizvodnjo električne energije, da bo nadomestilo stare elektrarne, ki bodo zaustavljene, ter izpolnilo zahteve glede obnovljivih virov energije in strožje standarde glede zmanjšanja emisij ogljika. S 3,8-odstotnim deležem energije iz obnovljivih virov v končni porabi energije se uvršča na 25. mesto med 27 državami članicami (povprečje EU je 13,0 %). Za spodbujanje zadostnih in pravočasnih naložb bo treba zagotoviti ureditveno varnost. Pomanjkanje zmogljivosti in kakovosti prometnih omrežij Združenega kraljestva predstavlja strukturni problem za gospodarstvo, zlasti za proizvajalce, distributerje in izvoznike blaga. Trenutno obstaja znatno neskladje med zagotovljenimi namenskimi sredstvi, tako iz javnih kot zasebnih virov, in potrebami po naložbah v promet, ki ga vlada skuša odpraviti s prednostnim usmerjanjem javnih sredstev v infrastrukturo in

privabljanjem dodatnih zasebnih naložb. V Združenem kraljestvu ostajajo visoki tudi stroški na enoto gradnje in vzdrževanja prometne infrastrukture.

- (17) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo ekonomske politike Združenega kraljestva. Ocenila je konvergenčni program in nacionalni program reform ter predstavila poglobljen pregled. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Združenem kraljestvu, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 6 spodaj.
- (18) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil konvergenčni program, njegovo mnenje ⁽¹⁾ pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.
- (19) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda, ki ga je opravila Komisija, in te ocene preučil nacionalni program reform in njegov konvergenčni program. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilih v točkah 2, 3, 5 in 6 spodaj –

PRIPOROČA, da Združeno kraljestvo v obdobju 2013–2014 ukrepa tako, da:

- Izjava okrepljeno proračunsko strategijo, podprto z dovolj natančno opredeljenimi ukrepi, za obdobje 2013/14 in pozneje. Do obdobja 2014/15 na vzdržen način odpravi čezmerni primanjkljaj ter doseže fiskalni napor, določen v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, in zagotovi vzdržno zmanjševanje visokega deleža javnega dolga. Za trajno odpravo proračunskih neravnotežij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform, s katerimi bi se povečala zmožnost prilaganja in okrepil potencial za rast. Prizadeva naj si za diferencirano in rasti prijazno restriktivno fiskalno politiko, vključno s prioritizacijo pravočasnih izdatkov za investicije z visokimi gospodarskimi donosi ter uravnoteženim pristopom k ustrezni sestavi ukrepov za konsolidacijo in spodbujanjem srednje- in dolgoročne vzdržnosti javnih financ. Za povečanje prihodkov naj bolj učinkovito izkoristi splošno stopnjo DDV.
- Sprejme nadaljnje ukrepe za povečanje ponudbe stanovanjskih nepremičnin, tudi z nadaljnjo liberalizacijo zakonodaje na področju prostorskega načrtovanja in učinkovitim delovanjem sistema načrtovanja. Zagotovi, da stanovanjska politika, vključno s programom Help to Buy, ne bo spodbujala čezmernega in nepremišljenega izdajanja hipotekarnih posojil

in spodbuja večjo ponudbo, da se izogne rasti cen stanovanjskih nepremičnin. Prizadeva si za reforme, vključno na področju davka na zemljišče in premoženje, da bi se zmanjšala izkrivljenja in spodbujala pravočasna gradnja stanovanj. Sprejme ukrepe za izboljšanje delovanjatrga najemnih stanovanj, zlasti z zagotovitvijo privlačnejših najemnih pogojev tako za najemnike kot za najemodajalce.

- Okrepi ukrepe za odpravljanje brezposelnosti mladih tako, da na primer sedanji program Youth Contract nadgradi s programom Youth Guarantee. Poveča naj kakovost in trajanje vajeništev, poenostavi sistem kvalifikacij in okrepi vključenost delodajalcev, zlasti pri zagotavljanju tehničnih veščin in znanj na napredni in srednji ravni. Z učinkovitim izvajanjem programa pripravništev naj zmanjša število mladostnikov, starih od 18 do 24 let, ki imajo zelo slabe osnovne veščine in znanja.
- Okrepi naj prizadevanja za podporo gospodinjstvom z nizkimi prihodki in zmanjša revščino med otroci tako, da zagotovi, da bodo univerzalni kredit in druge reforme na področju socialne varnosti prinesle pošten sistem davčnih olajšav in nadomestil z uspešnejšimi spodbudami za delo in podpornimi storitvami. Pospeši naj izvajanje načrtovanih ukrepov za zmanjšanje stroškov otroškega varstva ter izboljšanje njegove kakovosti in dostopnosti.
- Sprejme nadaljnje ukrepe za izboljšanje dostopa podjetniškega sektorja do bančnega in nebančnega financiranja ter hkrati zagotovi, da se bodo ukrepi osredotočali predvsem na podjetja, ki uspešno poslujejo, zlasti MSP. Zmanjša ovire za vstop na trg v bančnem sektorju, zniža stroške za zamenjavo ponudnika ter olajša ustanavljanje novih konkurenčnih bank z odprodajo bančnih sredstev. Učinkovito izvaja priporočila odbora za finančno politiko o preudarnem ocenjevanju zahtev glede kapitalske ustreznosti bank in o odpravljanju ugotovljenih kapitalskih primanjkljajev.
- Sprejme ukrepe za pravočasno povečanje naložb v mrežno infrastrukturo, zlasti s spodbujanjem učinkovitejšega in strožjega načrtovanja ter odločanja. Zagotovi stabilen regulativni ovir za naložbe v nove zmogljivosti za proizvodnjo energije, zlasti iz obnovljivih virov. Izboljša zmogljivost in kakovost prometnih omrežij tako, da zagotovi večjo predvidljivost in gotovost v zvezi z načrtovanjem in financiranjem ter pritegne sredstva iz kar najučinkovitejše kombinacije javnih in zasebnih kapitalskih virov.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

⁽¹⁾ V skladu s členom 9(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČILO SVETA

z dne 9. julija 2013

o izvajanju širših smernic ekonomskih politik držav članic, katerih valuta je euro

(2013/C 217/24)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 136 v povezavi s členom 121(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik⁽¹⁾ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij⁽²⁾ in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Euroskupina ima posebno odgovornost za ekonomsko upravljanje euroobmočja. Gospodarska in finančna kriza je jasno razkrila tesne povezave v euroobmočju in poudarila potrebo po skladni skupni naravnosti politike, ki bi upoštevala močne učinke prelivanja med državami članicami, katerih valuta je euro (v nadaljnjem besedilu: države članice euroobmočja), in po učinkoviti ureditvi za usklajevanje politik, ki bi omogočila hitro odzivanje na spremembe v gospodarskem okolju.

(2) Države članice euroobmočja so se s podpisom Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji dne 2. marca 2012 zavezale k izvedbi vrste obsežnih dodatnih reform politik in dodatnega

usklajevanja politik. Z začetkom veljavnosti tako imenovanega „dvojčka uredb“⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu: dvojček uredb) v letu 2013 se bo še okrepilo usklajevanje proračunskih in ekonomskih politik v euroobmočju.

(3) Izvaja se tudi nadaljnje delo za poglobitev ekonomske in monetarne unije (EMU). Komisija je 28. novembra 2012 predstavila sporočilo o načrtu za poglobljeno in pravo ekonomsko in monetarno unijo. V načrtu so bili opredeljeni razlogi za pravo EMU in njeni cilji ter instrumenti in koraki, s katerimi bi bilo te cilje mogoče doseči. Načrt je bil namenjen začetku evropske razprave. Komisija je 12. septembra 2012 predstavila časovni načrt za uvedbo bančne unije. Spremljal ga je predlog za dve uredbi, ki sta potrebni za uvedbo enotnega mehanizma nadzora. Predsednik Evropskega sveta je 5. decembra 2012 izdal poročilo, ki je bilo pripravljeno v tesnem sodelovanju s predsednikom Komisije, predsednikom Euroskupine in predsednikom ECB ter je vsebovalo konkreten in časovno opredeljen načrt za vzpostavitev prave EMU. V njem so bila obravnavana področja integriranega okvira finančnih, proračunskih in ekonomskih politik ter demokratične legitimnosti in prevzemanja odgovornosti.

Voditelji držav oziroma vlad držav članic so se 14. decembra 2012 odločili, da je treba nadaljevati pripravo načrta za dokončanje EMU, ter ob tem priznali soodvisnost gospodarstev držav članic euroobmočja in koristi, ki jih lahko prinese stabilnost euroobmočja njegovim članicam in Uniji kot celoti.

(4) Evropski parlament je bil ustrezno vključen v evropski semester in je svoja stališča o poglobitvi EMU izrazil v svoji resoluciji z dne 20. novembra 2012 „Na poti k pravi ekonomski in monetarni uniji“.

(5) Za obvladovanje krize v euroobmočju je značilna trdna odločenost. Zavezanost vseh držav članic in institucij EU zaščiti integritete euroobmočja ni bila nikoli vprašljiva. Vendar bi morala Euroskupina še izboljšati učinkovitost upravljanja euroobmočja in obvladovanja krize, da se zagotovi optimalno usklajevanje na ravni euroobmočja. Boljše usklajevanje je potrebno tudi zaradi doseganja

(1) UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

(2) UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

(3) Uredba (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo (UL L 140, 27.5.2013, str. 1); Uredba (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmerne primanjkljaja držav članic v euroobmočju (UL L 140, 27.5.2013, str. 11).

skladne skupne naravnosti politik v euroobmočju in zagotavljanja izvajanja potrebnih političnih ukrepov. Doseganje teh ciljev bo okrepilo zaupanje državljanov in trgov, kar bo prispevalo h gospodarskemu okrevanju in finančni stabilnosti euroobmočja.

- (6) Izvajanje dvojčka uredb bo še okrepilo proračunski nadzor v euroobmočju. S tem dvojčkom uredb je Euroskupina dobila vlogo v razpravah o osnutkih proračunov posameznih držav članic ter o proračunskih obetih za euroobmočje kot celoto, da bi se zagotovila ustrezna skupna fiskalna naravnost. Te razprave potekajo na podlagi mnenj Komisije o osnutkih proračunskih načrtov držav članic euroobmočja ter skupne ocene osnutkov proračunskih načrtov in njihove interakcije, ki jo za euroobmočje kot celoto pripravi Komisija. Glavni izziv za fiskalno konsolidacijo v celotnem euroobmočju je doseči enakomerno zmanjševanje razmerja med dolgom in BDP. To je mogoče doseči z izvajanjem diferencirane, rasti prijazne politike fiskalne konsolidacije ob sočasni krepitvi možnosti za rast v euroobmočju.

V korektivnem delu Pakta za stabilnost in rast je predvidena strukturna proračunska prilagoditev nominalni referenčni vrednosti, ki tako kratkoročno kot srednjeročno upošteva razlike pri tveganjih za vzdržnost med posameznimi državami, ter omogoča delovanje avtomatskih stabilizatorjev med potekom prilagajanja. V preventivnem delu Pakta za stabilnost in rast je predvideno postopno približevanje srednjeročnim ciljem, pri čemer je kot referenčna vrednost določeno 0,5-odstotno letno strukturno izboljšanje. To se lahko spreminja glede na značilnosti posamezne države ob upoštevanju cikličnih pogojev in tveganja za vzdržnost javnega dolga. Srednjeročno bi se verodostojnost fiskalne politike povečala, če bi struktura javnofinančnih odhodkov in prihodkov bolje odražala učinek postavk porabe in virov prihodkov na rast. Poleg tega je mogoče možnosti za gospodarsko rast povečati z dodatnimi strukturnimi reformami in izkoriščanjem možnosti, ki jih ponuja obstoječi fiskalni okvir EU, da se uravnotežijo potrebe po produktivnih javnih naložbah in cilji na področju fiskalne discipline v okviru preventivnega dela Pakta za stabilnost in rast.

- (7) Večina kazalnikov tveganja, povezanih s finančnimi trgi EU, in razpoloženje na trgu sta se v primerjavi z letom 2012 popravila, saj se je intenzivnost začaranega kroga, ki uničuje zaupanje, razblinila. Vendar so trgi še vedno precej razdrobljeni. Izboljšani pogoji financiranja za banke se morajo še prenesti v kreditiranje realnega gospodarstva, med državami članicami pa so še vedno velike razlike v posojilnih dejavnostih bank in stroških

financiranja zasebnega sektorja. Ključni izziv v sedanjih konjunkturi je olajšati urejeno razdolževanje tako bančnega sektorja kot nefinančnega zasebnega sektorja ob sočasnem ohranjanju dotoka novih posojil za produktivne rabe v realnem gospodarstvu in zlasti malih in srednje velikih podjetij (MSP).

- (8) Nadaljnje čiščenje bilanc stanja bank in povečevanje varnostnih zalog lastniškega kapitala, kjer je to potrebno, bi prispevala k obnovitvi kreditnega kanala. V okviru tega se bo s pregledi kakovosti sredstev in stresnimi testi, ki jih bosta izvedla enotni mehanizem nadzora (EMN) in Evropski bančni organ (EBA), zagotovila preglednost bilanc stanj bank in opredelile vse preostale ranljive točke, kar bo okrepilo zaupanje v sektor kot celoto. Tveganje nadaljnje razdrobljenosti finančnih trgov in finančnih pretresov kaže, kako pomembno je za euroobmočje, da čim prej nadaljuje z oblikovanjem bančne unije in se hkrati izogiba priložnostnim pristopom k reševanju bank.

- (9) V celotnem euroobmočju so potrebne strukturne reforme za izboljšanje delovanja proizvodnega trga in trga dela, da se spodbudi konkurenčnost, okrepi tekoči proces prilagajanja in zagotovi trajnostna prerazporeditev sredstev. Poleg tega imajo strukturne reforme bistveno vlogo pri lajšanju procesov ponovnega uravnoteženja in razdolževanja. Pri državah članicah s primanjkljajem bo večja konkurenčnost povečala neto izvoz, kar prispeva k ponovnem uravnoteženju vzorca rasti v smeri produktivnejših, manj delovno intenzivnih menjalnih sektorjev, ob tem pa hkrati spodbuja gospodarsko okrevanje in zmanjšuje deleže javnega dolga. Ob tem bi lahko reforme za izboljšanje konkurenčnosti v državah članicah s presežki na tekočem računu prispevale k prerazporeditvi sredstev in pomagale spodbuditi naložbe v nemenjalne sektorje. S tem bi se okrepila vloga domačega povpraševanja v sestavi rasti, zaradi česar bi bila prilagoditev v euroobmočju bolj simetrična. Istočasno je imela kriza zelo nesimetrične učinke na zaposlovanje v državah članicah euroobmočja, pri čemer so bile najbolj prizadete države članice z najbolj skrčenim domačim povpraševanjem, povezanim z obrati tekočega računa. Brez učinkovite in hitre absorpcije ciklične brezposelnosti lahko pride do histereze, ko se brezposelnost trdno ustali in postane manj občutljiva na plačno dinamiko. Strukturne reforme na trgu dela so zato še naprej posebej pomembne za zmanjšanje tveganj za socialno kohezijo in povečanje možnosti za prihodnjo rast v euroobmočju. S podpisom Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji 2. marca 2012 so se države članice euroobmočja zavezale, da bodo o svojih nacionalnih načrtih obsežnih gospodarskih reform vnaprej razpravljale in jih po potrebi uskladile, da bi lahko primerjali najboljše prakse in dosegli večjo usklajenost gospodarske politike. Euroskupina bi morala

spremljati učinek že sprejetih ukrepov, da se po potrebi spodbudi nadaljnje ukrepanje in poveča ambicioznost reform v skladu s priporočili za posamezne države –

PRIPOROČA, da države članice euroobmočja v obdobju 2013–2014 posamezno in skupaj, brez poseganja v pristojnosti Sveta v zvezi z usklajevanjem ekonomskih politik držav članic, zlasti pa v okviru usklajevanja ekonomskih politik znotraj Euroskupine, ukrepajo, tako da:

1. Prevzamejo odgovornost za skladno skupno naravnost politik v euroobmočju, da bi zagotovili dobro delovanje euroobmočja ter tako povečali rast in zaposlovanje, obenem pa naj si še naprej prizadevajo za poglobljeno ekonomsko in monetarno unijo. Euroskupini omogočijo osrednjo vlogo v strožjem nadzornem okviru, ki se uporablja v državah članicah euroobmočja, pri usklajevanju in spremljanju reform na nacionalni ravni in na ravni euroobmočja, ki so potrebne za stabilno in trdno euroobmočje, ter pri zagotavljanju usklajenosti na ravni politik in pripravi zasedanj držav euroobmočja.
2. Zagotovijo, da Euroskupina spremlja in usklajuje fiskalne politike držav članic euroobmočja ter skupno fiskalno naravnost v euroobmočju kot celoti, da se zagotovi rasti prijazna in diferencirana fiskalna politika. Zato bi morala Euroskupina razpravljati o mnenjih Komisije o osnutkih proračunskih načrtov vseh držav članic euroobmočja ter o proračunskem položaju in obetih za euroobmočje kot celoto na podlagi skupne ocene Komisije o osnutkih proračunskih načrtov in njihovi interakciji. Usklajevanje bi moralo prispevati k zagotavljanju, da je potek fiskalne konsolidacije prilagojen fiskalnim in ekonomskim razmeram v posameznih državah članicah euroobmočja s strukturno proračunsko prilagoditvijo, določeno v skladu s Paktom za stabilnost in rast, k omogočanju delovanja avtomatskih stabilizatorjev med potekom prilagoditve in k temu, da z vidika srednjeročnega povečanja verodostojnosti fiskalne politike, fiskalno konsolidacijo podpirajo splošno učinkovita in rasti prijazna kombinacija ukrepov na strani prihodkov in odhodkov ter ustrezne strukturne reforme, ki povečujejo možnosti za gospodarsko rast.
3. V okviru Euroskupine ocenijo vzroke za razlike v stopnjah posojil v državah članicah euroobmočja, zlasti posojil za MSP, ter preučijo posledice razdrobljenosti finančnih trgov v euroobmočju in jih pomagajo odpraviti.
4. Na podlagi dosedanjih ukrepov dokapitalizacije in prestrukturiranja spodbujajo nadaljnje izboljšanje bilanc stanja pri bankah, kar bi prispevalo k manjši razdrobljenosti enotnega trga in izboljšalo dotok posojil v realno gospodarstvo, zlasti MSP. Zato: (a) zagotovijo, da se ocene bilanc stanja in stresni testi, ki bodo izvedeni v okviru enotnega mehanizma nadzora v sodelovanju z Evropskim bančnim organom (EBA), dokončajo v skladu z dogovorjenim časovnim razporedom; (b) zagotovijo enake konkurenčne pogoje z izvajanjem zahtev za delitev bremena pri dokapitalizaciji bank; (c) poskrbijo, da bodo v okviru ocen bilanc stanja in stresnih testov na voljo verodostojni fiskalni varovalni ukrepi; (d) odstranijo nadzorniške spodbude za banke, da uskladijo sredstva in obveznosti znotraj nacionalnih meja, ter (e) pospešijo ustrezne ukrepe za ustanovitev bančne unije, kot jih je opredelil Evropski svet.
5. Predhodno uskladijo načrte obsežnih gospodarskih reform v državah članicah euroobmočja. Spremljajo izvajanje strukturnih reform, zlasti na trgu dela in proizvodnem trgu, ter ocenjujejo njihove učinke na euroobmočje ob upoštevanju priporočil Sveta za posamezne države članice euroobmočja. Spodbujajo nadaljnje prilagajanje v euroobmočju ter zagotovijo odpravo zunanjih in notranjih neravnotežij, med drugim s skrbnim spremljanjem reform, ki obravnavajo izkrivljanja pri varčevanju in naložbah tako v državah članicah s primanjkljajem na tekočem računu kot v tistih s presežkom. Sprejmejo potrebne ukrepe za učinkovito izvajanje postopkov v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem, predvsem z ocenjevanjem doseženega napredka pri izvajanju reformnih obveznosti v državah članicah s čezmernimi neravnotežji in izvajanju reform v državah članicah z neravnotežji, ki zahtevajo odločno ukrepanje zaradi omejitve širjenja negativnih učinkov v preostali del euroobmočja.
6. V skladu s pregledom rasti za leto 2013 je najpomembnejše, da države članice euroobmočja sprejmejo skupne in obsežne ukrepe za odpravo socialnih posledic krize in zmanjšanje vse večjih stopenj brezposelnosti. Še posebno je zaskrbljujoča brezposelnost mladih; priporočajo se odločni ukrepi po zgledu Pakta za rast in delovna mesta ter evropskega jamstva za mlade. Prav tako se priporočajo nadaljnje reforme za lažje zaposlovanje, preprečevanje prezgodnjega odhoda s trga dela, zmanjševanje stroškov dela, odpravljanje segmentacije trga dela in podpiranje inovacij.

V Bruslju, 9. julija 2013

Za Svet
Predsednik
R. ŠADŽIUS

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

SVET

OBRAZLOŽITEV

Spremni dokument k priporočilom Sveta državam članicam v okviru evropskega semestra 2013

(2013/C 217/25)

V členu 2-ab(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik (¹), ki je del oddelka „Ekonomski dialog“, je navedeno: „od Sveta se praviloma pričakuje, da sledi priporočilom in predlogom Komisije ali da svoje stališče javno obrazloži.“

Svet na podlagi tega pravila „sledi ali obrazloži“ v pričujočem dopisu obrazloži dogovorjene spremembe, ki so bile vnesene v priporočila Komisije za priporočila za posamezne države članice v okviru evropskega semestra za leto 2013 in s katerimi se Komisija ne strinja.

Svet se je obenem ob polni podpori Komisije strinjal z več dodatki in faktografskimi ali tehničnimi spremembami v priporočilih (²) (*).

BELGIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Pospeši naj prizadevanja za odpravo vrzeli med dejansko in zakonsko upokojitveno starostjo, vključno s hitrim postopnim opuščanjem sistemov za predčasno upokožitev. Reforme sistemov socialne varnosti za starejše naj poveže z ukrepi za podporo zaposlovanju ter reformami trga dela, ki bodo prispevale k aktivnemu staranju. Pospeši naj sprejetje odločitve glede povezovanja zakonske upokojitvene starosti s pričakovano življenjsko dobo. Nadaljuje naj z izboljšavami stroškovne učinkovitosti javne porabe za dolgotrajno institucionalno oskrbo.

Dogovorjeno besedilo:

Pospeši prizadevanja za odpravo vrzeli med dejansko in zakonsko upokojitveno starostjo, vključno z *nadaljnij izvajanjem reform za zmanjšanje možnosti s hitrim postopnim opuščanjem sistemov* za predčasno upokožitev, ki so v teku. Reforme sistemov socialne varnosti za starejše poveže z ukrepi za podporo zaposlovanju

(¹) UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

(²) Priporočila za posamezne države, v katerih ni nobenih sprememb ali ki so bila spremenjena v soglasju s Komisijo: BU, DK, DE, HU, PL, RO, SL, SK, SV, UK, Euroobmočje.

(*) Besedilo, ki je bilo spremenjeno je označeno s *poševno pisavo*, izbrisano besedilo pa je ~~prečrtano~~.

ter reformami trga dela, ki bodo prispevale k aktivnemu staranju. *Zviša dejansko upokojitveno starost, tako da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi spremenjeni pričakovani življenjski dobi. Pospeši naj sprejetje odločitve glede povezovanja zakonske upokojitvene starosti s pričakovano življenjsko dobo.* Nadaljuje z izboljšavami stroškovne učinkovitosti javne porabe za dolgotrajno institucionalno oskrbo.

Obrazložitev:

Zdi se, da je Belgija na dobri poti k doseganju svojega cilja 50 % stopnje zaposlenosti do leta 2020. Sedanja stopnja je 39,5 %, pri čemer je v obdobju 2010–2012 povprečno letno povečanje znašalo 1,4 odstotne točke.

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Dogovorjeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na zvišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in prezko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

ČEŠKA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Pospeši naj dvigovanje zakonsko določene upokojitvene starosti glede na trenutno zakonodajo, uvede jasno povezavo med zakonsko določeno upokojitveno starostjo in pričakovano življenjsko dobo ter spremeni indeksacijski mehanizem. Poleg zvišanja upokojitvene starosti naj sprejme ukrepe za spodbujanje zaposljivosti starejših delavcev in zmanjšanje možnosti za prezgodnji umik s trga delovne sile. Zlasti naj odpravi javno subvencijo za predupokojitveno shemo. Sprejme naj ukrepe za znatno izboljšanje stroškovne učinkovitosti odhodkov za zdravstvo, zlasti za bolnišnično oskrbo.

Dogovorjeno besedilo:

Zviša dejansko upokojitveno starost, tako da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi spremenjeni pričakovani življenjski dobi, Pospeši naj dvigovanje zakonsko določene upokojitvene starosti glede na trenutno zakonodajo, uvede jasno povezavo med zakonsko določeno upokojitveno starostjo in pričakovano življenjsko dobo ter spremeni in pregleda indeksacijski mehanizem. Poleg zvišanja upokojitvene starosti sprejme ukrepe za spodbujanje zaposljivosti starejših delavcev in zmanjšanje možnosti za zgodnji umik s trga delovne sile. Zlasti odpravi javno subvencijo za predupokojitveno shemo. Sprejme ukrepe za znatno izboljšanje stroškovne učinkovitosti odhodkov za zdravstveno varstvo, zlasti za bolnišnično oskrbo.

Obrazložitev:

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Dogovorjeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na zvišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in prezko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 4

Predlog Komisije:

Sprejme naj ukrepe za večjo učinkovitost in uspešnost javnega zavoda za zaposlovanje. Znatno naj poveča dostop do vključujočih storitev otroškega varstva, pri čemer naj se osredotoči na otroke do treh let in udeležbo romskih otrok, zlasti s sprejetjem in izvajanjem zakona o zagotavljanju storitev otroškega varstva ter krepitvijo zmogljivosti storitev javnega in zasebnega otroškega varstva.

Dogovorjeno besedilo:

Sprejme naj ukrepe *Dodatno si prizadeva* za večjo učinkovitost in uspešnost javnega zavoda za zaposlovanje. Znatno poveča razpoložljivost vključujočih storitev otroškega varstva, pri čemer se osredotoči na otroke starosti do treh let in udeležbo romskih otrok, zlasti s sprejetjem in izvajanjem zakona o *zagotavljanju storitev* otroškega varstva ter krepitvijo zmogljivosti *storitev* javnega in zasebnega otroškega varstva.

Obrazložitev:

Iz pregleda večstranskega nadzora, ki ga je v zvezi s tem vprašanjem opravil Odbor za zaposlovanje, izhaja mnenje, da je Češka sprejela ukrepe v skladu s priporočilom za posamezno državo, vendar bi si morala zaradi visokega števila brezposelnih še naprej prizadevati za dodatno okrepitev zmogljivosti zavodov za zaposlovanje in nadalje izboljšati učinkovitost aktivnih politik trga dela.

ESTONIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 4

Predlog Komisije:

Izboljša naj energetska učinkovitost, zlasti stavb in prometa, ter okrepi okoljske spodbude v zvezi z vozili in odpadki, pri čemer naj med možnimi ukrepi preuči obdavčitev osebnih vozil in/ali višje trošarine na motorna goriva. Okrepi naj razvoj čezmejnih energetskih povezav, da zagotovi s ciljem diverzificirati energetske vire in spodbujati konkurenco na energetskem trgu.

Dogovorjeno besedilo:

Izboljša energetska učinkovitost, zlasti stavb in prometa, ter okrepi okoljske spodbude v zvezi z vozili in odpadki, ~~pri čemer naj med možnimi ukrepi preuči obdavčitev osebnih vozil in/ali višje trošarine na motorna goriva.~~ Okrepi razvoj čezmejnih energetskih povezav, da diverzificira energetske vire in spodbudi konkurenco na energetskem trgu.

Obrazložitev:

Na podlagi priporočila bi morala država članica imeti večjo možnost za izbiro ukrepov za odziv na ta izziv. Po mnenju estonskih oblasti naj bi se problem onesnaženosti v Estoniji bolje reševalo z naložbami v javni promet in multimodalni prevoz, skupaj z naložbami v energetska učinkovitejša stavba. Svet se strinja s tem stališčem.

ŠPANJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 1

Predlog Komisije:

Do konca leta 2013 naj dokonča zakonodajo o dejavniku vzdržnosti za zagotovitev dolgoročne finančne stabilnosti pokojninskega sistema, vključno z določbo o dviganju upokojitvene starosti v skladu s pričakovanim podaljševanjem življenjske dobe.

Dogovorjeno besedilo:

[...] Do konca leta 2013 dokončno vzpostavi predpise o dejavniku vzdržnosti za zagotovitev dolgoročne finančne stabilnosti pokojninskega sistema, vključno z ~~zvišanjem dejanske upokojitvene starosti, tako da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi spremenjeni pričakovani življenjski dobi določbo o dviganju upokojitvene starosti v skladu s pričakovanim podaljševanjem življenjske dobe.~~

Obrazložitev:

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Sklenjeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na povišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

FRANCIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 1

Predlog Komisije:

Okrepi in nadaljuje naj z izvajanjem proračunske strategije za leto 2013. Verodostojnost prilaganja naj poveča tako, da do jeseni 2013 določi in izvede potrebne ukrepe za leto 2014 in prihodnja leta, s katerimi

bo na vzdržen način odpravila čezmerni primanjkljaj najkasneje do leta 2015 in dosegla strukturni fiskalni napor, določen v priporočilih Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Vse nepričakovane dodatne prihodke naj uporabi za zmanjšanje primanjkljaja. Za trajno odpravo proračunskih neravnotežij je potrebno verodostojno izvajanje ambicioznih strukturnih reform za povečanje zmožnosti prilagajanja ter okrepitev rasti in zaposlovanja. Ohrani naj usmeritev fiskalne konsolidacije, ki je naklonjena rasti, in dodatno poveča učinkovitost javnih izdatkov, zlasti z nadaljevanjem načrtovanega pregleda kategorij porabe v vseh podsektorjih sektorja država. Z napovedanim zakonom o decentralizaciji naj zagotovi večje sinergije in prihranke med centralno, regionalno in lokalno ravno države. Po odpravi čezmernega primanjkljaja naj nadaljuje s strukturnim prilagajanjem s hitrostjo, ki je primerna, da se bo srednjeročni cilj dosegel do leta 2016. Do konca leta 2013 naj sprejme ukrepe za vzdržno uravnoteženje pokojninskega sistema najkasneje do leta 2020, na primer s prilagoditvijo pravil za indeksacijo, nadaljnjim povečanjem zakonsko določene upokojitvene starosti in prispevne dobe za pridobitev polne pokojnine ter pregledom posebnih programov, pri čemer naj se izogiba povečanju prispevkov delodajalcev za socialno varnost, ter poveča stroškovno učinkovitost izdatkov za zdravstvo, vključno s farmacevtskimi izdelki.

Dogovorjeno besedilo:

Z napovedanim zakonom o decentralizaciji zagotovi večje sinergije in prihranke med centralno, ~~regionalno~~ in lokalno ravno države. Po zmanjšanju čezmernega primanjkljaja nadaljuje s strukturnim prilagajanjem s hitrostjo, ki je primerna, da se bo srednjeročni cilj dosegel do leta 2016. Do konca leta 2013 sprejme ukrepe za vzdržno uravnoteženje pokojninskega sistema do konca leta 2020, na primer s prilagoditvijo pravil za indeksacijo, ~~s povečanjem prispevne dobe za pridobitev polne pokojnine, z nadaljnjim povečanjem dejanske zakonsko določene upokojitvene starosti, tako da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi spremenjeni pričakovani življenjski dobi in prispevne dobe za pridobitev polne pokojnine,~~ ter s pregledom posebnih programov, pri čemer se izogiba povečanju prispevkov delodajalcev za socialno varnost, ter poveča stroškovno učinkovitost izdatkov za zdravstvo, vključno z izdatki za farmacevtske izdelke.

Obrazložitev:

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Dogovorjeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na zvišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in prezko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013. Glede na posebne izzive, s katerimi se sooča Francija, se Svet strinja, da bi bilo treba ohraniti več specifičnih elementov priporočila v zvezi s pokojninsko reformo.

ITALIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 1

Predlog Komisije:

S popolnim izvajanjem sprejetih ukrepov naj zagotovi, da primanjkljaj v letu 2013 ostane manjši od 3 % BDP. S fiskalno konsolidacijo, ki spodbuja rast, naj si prizadeva za dovolj hitro strukturno prilagoditev, da bi se z letom 2014 dosegel in pozneje vzdrževal srednjeročni cilj. Doseže naj načrtovane strukturne primarne presežke, da se bo visoko razmerje med dolgom in BDP (ki naj bi po napovedih leta 2014 znašalo 132,2 %) postopoma začelo zmanjševati. Še naprej naj trajno izboljšuje učinkovitost in kakovost javne porabe s celovitim izvajanjem ukrepov, sprejetih v letu 2012, in nadaljnjim prizadevanjem prek rednih poglobljenih pregledov odhodkov na vseh ravneh upravljanja.

Dogovorjeno besedilo:

S celovitim izvajanjem sprejetih ukrepov zagotovi, da primanjkljaj v letu 2013 ostane manjši od referenčne vrednosti iz Pogodbe 3 % BDP. S fiskalno konsolidacijo, ki spodbuja rast, si prizadeva za dovolj hitro strukturno prilagoditev, da bi se z letom 2014 dosegel in pozneje vzdrževal srednjeročni cilj. Doseže načrtovane strukturne primarne presežke, da se bo visoko razmerje med dolgom in BDP ~~(ki naj bi po napovedih leta 2014 znašalo 132,2 %)~~ postopoma začelo zmanjševati. Še naprej trajno izboljšuje učinkovitost in kakovost javne porabe s celovitim izvajanjem ukrepov, sprejetih v letu 2012, in nadaljnjim prizadevanjem prek rednih poglobljenih pregledov izdatkov na vseh ravneh upravljanja.

Obrazložitev:

Glede na to, da omemba napovedanega razmerja med dolgom in BDP v letu 2014 priporočilu ne dodaja vrednosti, in glede na to, da take napovedi niso bile vključene v priporočila za nobeno drugo državo, je bilo dogovorjeno, da se znesek črta iz priporočila in se vključi v ustrezno uvodno izjavo.

LATVIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 4

Predlog Komisije:

Zmanjša naj visoko stopnjo revščine, tako da izvede reformo socialne pomoči in poveča pokritost z njo, izboljša ustreznost nadomestil ter okrepi aktivacijske ukrepe za prejemnike nadomestil. Okrepi naj izvedbene mehanizme za učinkovito zmanjšanje revščine otrok.

Dogovorjeno besedilo:

Zmanjša visoko stopnjo revščine, tako da izvede reformo socialne pomoči in poveča pokritost z njo ter izboljša ustreznost nadomestil ter ~~okrepi~~ aktivacijskih ukrepov za prejemnike nadomestil. Okrepi izvedbene mehanizme za učinkovito zmanjšanje revščine otrok.

Obrazložitev:

Pri večstranskem pregledu politik Latvije za aktivacijo in odpravljanje revščine, ki sta ga opravila Odbor za zaposlovanje in Odbor za socialno zaščito, je bilo ugotovljeno, da bo uvedenih več ključnih ukrepov za leto 2013 in da je načrtovana okrepitev aktivacije in zagotovitev boljšega sodelovanja med javnimi zavodi za zaposlovanje in občinskimi storitvami socialne pomoči, in sicer z boljšo povezanostjo med prejemki socialne pomoči in aktivnimi politikami trga dela, da se dosežejo boljši rezultati trga dela glede aktivacije prejemnikov nadomestil. Latvija je v letu 2012 opravila reformo sistema socialne pomoči in sprejela ukrepe za doseganje boljše aktivacije. Na tej podlagi je mogoče predvideti nove ukrepe za izboljšanje učinkovitosti in pokritosti sistema socialnih prejemkov. Nekateri ključni elementi odgovora Latvije so torej trenutno še v obliki predlogov ali v zgodnji fazi oblikovanja, tako da bo njihovo izvajanje pomembno za doseganje skladnosti s priporočilom za posamezno državo.

LITVA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 4

Predlog Komisije:

Izvede naj konkretne ciljne ukrepe za zmanjšanje revščine in socialne izključenosti. Okrepi naj povezave med reformami denarne socialne pomoči in ukrepi za aktivacijo.

Dogovorjeno besedilo:

Izvede konkretne ciljne ukrepe za zmanjšanje revščine in socialne izključenosti. Še naprej ~~Okrepi naj~~ povezave med reformo denarne socialne pomoči in ukrepi za aktivacijo.

Obrazložitev:

Iz rezultatov večstranskega pregleda Odbora za zaposlovanje in Odbora za socialno zaščito je razvidno, da se v Litvi v sodelovanju z občinami v obdobju 2012-2014 že izvaja projekt, v okviru katerega naj bi bilo na trg dela ponovno vključenih čim več dolgotrajno brezposelnih oseb (prejemnikov socialne pomoči). Treba je poudariti, da je Litva leta 2012 sprejela zakon o denarni socialni pomoči revnim prebivalcem, da bi zagotovila boljšo pomoč najbolj potrebnim.

LUKSEMBURG

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Omeji naj odhodke, povezane s staranjem prebivalstva, tako da poveča stroškovno učinkovitost dolgotrajne oskrbe, pri čemer naj zlasti da večji poudarek preprečevanju, rehabilitaciji in samostojnemu življenju, okrepi naj nedavno sprejeto pokojninsko reformo, sprejme dodatne ukrepe za omejitev zgodnjega upokojevanja ter zviša dejansko upokojitveno starost, med drugim tako, da zakonsko določeno upokojitveno starost prilagodi pričakovani življenjski dobi.

Dogovorjeno besedilo:

Omeji odhodke, povezane s staranjem prebivalstva, tako da poveča stroškovno učinkovitost dolgotrajne oskrbe, pri čemer zlasti da večji poudarek preprečevanju, rehabilitaciji in samostojnemu življenju, okrepi nedavno sprejeto pokojninsko reformo, sprejme dodatne ukrepe za omejitev zgodnjega upokojevanja ter zviša *dejansko upokojitveno starost, tako da upokojitveno starost ali pokojninske prejemke prilagodi spremenjeni pričakovani življenjski dobi* ~~dejansko upokojitveno starost, med drugim tako, da zakonsko določeno upokojitveno starost prilagodi pričakovani življenjski dobi.~~

Obrazložitev:

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Ugotovljeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na zvišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 5

Predlog Komisije:

Okrepi naj prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih, in sicer z izboljšanjem oblikovanja in spremljanja aktivnih politik trga dela. Okrepi naj splošno in poklicno izobraževanje mladih za bolj usklajeno ponudbo znanj mladih in povpraševanjem po njih na trgu dela, zlasti za mlade s priseljskim ozadjem. Sprejme naj odločne ukrepe za povečanje stopnje aktivnosti starejših, med drugim z izboljšanjem njihove zaposljivosti z vseživljenjskim učenjem.

Dogovorjeno besedilo:

Okrepi prizadevanja za zmanjšanje brezposelnosti mladih, in sicer z izboljšanjem oblikovanja in spremljanja aktivnih politik trga dela. Okrepi splošno in poklicno izobraževanje za bolj usklajeno ponudbo znanj mladih in povpraševanjem na trgu dela, zlasti za osebe s priseljskim ozadjem. ~~Sprejme naj odločne ukrepe~~ Okrepi prizadevanja za povečanje stopnje aktivnosti starejših delavcev, med drugim z izboljšanjem njihove zaposljivosti z vseživljenjskim učenjem.

Obrazložitev:

Pri večstranskem pregledu Odbora za zaposlovanje je bilo ugotovljeno, da je bil pripravljen osnutek zakona, vključno z nizom ukrepov za povečanje zaposlovanja starejših delavcev. Podjetja, ki najamejo več kot 150 delavcev, bodo morala pripraviti „načrt upravljanja staranja“, vključno z ukrepi za razvoj znanja in spretnosti starejših delavcev, preprečevanje zdravstvenih težav pri delu in olajšanje prehoda iz dela v upokojeitev. Konec leta 2012 je bila potrjena nova bela knjiga, v kateri je zapisan dogovorjen niz ukrepov za povečanje vloge vseživljenjskega učenja. Večina predstavljenih ukrepov je sicer pravilno zastavljena, vendar so na splošno še vedno preveč ohlapni, zato je Odbor za zaposlovanje ugotovil, da so na tem področju potrebna nadaljnja prizadevanja.

MALTA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Za zagotovitev dolgoročne vzdržnosti javnih financ naj izvede reformo pokojninskega sistema, da se omeji napovedano povečanje odhodkov, med drugim s pospešenim zvišanjem zakonsko določene upokojitvene starosti, z uvedbo navezave zakonsko določene upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo ter s spodbujanjem zasebnih pokojninskih varčevanj. Sprejme naj ukrepe za povečanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev z razvijanjem in izvajanjem celovite strategije aktivnega staranja. Izvede naj zdravstvene reforme za povečanje stroškovne učinkovitosti sektorja, zlasti s krepitvijo javnega osnovnega zdravstvenega varstva. Izboljša naj učinkovitost in skrajša postopke javnih naročil.

Dogovorjeno besedilo:

Za zagotovitev dolgoročne vzdržnosti javnih financ ~~nadaljuje izvede~~ reformo pokojninskega sistema, da se omeji napovedano povečanje odhodkov, med drugim z ukrepi, kot so ~~pospešeno in~~ zvišanje ~~in~~ zakonske upokojitvene starosti, ~~zvišanje dejanske upokojitvene starosti, tako da se upokojitvena starost ali pokojninski prejemki prilagodijo spremenjeni pričakovani življenjski dobi in spodbujajo zasebna pokojninska varčevanja z uvedbo navezave~~ ~~zakonsko določene upokojitvene starosti na pričakovano življenjsko dobo ter s spodbujanjem zasebnih pokojninskih varčevanj.~~ Sprejme ukrepe za povečanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev z dokončnim

oblikovanjem ~~razvijanjem~~ in izvajanjem celovite strategije aktivnega staranja. Izvede reformo zdravstvenega varstva za povečanje stroškovne učinkovitosti sektorja, zlasti z okrepitevijo javnega osnovnega zdravstvenega varstva. Izboljša učinkovitost in skrajša postopke javnega naročanja.

Obrazložitev:

Pri spreminjanju priporočila je bilo upoštevano dejstvo, da je pokojninska reforma na Malti v teku; sestavljena je iz vrste parametričnih reform, ki so bile potrjene v letih 2006 in 2007, veljati bodo predvidoma začele v naslednjih 15 letih. Malta se kljub pozitivnim učinkom te reforme zaveda, da je za zagotovitev dolgoročne ustreznosti in vzdržnosti pokojnin treba narediti še več in po volitvah marca 2013 je nova vlada potrdila svojo zavezanost nadaljnjemu izvajanju pokojninske reforme na Malti.

V ta namen sta bila v letih 2011 in 2012 opravljena dva svetovalna postopka, na podlagi povratnih informacij socialnih partnerjev pa je bilo nato vladi predloženo končno poročilo. V zvezi z uvedbo tretjega stebra zasebnega pokojninskega zavarovanja je parlament že odobril zakon o starostnih pokojninah. Ta zakon bo dopolnjen z nekaterimi pravnimi obvestili, ki bodo zajemala različne vidike, ter z direktivami/predpisi, ki jih bo izdal malteški organ za finančne storitve in so bili 1. aprila 2013 predloženi v posvetovanje. Zakon o starostnih pokojninah bo začel veljati istočasno s temi predpisi in postopki.

Vlada je napovedala, da bo v naslednjih tednih ustanovila medministrsko strateško skupino, katere naloga bo pregledati delo, ki ga je opravila delovna skupina za pokojnine, predvsem priporočila iz poročila, ki je bilo predloženo vladi marca 2012, v katerih je načrtovana celostna strategija, ki obravnava ustreznost in vzdržnost pokojnin na Malti do tretjega četrtletja leta 2014. Do zadnjega četrtletja leta 2013 bo izdelana tudi komunikacijska strategija, z namenom povečati ozaveščenost javnosti o vprašanju pokojnin.

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Ugotovljeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na povišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

Dogovorjeno je bilo, da se besedilo prilagodi in v njem upošteva dejstvo, da je priprava strategije za povečevanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev v zaključni fazi. Potem ko je Malta prejela priporočilo za posamezno državo za leto 2011, da pripravi „celovito strategijo aktivnega staranja“, je bil februarja 2012 ustanovljen medministrski odbor, ki je imel nalogo, da za vlado pripravi predlog celovite strategije aktivnega staranja. Po nedavni zamenjavi vlade je nova administracija napovedala, da bo njena najpomembnejša prednostna naloga dokončna priprava te strategije, vključno z imenovanjem parlamentarnega sekretariata za pravice invalidov in aktivno staranje, katerega namen je zagotoviti novo politično usmeritev in dati nov zagon za dokončanje dela na tem področju. Končni osnutek strategije bo predvidoma predstavljen vladi do konca septembra. Ta nacionalna politika se bo, potem ko jo bo odobril kabinet, začela izvajati oktobra 2013.

NIZOZEMSKA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Okrepi naj prizadevanja za postopno reformo trga stanovanjskih nepremičnin s pospešitvijo načrtovanega zmanjšanja davčne olajšave za hipotekarne obresti, z uvedbo bolj tržno naravnane mehanizma za določanje višine najemnin na trgu najemnih stanovanj in z dodatnim vezanjem višine najemnin za socialna stanovanja na višino dohodkov gospodinjstev. Zagotovi naj, da se podjetja, ki upravljajo s socialnimi stanovanji, preusmerijo na gospodinjstva.

Dogovorjeno besedilo:

Okrepi prizadevanja za postopno reformo trga stanovanjskih nepremičnin s pospešitvijo načrtovanega zmanjšanja davčne olajšave za hipotekarne obresti, pri čemer se upošteva učinek v sedanjih gospodarskih

razmerah, z uvedbo bolj tržno naravnane mehanizma za določanje višine najemnin na trgu najemnih stanovanj in z dodatnim vezanjem višine najemnin za socialna stanovanja na višino dohodkov gospodinjestev. Zagotovi, da se podjetja, ki upravljajo s socialnimi stanovanji, preusmerijo na gospodinjstva, ki to najbolj potrebujejo.

Obrazložitev:

Hitrejše izvajanje bi lahko ogrozilo oživitev gospodarstva glede na sedanje nestabilne razmere v gospodarstvu na Nizozemskem. Skoraj 1 milijon gospodinjestev je trenutno v položaju negativnega lastnega kapitala v zvezi z njihovimi nepremičninami (hipoteka je višja od vrednosti nepremičnine). Hitrejše zmanjšanje davčne olajšave lahko še dodatno poveča pritisk na zniževanje cen nepremičnin in tako ogrozi finančno stabilnost. Prav tako lahko dodatno zniža zasebno potrošnjo. Po podatkih Nacionalnega urada za analize ekonomske politike (*Centraal Planbureau*) je več kot polovica sedanjega upada zasebne potrošnje posledica napetosti na trgu nepremičnin.

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 4

Predlog Komisije:

Izvede naj dodatne ukrepe za povečanje udeležbe na trgu dela, zlasti ljudi z obrobja trga dela. Še naprej naj zmanjšuje odvračilne davčne ukrepe na trgu dela, tudi s hitrejšim odpravljanjem prenosljivih davčnih olajšav za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu. Spodbuja naj prehode na trgu dela in odpravlja togosti, tudi s hitrejšo reformo delovnopravne zakonodaje in sistema nadomestil za brezposelnost.

Dogovorjeno besedilo:

Izvede dodatne ukrepe za povečanje udeležbe na trgu dela, zlasti ljudi z obrobja trga dela. Še naprej zmanjšuje odvračilne davčne ukrepe na trgu dela, vključno z ~~hitrejšim~~ odpravljanjem prenosljivih davčnih olajšav za prejemnike drugega dohodka v gospodinjstvu. Spodbuja prehode na trgu dela in odpravlja togosti trga dela, tudi z ~~hitrejšo~~ reformo zakonodaje o varnosti zaposlitve in sistema nadomestil za brezposelnost.

Obrazložitev:

Pri prvi spremembi hitrejše odpravljanje prenosljivih splošnih davčnih olajšav ne vpliva na spodbujanje ali odvracanje prejemnikov drugega dohodka v gospodinjstvu, ki so že aktivni na trgu dela, od opravljanja večjega števila delovnih ur.

Pri drugi spremembi se je nizozemska vlada s socialnimi partnerji dogovorila o bistvenih reformah trga dela, kot je reforma zakonodaje o varnosti zaposlitve in sistema nadomestil v primeru brezposelnosti. Tako vsebina kot hitrost izvajanja reform sta bili dogovorjeni z delodajalci in zaposlenimi, zato so bile reforme jasne in široko sprejete v družbi. To je bistveni pogoj za uspešno izvedbo predvidenih reform.

AVSTRIJA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 2

Predlog Komisije:

Doseže naj uskladitev upokojitvene starosti za moške in ženske, poveže zakonsko določeno upokojitveno starosti s pričakovano življenjsko dobo, izvaja in spremlja nedavne reforme, ki omejujejo dostop do predčasnega upokojevanja, in izboljša zaposljivost starejših delavcev, da bi se dvignili dejanska upokojitvena starost in stopnja zaposlenosti starejših delavcev.

Dogovorjeno besedilo:

Doseže harmonizacijo upokojitvene starosti za moške in ženske z ~~zvišanjem dejanske upokojitvene starosti, tako da se upokojitvena starost ali pokojninski prejemki prilagodijo glede na spremenjeno pričakovano življenjsko dobo,~~ poveže zakonsko določeno upokojitveno starosti s pričakovano življenjsko dobo, izvaja in spremlja nedavne reforme, ki omejujejo dostop do predčasnega upokojevanja, in ~~nadalje~~ izboljša zaposljivost starejših delavcev, da bi se dvignili dejanska upokojitvena starost in stopnja zaposlenosti starejših delavcev.

Obrazložitev:

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Dogovorjeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na povišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013.

Priporočilo je bilo spremenjeno tudi zato, da bi odražalo povečanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev s 27,4 % na 43,1 % od leta 2004, in sicer zaradi pomembnejših pokojninskih reform in spremljajočih ukrepov politike trga dela (kot so pobuda trga dela za starejše in invalidne delavce, preventivni program fit2work, delovno okolje, ki je prilagojeno starosti). Iz zaključkov pregleda večstranskega nadzora, ki ga je opravil Odbor za zaposlovanje, je razvidno, da so bile reforme uvedene za spodbujanje in zagotavljanje daljše in bolj zdrave delovne aktivnosti.

FINSKA

PRIPOROČILO ZA POSAMEZNO DRŽAVO ŠT. 3

Predlog Komisije:

Izvede naj dodatne ukrepe za povečanje zaposlovanja starejših delavcev, vključno s povečanjem njihove zaposljivosti in zmanjšanjem možnosti predčasnega umika s trga dela, ter minimalno predpisano upokojitveno starost prilagodi glede na daljšo pričakovano življenjsko dobo. Izvaja naj tekoče ukrepe za izboljšanje položaja mladih in dolgotrajno brezposelnih na trgu dela ter pozorno spremlja njihov učinek, pri čemer naj posebno pozornost nameni razvoju znanj in spretnosti, ki se zahtevajo za razpisana delovna mesta.

Dogovorjeno besedilo:

Izvede dodatne ukrepe za povečanje stopnje zaposlenosti starejših delavcev, vključno s povečanjem njihove zaposljivosti in zmanjšanjem možnosti predčasnega umika s trga dela, z *zvišanjem dejanske upokojitvene starosti, tako da se upokojitvena starost ali pokojninski prejemki prilagodijo glede na spremenjeno pričakovano življenjsko dobo, ter minimalno predpisano upokojitveno starost prilagodi glede na daljšo pričakovano življenjsko dobo*. Izvaja tekoče ukrepe za izboljšanje položaja mladih in dolgotrajno brezposelnih na trgu dela ter pozorno spremlja njihov učinek, pri čemer posebno pozornost nameni razvoju znanj in spretnosti, ki so prilagojena delovnim mestom.

Obrazložitev:

Besedilo priporočila vsebuje besedilo, dogovorjeno na horizontalni ravni. Dogovorjeno je bilo, da obstajajo različni načini za zvišanje dejanske upokojitvene starosti ter s tem obvladovanje izzivov za pokojninski sistem in vzdržnost javnih financ. Prvotno besedilo Komisije, ki se osredotoča le na zvišanje (zakonske) upokojitvene starosti, je bilo preveč določno in preozko opredeljeno. Novo besedilo se sklicuje na besedilo, ki ga je pred tem sprejel Svet, nazadnje v poročilu o vzdržnosti za leto 2012 z dne 12. februarja 2013. Prilagoditev starosti za starostno upokojitev glede na pričakovano življenjsko dobo tudi na Finskem ne bi bila primerna brez večje spremembe meril pokojninskega sistema.

<u>Številka objave</u>	Vsebina (nadaljevanje)	Stran
2013/C 217/19	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Slovenije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Slovenije za stabilnost za obdobje 2012–2016	75
2013/C 217/20	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Španije za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Španije za stabilnost za obdobje 2012–2016	81
2013/C 217/21	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Švedske za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Švedske za obdobje 2012–2016	86
2013/C 217/22	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Nizozemske za leto 2013 in mnenje Sveta o programu Nizozemske za stabilnost za obdobje 2012–2017	89
2013/C 217/23	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 v zvezi z nacionalnim programom reform Združenega kraljestva za leto 2013 in mnenje Sveta o konvergenčnem programu Združenega kraljestva za obdobje 2012/13 do 2017/18	93
2013/C 217/24	Priporočilo Sveta z dne 9. julija 2013 o izvajanju širših smernic ekonomskih politik držav članic, katerih valuta je euro	97

II *Sporočila*

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Svet

2013/C 217/25	Obrazložitev – Spremni dokument k priporočilom Sveta državam članicam v okviru evropskega semestra 2013	100
---------------	---	-----

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Več informacij o Evropski uniji najdete na spletišču <http://europa.eu>.

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL